

Põhja-Tallinna liikuvusuuringu lähteandmete kogumine: kasutajagruppide küsitlus

RAPORT

Tellijä: Tallinna Linnaplaneerimise Amet

Teostaja: Psience OÜ

Märts, 2014

Uuringu projektmeeskond

Üldandmed:

Psience OÜ
Registrikood 11502414
P. Süda tn 1, Tallinn
E-post: psience@psience.ee

Projektijuht:

Eva-Maria Kangro, PhD
Psience OÜ
M: +372 5850 1310
E: evamaria@psience.ee

Projektmeeskonna põhiliikmed:

Grete Arro, MSc
TLÜ / Psience OÜ
E: arro@tlu.ee

Anne-Mari Ernesaks, MA
Psience OÜ
E: anne-mari@psience.ee

Kai Auger
Psience OÜ
E: kai@psience.ee

Sisukord

Eessõna	4
1. Sissejuhatus	5
1.1 Uuringu eesmärgid	6
1.2 Uuringu läbiviimine ja küsimustiku ülesehitus	6
1.3 Uuringus osalejad	7
1.4 Andmeanalüüs	12
1.5 Kuidas tulemusi lugeda ja tõlgendada	12
2. Tulemused	13
2.1 Ringiliikumine üldiselt	14
2.2 Töökäimine	17
2.3 Igapäevaste sisseostude sooritamine	26
2.4 Vaba aja veetmine	32
2.5 Lasteaeda liikumine	43
2.6 Liikumine marsruudil kodu-kool	48
2.7 Muud regulaarsed käigud	52
2.8 Ühistransport	55
2.9 Auto	61
2.10 Jalgratas	64
2.11 Liikluskorraldus	69
3. Kokkuvõte ja järeldused	73
Lisa 1 – küsimustik	
Lisa 2 – elupiirkondade kaart	

Eessõna

Käesolev raport annab ülevaate Põhja-Tallinnas 2013.a. detsembris läbi viidud küsitlusest ning täiendavast fookusgrapiuuringust, millega selgitati Põhja-Tallinnas elavate ja/või seal töötavate inimeste liikumisharjumusi, rahulolu sealsete liikumisvõimalustega ning ettepanekuid linnaliikuvuse paremaks korraldamiseks. Raport on jagatud kolme ossa:

I Sissejuhatus, mis annab ülevaate uuringu eesmärkidest, kasutatud meetodist ja küsitluses osalejatest; samuti on toodud juhtnöörid raporti lugemiseks.

II Tulemuste kirjeldus, mis jaguneb 12 suuremaks alateemaks:

- 1) Ringiliikumine üldiselt
- 2) Töölkäimine
- 3) Igapäevaste sisseostude tegemine
- 4) Vaba aja veetmine
- 5) Laste viimine lasteaeda
- 6) Laste kooliskäimine
- 7) Muude oluliste käikude sooritamine
- 8) Ühistranspordi kasutus
- 9) Autokasutus
- 10) Jalgrattakasutus
- 11) Liikluskorraldus – probleemkohad ja ettepanekud

III Kokkuvõtlikud järeldused ja ettepanekud, kus on toodud välja peamised plussid ja probleemkohad ning analüüsist tulenevad ettepanekud.

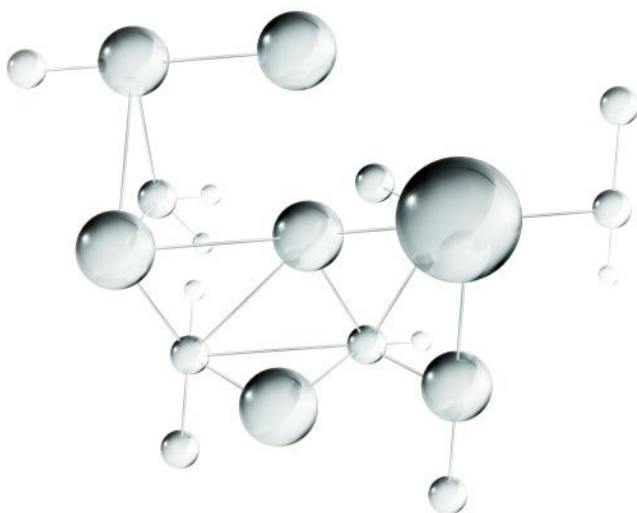
Raporti lisas on esitatud üksikasjalikumad väljavõtted avatud vastustest, mis täiendavad raporti põhiosas kirjeldatud.

Kui Teil tekib tulemuste tõlgendamisel küsimusi, olete teretulnud meie esindajaga kontakteeruma (Eva-Maria Kangro, 58501310, evamaria@psience.ee). Oleme meelsasti abiks.

Soovime põnevat tulemustega tutvumist!

Psience OÜ meeskond

1. SISSEJUHATUS

1.1 Uuringu eesmärgid

Küsitluse eesmärgiks oli selgitada, millised on Põhja-Tallinnas elavate ja töötavate inimeste liikumismustrid ja liikumist puudutavad eelistused-vajadused. Seejuures keskendus uuring järgmistele rõhuasetustele:

- erinevate liikumisviiside osakaalud ja nende funktsionaalsus
- liikumisvajadused ja peamised sihtkohad
- sõidukite (autode, jalgrataste) arv leibkonnas, nende parkimisega seonduvad harjumused ja vajadused
- liikumisviiside erinevused eri aastaaegadel

Lisaks liikumise põhjuste ja viiside selgitamisele pöörasime tähelepanu ka kasutajagruppide ootuste ja vajaduste kaardistamisele, mis võimaldas saada detailsema pildi inimeste liikumiskäitumise tagamaadest ja kitsaskohtadest ning anda väärtuslikumat infot edasteks arendustegevusteks.

2014.a. veebruaris läbiviidud täiendava fookusgrupi uuringu eesmärgiks oli saada usaldusväärsem pilt põhiküsitluses tagasihoidlikumalt esindatud piirkondade (Karjamaa, Neeme, Pelguranna-Sitsi, Sirbi-Uusmaleva) elanike liikumist puudutavatest eelistustest ja vajadustest. Fookusgrupi uuring on kvalitatiivne uurimismeetod, mis annab sügavama sissevaate probleemi olemusse ning mille tulemused on eelkõige selgitavat laadi.

Liikuvusuuringu tulemused on sisendinfo kavandatavale Põhja-Tallinna üldplaneeringule.

1.2 Uuringu läbiviimine ja küsimustiku ülesehitus

Põhiküsitlus viidi läbi ajavahmikus 9.-17.detsember 2013.a. nii *PsienceReport* veebikeskkonnas kui silmast-silma küsitlemise vormis eesti ja vene keeles.

Veebiküsimustiku täitmine võttis aega 15-20 minutit. Küsimustikku levitati järgmiste kanalite kaudu: Põhja-Tallinna korteriühistute kontaktisikud, asumiseltside meililistid ja Facebooki grupid, koolid, lasteaiad, suuremad ettevõtted ja asutused (AS Balti Laevaremonditehas, AS Volta, AS Tallinna Vesi, OÜ Tallinna Bekkeri Sadam, OÜ Noblessner, Põhja-Tallinna linnaosavalitsus, Keskkonnainspeksioon, Politsei- ja Piirivalveamet jt).

Vahetu küsitlus toimus nii suuliste intervjuude kui kirjaliku vastamise vormis, sõltuvalt vastaja eelistusest. Intervjuu ajakulu oli võrreldes kirjaliku vastamisega mõnevõrra pikem. Küsitluspaigad olid järgmised: Telliskivi loomelinnak, Põhja-Tallinna linnaosavalitsus, Tallinna Sotsiaalkeskuse Tuulemaa üksus, Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskus, raamatukogud, Paljassaare Kalatööstus, Sõle Rimi, Sõle Säästumarket.

Küsimustik koosnes järgmistest osadest:

- A) **Elukoht** - sh Põhja-Tallinna kui elukeskkonna plussid ja miinused
- B) **Ringiliikumine** – liikumise ulatus, kasutatavad tänavad, sihtpunktid

- C) **Töölkäimine** – töö asukoht, tööle liikumise viis ja rahulolu sellega; soovid-ettepanekud
- D) **Igapäevane poes käimine** – Põhja-Tallinna kaupluste külastamise mugavus, poe kaugus kodust, poes käimiseks kasutatavad liikumisviisid; soovid-ettepanekud
- E) **Vaba aja veetmine** – paigad, tegevused, liikumisviisid, rahulolu vaba-aja veetmise võimalustega Põhja-Tallinnas
- F) **Lasteaed** – lasteaia kaugus kodust, rahulolu sellega, peamine lasteaeda liikumise viis ja rahulolu sellega; soovide-ettepanekud lasteaeda liikumisega seoses.
- G) **Kool** – kooli asukoht, kooli minemise viis ja rahulolu sellega; soovid-ettepanekud seoses kooliteega
- H) **Muud olulised käigud** – kaugus kodust, liikumisviisid ja rahulolu nendega; ettepanekud
- I) **Ühistransport** – kasutatavad liinid, enimkasutatavad peatused; soovid-ettepanekud
- J) **Auto** – arv, parkimiskohad ja rahulolu nendega, parkimise kaugus kodust, tasuliste parklate kasutamise valmidus, igapäevasest autokasutamisest loobumise valmidus; soovid-ettepanekud
- K) **Jalgratas** – arv, hoiukohad ja rahulolu nendega, rattaparkla kasutamise valmidus, rattakasutamise sesoonsus; aktiivsema rattakasutamise valmidus; soovid-ettepanekud
- L) **Liikumisviisid ja liikluskorraldus** – liikumisviisid aastaajati, rahulolu Põhja-Tallinna liikluskorraldusega, ettepanekud paremaks liikluskorralduseks; huvi liikluskorraldust ja keskkonda puudutavate arenguplaanide vastu.
- M) **Üldandmed** – sugu, vanus, keel, haridus, hõivatus, sissetulek.

Kõikides blokkides kombineerisime erinevaid küsimuste tüüpe, kasutades struktureeritud küsimusi vaheldumisi avatud küsimustega ja pakkudes vastajatele erinevaid kommenteerimisvõimalusi.

Täiendav fookusgrupiuuring viidi läbi 2014.a. veebruaris. Grupiintervjuu ja kirjaliku vastamise kombineerimine ülaltoodud teemade lõikes andis sügavama sissevaate põhjuuringus vähem esindatud piirkondade esindajate arvamustesse.

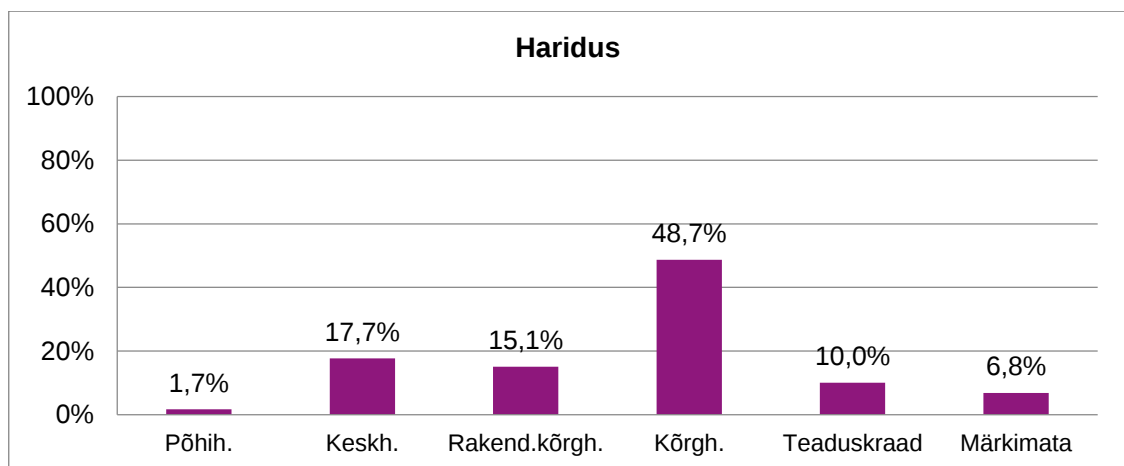
1.3 Uuringus osalejad

Küsitluse sihtrühma moodustasid kõikides Põhja-Tallinna piirkondades elavad ja/või töötavad inimesed, Arvestades nappi uuringuperioodi, prognoosisime uuringus osalejate arvuks ca 300 inimest. Reaalselt saime korrektsed vastused aga **661** inimeselt, seda peaaesjalikult eeldatust aktiivsema veebiküsitlusest osavõtu tõttu, kus osales 574 inimest. Vahetust küsitlusest kogunenud vastuste arv oli 87. Naised moodustasid vastajatest 71% (N = 464) ja mehed 29% (N = 190), 7 inimest ei olnud oma sugu märkinud. Eestlaste osakaal oli 89% (N = 589), venelased moodustasid valimist 10% (N = 65), 7 inimest ei olnud oma rahvust/keelgruppi märkinud.

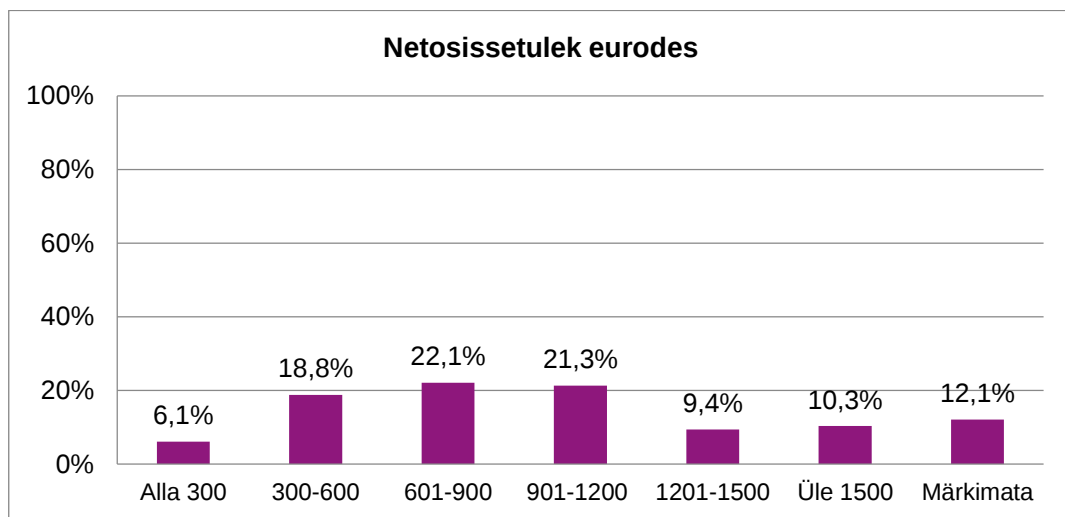
Vastajate keskmine vanus oli 37,1 aastat (SD = 12,4).

Täiendavas fookusgrupiuuringus osales 10 inimest vanusevahemikus 38-81, neist 3 eesti- ja 7 venekeelset, 8 naist ja 2 meest

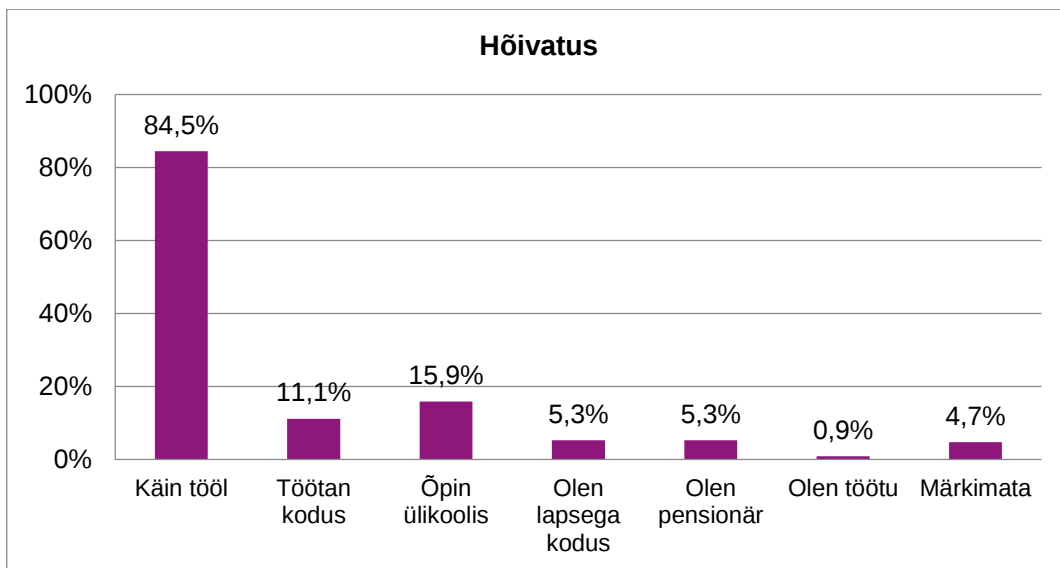
Järgnevalt on antud ülevaade vastanute jagunemisest **hariduse, sissetuleku, igapäevase hõivatuse, elu- ja töökoha** järgi.

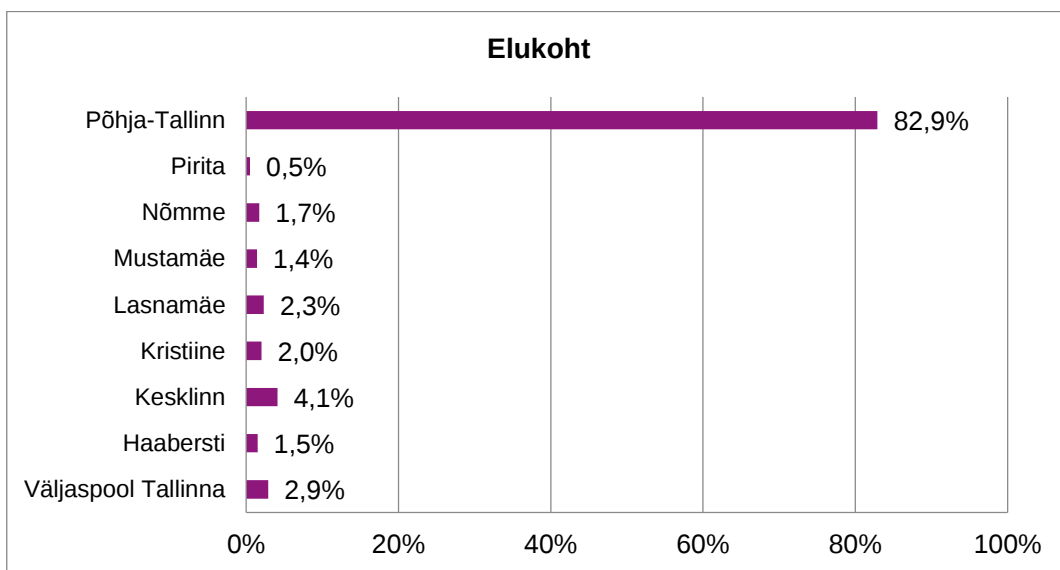
Graafik 1.1 Vastanute hariduslik jaotus.

Graafik 1.2 Vastanute netosissetulek eurodes

Graafik 1.3 Vastanute hõivatus. NB! Vastajatel oli võimalus ära märkida mitu valikut.

Graafik 1.4 Vastanute jaotus elukoha alusel

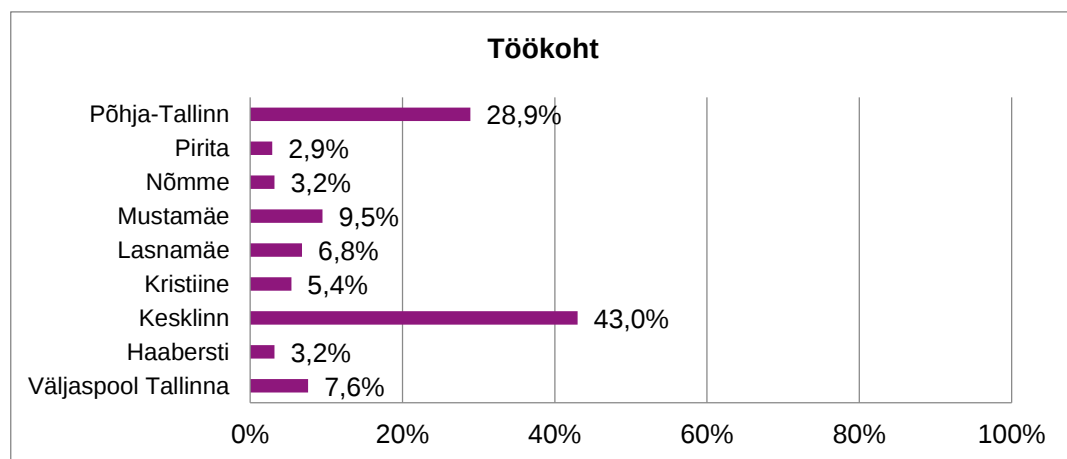
Põhja-Tallinn jagati omakorda piirkondadeks, mis esitati vastajatele nii sõnaliselt kui kaardi kujul (vt lisa 2).

Tabel 1.1 Põhja-Tallinnas elavate vastajate jagunemine piirkonniti, keelegrupi alusel ja hariduse lõikes.

Elamispiirkond Põhja-Tallinnas	Keelegrupp/ rahvus			Haridus				
	Eestlased	Venelased	Kokku	Põhih.	Keskh.	Rak. Kõrgh.	Kõrgh.	Teadus- kraad
Kalamaja-Soo	143	1	144	2	18	20	77	14
Kalamaja-Vabriku	138	1	139	1	16	26	78	10
Karjamaa	18	3	21	1	4	4	6	4
Kelmiküla	5	0	5	0	0	0	4	1
Kopli liinid	0	2	2	0	2	0	0	0
Neeme	3	1	4	0	1	1	2	0
Pelgulin__Ehte	11	5	16	1	2	3	10	0
Pelgulin-Härjapea	85	1	86	1	13	15	41	13
Pelgulin-Taime	24	1	25	0	5	3	10	4
Pelgulin-Ädala	12	2	14	0	3	2	7	2
Pelguranna-Sitsi	23	9	32	2	13	5	11	0
Pelgurand	20	13	33	1	10	2	17	3
Sirbi-Uusmaleva	8	3	11	0	5	3	2	0
Süsta	11	2	13	0	6	2	2	2
KOKKU	501	44	545	9	98	86	267	53

Fookusgrupiuuringus osalenud inimesed jagunesid piirkonniti järgmiselt:

- Karjamaa (3)
- Pelguranna-Sitsi (4)
- Sirbi-Uusmaleva (2)
- Neeme (1)

Graafik 1.5 Vastanute jaotus töökohta alusel

Tabel 1.2 Põhja-Tallinnas töötavate vastajate jagunemine piirkonniti ja tööle liikumise transpordivahendi alusel.

Töökoht Põhja-Tallinnas	Keelegrupp/ rahvus			Tööle liikumise viis			
	Eestlased	Venelased	Kokku	Ühis- transpordiga	Jalgsi	Jalg- rattaga	Autoga
BLRT	2	0	2	1	0	0	1
Hundipea	2	0	2	0	2	0	0
Kalamaja-Soo	22	0	22	2	9	0	11
Kalamaja-Vabriku	17	0	17	2	8	0	6
Karjamaa	5	3	8	1	4	0	3
Keraamikatehas	3	0	3	2	0	0	1
Krulli-Volta	4	0	4	3	1	0	0
Kopli liinid	1	0	1	0	0	0	1
Laevastiku	0	5	5	3	2	0	0
Merimetsa	2	0	2	1	0	0	1
Noblessner	4	0	4	1	1	1	1
Paavli	4	1	5	0	0	2	3
Paljassaare	9	19	28	21	0	0	7
Patarei	1	0	1	0	0	0	1
Pelgulinna-Ehte	1	11	12	5	4	0	3
Pelgulinna-Härjapea	15	1	16	3	8	2	3
Pelgulinna-Taime	5	0	5	1	0	1	1
Pelgulinna-Ädala	4	1	5	1	2	0	2
Pelgulinna-Sitsi	7	1	8	4	4	0	0
Pelgurand	3	2	5	0	4	0	1
Sirbi-Uusmaleva	1	1	2	2	0	0	0
Süsta	1	0	1	1	0	0	0
Telliskivi loomelinnak	20	0	20	4	5	2	8
KOKKU	132	43	175	58	52	8	54

Valimist kokkuvõtlikult

Hoolimata kõrgemast vastamisaktiivsusest, kui esialgu prognoosisime, moodustasid proportsionaalselt oluliselt suurema esindatuse Kalamaja, Pelgulinna ja Pelguranna elanikud. Seega on uuringu tulemused asumite kaupa usaldusväärsemalt üldistatavad pigem nimetatud piirkondade lõikes. Linnaosa demograafilist mitmekesisust arvestades on ootuspärane, et lühiajaline veebiküsitlus kombineerituna tänavaküsitlusega ei katnud kõiki Põhja-Tallinna elanikkonna gruppe samaväärselt, mistõttu viisime täiendavalt läbi fookusgrupiuuringu nelja asumi esindajatega.

3.1 Andmeanalüüs

Andmete analüüsimiseks kasutasime statistikaprogramme SPSS PASW Statistic 18 ja STATISTICA, mis võimaldas viia ellu kõiki antud uuringu raames vajalikke **kvantitatiivseid analüüse**: sagedusanalüüsid nii vastamiskvaliteedi kontrollimiseks kui kirjeldava statistika väljatoomiseks, keskväärtuste võrdlusanalüüsid (t-test, ANOVA), gruppidevaheliste erinevuste hindamiseks ka χ^2 -analüüs ning seoste leidmiseks korrelatsioonanalüüs.

Samuti viisime läbi andmete **kvalitatiivse analüüsi**, mis andis numbrilistele näitajatele ühelt poolt sisukama tähenduse ja teisalt võimaldas tuua selgelt esile vastajate ootused, vajadused ja ettepanekud, mis on Põhja-Tallinna liikuvusuuringule oluliseks sisendiks.

3.2 Kuidas tulemusi lugeda ja tõlgendada

Tulemused on esitatud graafikute, tabelite ja tekstilise analüüsina. Iga alateema all anname tulemustest esmalt koondülevaate ja seejärel detailsema pildi erinevate kasutajagruppide kaupa.

Alateemade juures toome kokkuvõtlikult välja ka vastajate poolt vabas vormis avaldatud mõtted.

Tulemuste esitamisel kasutatavate **tunnusmärkide tähendused** on järgmised:

N	vastajate arv
M	keskmine tulemus
SD	standardhälve ehk keskmine erinevus keskmisest tulemusest, näidates vastuste hajuvust
r	seos kahe näitaja vahel
p < 0,05	95% tõenäosusega võib öelda, et tulemus (nt seos, erinevus) ei ole juhuslik.

2. TULEMUSED

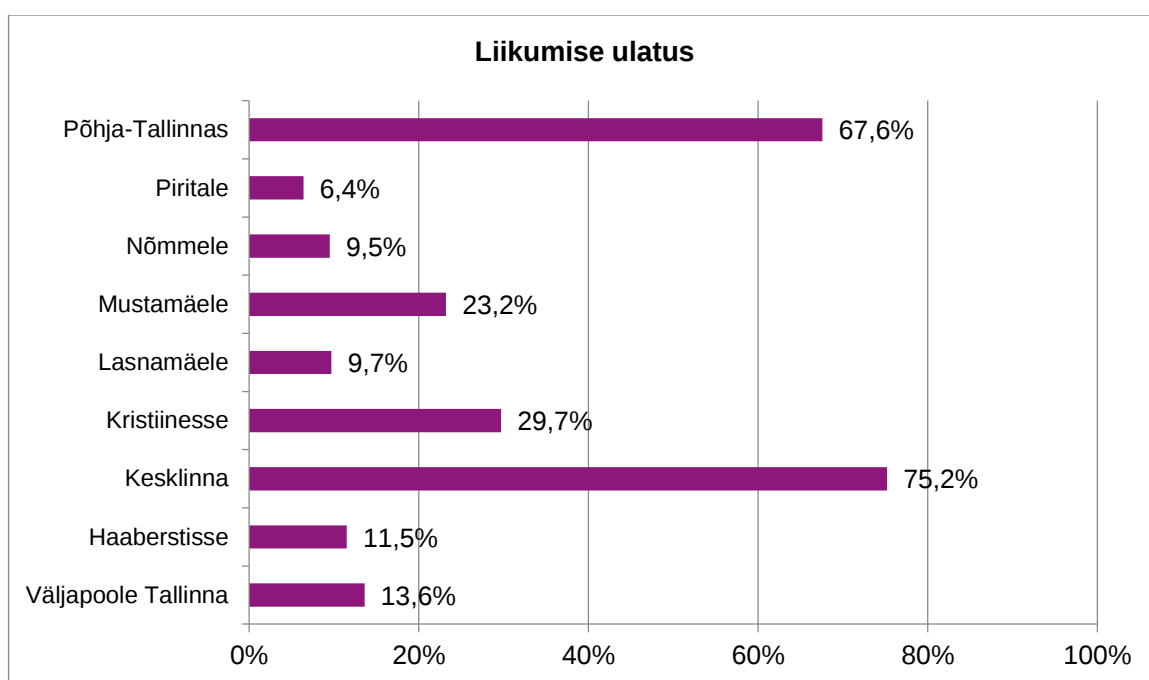

2.1 RINGILIIKUMINE ÜLDISELT

Siin osas anname ülevaate inimeste ringiliikumise ulatusest ja eesmärkidest, samuti erinevustest aastaajati.

2.1.1 Liikumise ulatus

Uuringus osalenud inimesed liiguvad enim kesklinnas ja Põhja-Tallinnas, samuti liigutakse palju Kristiine ja Mustamäe linnaosadesse.

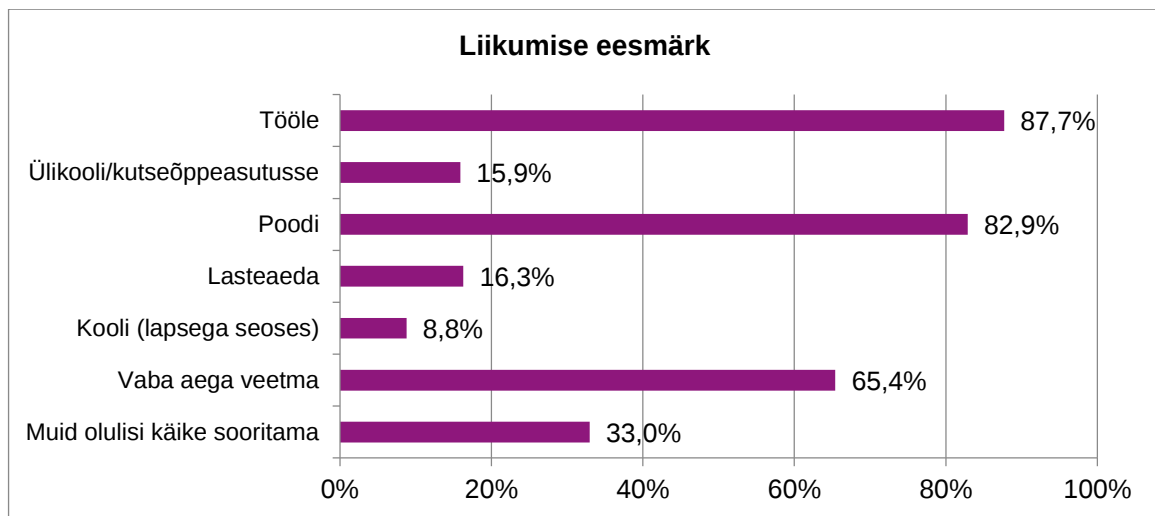

Graafik 2.1 Vastanute jaotus ringiliikumise ulatuse alusel. Küsimus: *Millises ulatuses Sa igapäevaselt ringi liigud? Märgi kõik sobivad.*

Fookusgrupi andmed sarnanesid põhiuuringu tulemusele: peamiselt liigutakse ringi kesklinnas (7) ja Põhja-Tallinnas (8), aga ka Mustmäel (4), Lasnamäel (3), Kristiines (3) ja Haaberstis (2).

2.1.2 Liikumise eesmärgid

Regulaarsed käigud viivad inimesi peamiselt tööle ja poodi, aga ka vaba aega veetma ning muid olulisi tegevusi sooritama.

Graafik 2.2 Vastanute jaotus liikumise eesmärgi järgi. Küsimus: *Kuhu Sa päeva jooksul liigud? Märgi kõik sobivad.*

Muude oluliste käikude all, mida märkis 33% vastanutest, peeti silmas järgmises tabelis toodud sihtpunkte/tegevusi.

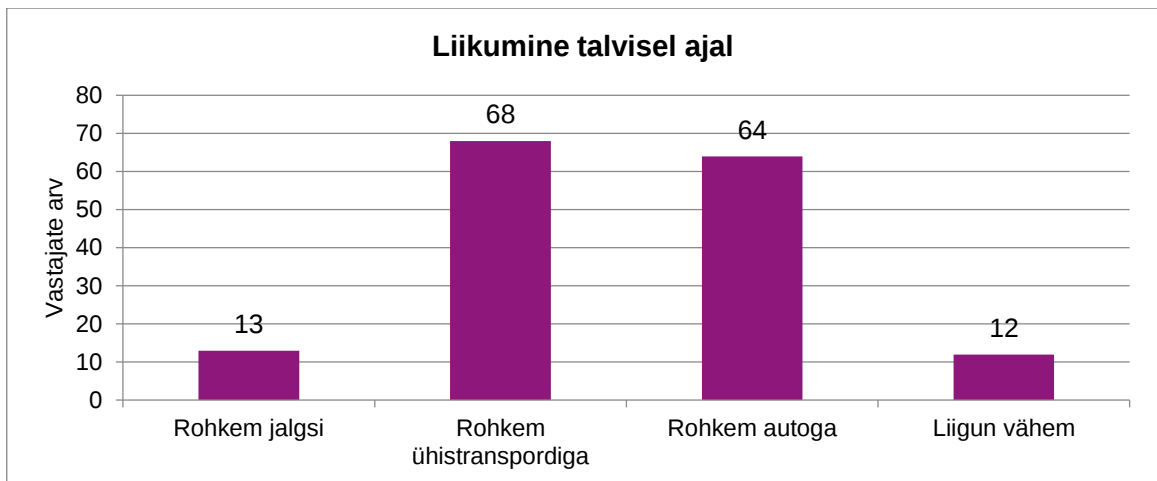
Tabel 2.1 Muud olulised käigud. Küsimus: *Kui valisid „muid olulisi käike sooritama“, siis palun täpsusta.*

Tegevus/sihtpunkt	Vastanute arv
Huvialad, trennid	38
Arstivisiit, apteegis käik	36
Tööülesannete täitmine	33
Ametiasutused, postkontor, pank	22
Jalutamine (sh rohealadel)	21
Pere külastamine	19
Sõprade-tuttavate külastamine	15
Sportimine õues	12
Kaubandus	9
Teater, kontsert	8
Raamatukogu	6
Kino	5
Iluteenused	5
Turulkäik	4

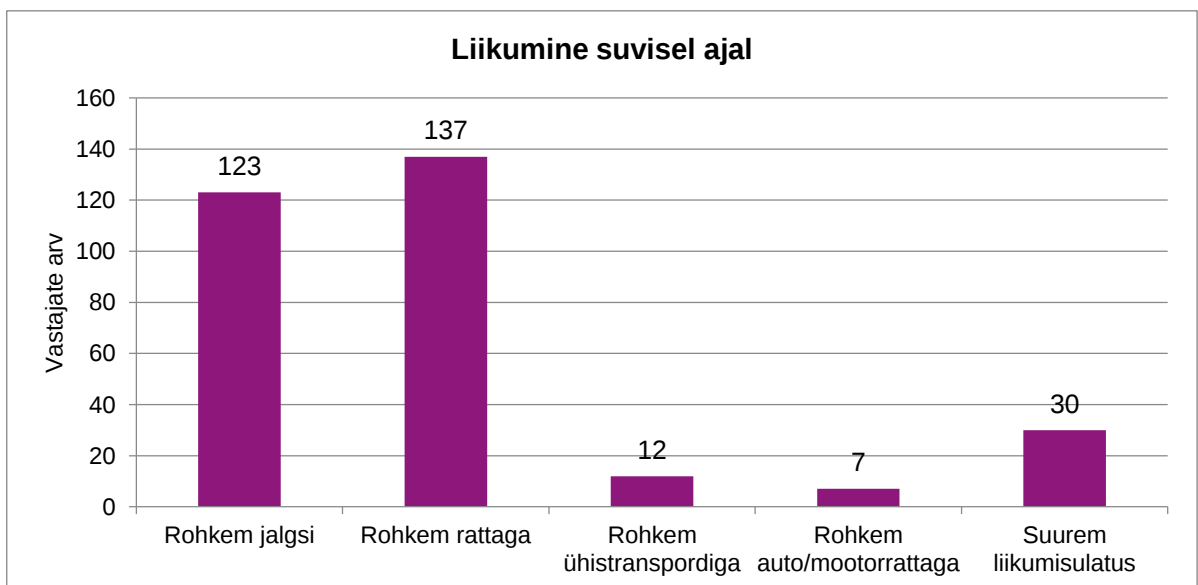
Nii nagu põhiuuringust, selgus ka fookusgrupist, et regulaarsed käigud viivad inimesi peamiselt tööle (6) ja poodi (8), samuti vaba aega veetma (6) ning muid olulisi käike sooritama (6). Viimaste all peeti silmas sõpradel-tuttavatel külas käimist, arstivisiite, koolitustel osalemist, sportimist, vanemate külastamist, laste logistika korraldamist (trennid, huviringid, kool).

2.1.3 Liikumine erinevatel aastaegadel

Järgnevatel graafikutel on kujutatud kokkuvõtte avatud vastustest, mis peegeldavad liikumisviiside varieeruvust aastaajati. Küsimusele „Kuivõrd Sinu ja Su pereliikmete liikumisviisid aastaajati erinevad?“ antud vastused saab liigitada laias laastus kaheks: liikumise eripärad talvisel ja suvisel ajal. Kui talvise perioodi puhul toodi enim välja auto ja ühistranspordi kasutamist, siis suviste liikumisviiside osas paistsid silma aktiivsem jalgsi käimine ja jalgrattaga sõitmine.

Graafik 2.3 Liikumine talveperioodil. Avatud küsimus: *Kuivõrd Sinu ja Sinu pereliikmete liikumisviisid aastaajati erinevad?*

Graafik 2.4 Liikumine suveperioodil. Avatud küsimus: *Kuivõrd Sinu ja Sinu pereliikmete liikumisviisid aastaajati erinevad?*

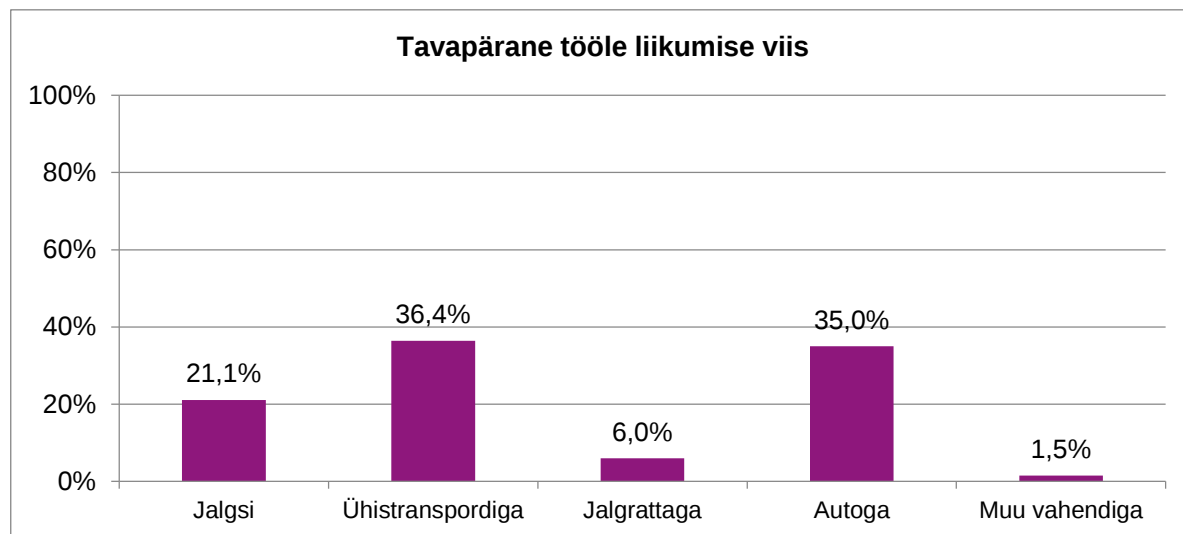
Mitmed fookusgrupis osalejad – eelkõige ühistranspordi kasutajad - tõid välja, et nende **liikumisharjumused aastaajati** kuigivõrd ei erine. Kõlama jäi ka mõte, mis kinnitas põhiuuringu tulemust: talvisel perioodil liigutakse üldse vähem ringi ning suvisel ajal harrastatakse rohkem aktiivseid liikumisviise (jalgsi käimine, jalgrattasõit).

2.2 TÖÖLKÄIMINE

Selles osas toome välja, mil viisil inimesed tööle liiguvad, kui rahul on nad olukorraga ning millised on nende soovid ja ettepanekud seoses oma teekonnaga.

2.2.1 Tööle liikumise viisid

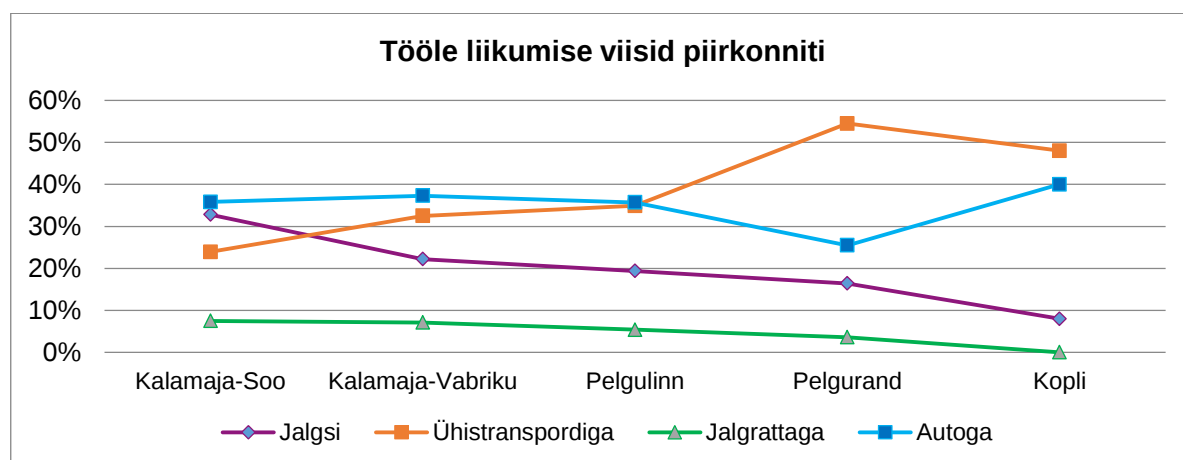
Enamik inimesi liigub tööle ühistranspordi või autoga, viiendik vastanutest ka jalgsi.

Graafik 2.5 Tööle liikumise viisid kogu valimi lõikes. Küsimus: *Kuidas Sa tavaliselt tööle lähed?*

Fookusgrupid olid ülekaalus autoga tööleliikujad (4), ühistranspordi kasutajaid ja jalgsi tööleminejaid oli kumbagi 2.

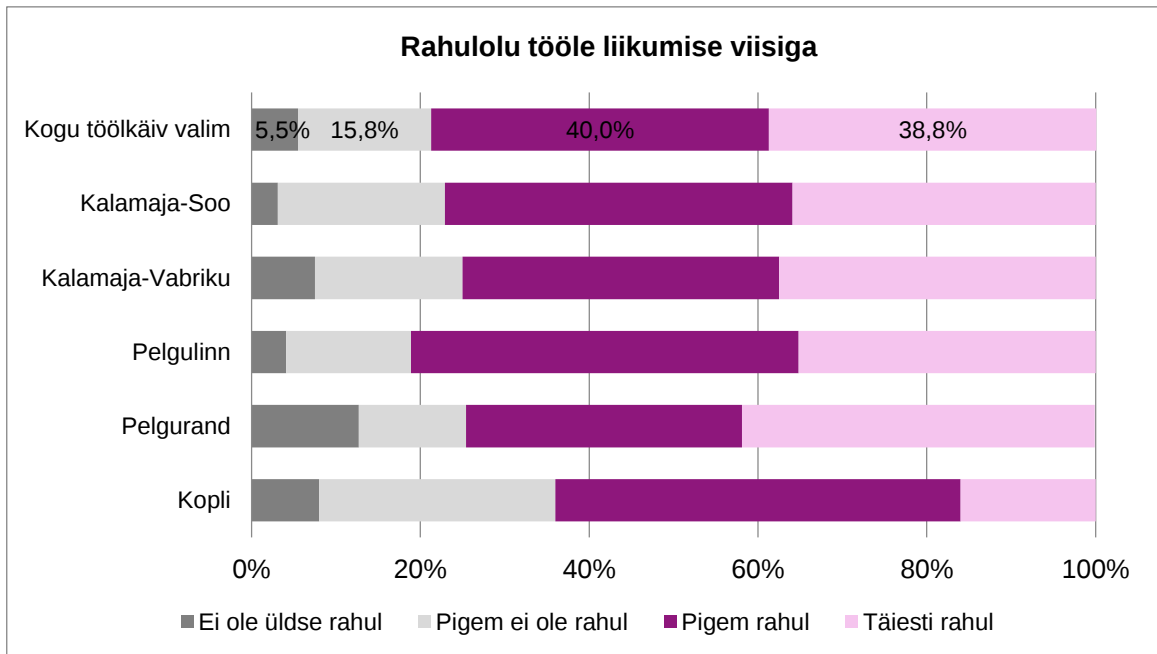
Piirkondade võrdlusest on näha, et proportsionaalselt enim on jalgsi tööleminejaid Kalamaja-Soo piirkonnas ja ühistranspordi kasutajaid Pelguranna piirkonnas.

Graafik 2.6 Tööle liikumise viisid piirkonniti.

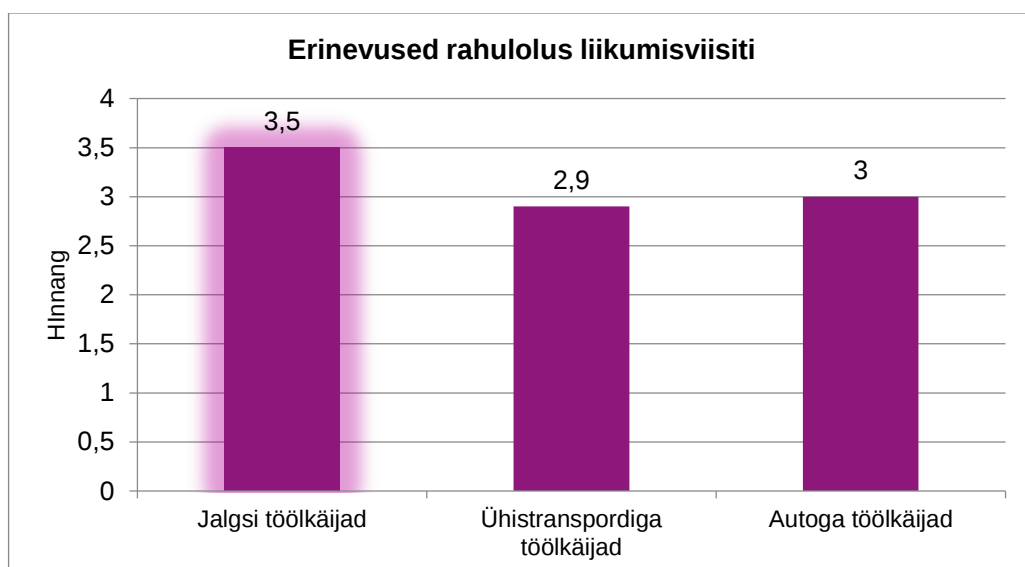
2.2.2 Rahulolu tavapärase tööle liikumise viisiga

Järgnevalt graafikult nähtub, et inimesed on kasutatava liikumisviisiga pigem rahul.

Graafik 2.7 Rahulolu tööle liikumise viisiga. Küsimus: *Kas oled tavapärase tööleliikumise viisiga rahul?*

Võrreldes omavahel jalgsi (N = 123), ühistranspordi (N = 214) ja autoga (N = 203) liikujaid, selgus, et **jalakäijad on liikumisega enim rahul**. Kuna jalgrattaga liikujate grupp oli adekvaatse võrdlusanalüüsi jaoks liiga väike (N = 35), siis neid antud võrdlusanalüüsis ei kajastu.

Graafik 2.8 Keskmised erinevused liikumisviisiga rahulolus sõltuvalt tööle liikumise viisist (skaala 1...4, kus 1 = täielik rahulolematuse ja 4 = täielik rahulolu).

Fookusgrupi uuringust nähtus, et rahulolu väljendasid jalgsi, aga ka autoga tööleminejad. Karjamaa esindaja, kes liigub tööle ühistranspordiga, ei ole sellega aga sugugi rahul. Autoga tööleliikuv Neeme elanik märkis, et ta kasutaks auto asemel meelsasti ühistransporti, kui see oleks logistiliselt mugavam.

Järgnevalt anname ülevaate nii positiivsetest asjaoludest kui valupunktidest, mis vastajate jaoks erinevate tööle liikumise viisidega seostuvad.

2.2.2.1 Jalgsi töölkäimise plussid ja miinused

Tabel 2.2 Jalgsi tööle käimise plussid ja miinused avatud vastuste põhjal.

Jalgsi töölkäimise plussid	N	Jalgsi töölkäimise valupunktid	N
Tervislik, keskkonnasõbralik	16	Liikumise sõltumine ilmast	5
Kiire	13	Kehvas seisus teed	4
Mugav	11	Jalakäijaid pritsivad sõidukid	4
Meeldiv	8	Kehv teede valgustus	4
Rahuldav	7	Liiklusvahendi alternatiivi puudumine	3
Mõnus	5	Talvel libedad teed	2
Täpselt ajastatav	1	Võiks olla rohkem transpordiühendusi	2

Näiteid vastajate mõtetest:

- + Jalgsi käimine on kõige mugavam viis, ei nõua millegagi/kellegagi arvestamist.
- + Jalgsi jõuab vahel kiiremini kui autoga kahjuks
- + 15-20 minutit tööle jalutada on mõnus. Ei näe põhjust autot välja hakata ajama
- + Saab olla värskes õhus, liikumine on kasulik; mõnus 40 min jalutuskäik hommikul ja õhtul
- + Füüsiline aktiivsus tuleb kasuks, töökoht ei ole kodukohast kaugel, autoga koju saamine võrdub meeletu ringiga ümber kas Kopli või läbi Kesklinna.
- Ilmaolude tõttu ei ole alati tore jalutada
- Talviste kõnniteede olukord pole alati rahuldav/ valgustuse vähesus
- Kuna Kopli tn liiklus on nüüd teistpidi, siis seal on Balti jaama juures ohtlikud ülekäigurajad, vaele pool kurvi.
- Autod pritsivad, ei lase üle tee
- Paljassaarel on teede valgustus halb. Osades kohtades ei ole midagi, mõnes kohas lihtsalt ei tööta. Lisaks on teede seisukord halb.

2.2.2.2 Ühistranspordiga liikumise plussid ja miinused marsruudil kodu-töö

Tabel 2.3 Ühistranspordiga töö –kodu marsruudil käimise plussid ja miinused avatud vastuste põhjal.

Ühistranspordiga liikumise plussid	N	Ühistranspordiga liikumise valupunktid	N
Rahuldav	26	Mustus/hais ühistranspordis	25
Kiire	23	Sõiduraafikud peaksid olema tihedamad	20
Mugav	18	Eelistaks vähem ümberistumisi	15
Soodne	6	Ühistransport on ülerahvastatud	14
Võimalusterohke	3	Peaks olema rohkem transpordiühendusi	13
Täpselt ajastatav	2	Sõidugraafikutest ei peeta kinni	11
Tervislik, keskkonnasäästlik	2	Transport on aegunud	7
Turvaline	1	Peatused on kaugel	4

Näiteid vastajate mõtetest:

- + Tramm on kiireim transpordivahend linnas
- + Hea sõiduplaan
- + Tasuta transport on kasutamiseks mugav
- + Talvel käin rongiga, saan kiirelt kohale.

+/- Tramm oleks suurepärane liikumisvahend. Graafik on ka sobivalt tihe. Kuid trammid on räpased ning palju on istmetel magavaid või agressiivseid joodikuid ja narkomaane, mis muudab sõidu isegi ohtlikuks.

+/-Rong on ainuke liiklusvahend, millega jõuan Kristiinest Kalamajja 7min. Buss ja trammikombinatsioon võtab aega 40min.

+/- Olen rahul, kuid Sõle tänava algusest võiks olla kesklinnaga parem ühistranspordiühendus

- Number 40 buss on sageli väga ülerahvastatud, vaatamata sellele, et bussid käivad üsna tihedalt (vaja oleks siiski täiendavaid inimeste liikumise kaardistamisi sõltuvalt nädalapäevast ja kellaaegadest).

- Ühistransport kui teisena eelistatud variant on halvasti korraldatud Järve suunal (harvad väljumised buss 32-l, bussipeatuste asukoht ei arvesta muutunud linnakeskkonnaga).

- Ühistranspordikorralduses on hädasti vaja mööda Telliskivi tänavat kulgevat bussiliini, mis ühendab Kalamaja Pelgulinna ja Uue Maailmaga ja sealt edasi Õismäe või Tondiga. Praegu puudub sellel suunal ühistransport. Ja siin ei aitaks kord tunnis käivast bussist, vaid see peab sagedamini sõitma.

- Mustamäele minemiseks peab kasutama trammi ja trolli, sest Kalamajast ei liigu ühtki transporti otsa mustamäele, ainult buss nr 3, mis liigub kesklinna.

- Põhja-Tallinnast võiks otse Tõnismäele saada ühistranspordiga

- Palun pikendada liinide, 26 ja 32, sõidugraafikute aegu, et saaks nende terve päeva sõita, ka nädalavahetustel.

- Buss nr. 26 võiks tihedamini käia, suurte pausideta

- Oleks tore, kui nr 59 buss käiks tihedamini. Või siis oleks tore, kui see käiks sellise graafiku alusel, et Balti jaama jõuaks ta umbes 15 või 20 min enne täistundi (nt 8:45 või 10:45), et jõuaks täistunniks rongi peale ja tööle.

- Mingi transport võiks sõita Kalmast Pärnu maanteele, et oleks võimalik saada kesklinnast edasi ühe transpordiga, nt kunagine tramm nr 5 - väga, väga, väga tahaks seda tagasi!
- Puudub ühistransport, mis viiks Telliskivi- Kopli nurgalt Sõlesse (oluline ka polikliinikutesse saamiseks)
- Puudub ühistransport, mis viiks Balti jaamast Pärnu maanteele (võiks ju midagi liikuda Balti jaam, Rahvusraamatukogu, Vineeri ja sealt Tondile)
- Läheksin hea meelega ühistranspordiga, tööle on minna 3 km, kuid selleks pean üle 1 km jalgsi läbima, kuna trammi peatus on kodust 500 m kaugusel ning vähemalt sama kaugel töökohast. Buss ega troll sobival marsruudil ei liigu. Ajaliselt väga kulukas 3 km läbimiseks.
- Ma olen nõus maksma pileti eest aga mitte olema joodikutega ühes bussis
- Ühistransport on tiptunnil üle rahvastud ja haiseb tihti.
- Tasuta transport on muutunud ebamugavaks: Bussid ja trollid on tihti liiga täis, graafikust ei peeta kinni, sõidukid on seest räpased (et mitte öelda - haisevad).
- Mulle ei meeldi see, et ühistransport on seest täisjoonistatud ja kirjutatud huligaanide poolt. Seda tuleks karistada.
- Ühistransport ei ole turvaline (eriti Balti jaama suunduvad liinid)

2.2.2.3 Jalgrattaga liikumise plussid ja miinused marsruudil töö-kodu

Tabel 2.4 Rattaga tööl käimise plussid ja miinused avatud vastuste põhjal.

Jalgrattaga liikumise plussid	N	Jalgrattaga liikumise valupunktid	N
Mugav	5	Kehvad rattateed	8
Kiire	4	Pole rahul liikluskorraldusega	5
Rahuldav	4	Teed on nigelas seisus	4
Mõnus	1	Talvel on teed libedad	2
Soodne	1	Võiks olla rohkem transpordiühendusi	2
Tervislik, keskkonnasäästlik	1		

Näiteid vastajate mõtetest:

- + Jalgratas on Kalamajast kesklinna liikumiseks kõige mugavam, kiirem ja puhtam liiklemisviis ca 6 kuud aastas.
- + Jalgratas on kõige kiirem ja mugavam liikumisvahend
- + Töötan hetkel kodus, aga kliendikohtun rattaga ja käisin tööl ennem rattaga.
- + Soo tn rekonstrueerimine parandas rattasõidu võimalust
- + Mulle väga meeldib Tehnika tänava rattatee ja Soo tänav on üle prahi - oleks väga positiivne kui selliseid lahendused, ehk siis ratturi- ja jalakäijasõbralikke lahendused oleks planeeringute tegemisel ning ehitamisel üha enam reaalseks prioriteediks. Üheks oluliseks eesmärgiks peaks ka reaalsuses olema selliste liikumisviiside soodustamine.

- Meil pole häid rattateid ja sõidutee on liiga ohtlik (isegi kiivriga!)

- Teed vajavad enamjaolt küllalt kogenud rattakasutajat, eraldi rattainfrat transpordi mõttes praktiliselt pole
- Sooviksin rohkem kasutada jalgratast, kuid see pole korralike rattateede puudumise tõttu piisavalt turvaline.
- Kaaluksin ka rattaga käimise võimalust, kuid vaevalt mul õnnestub Ristiku tänaval ellu jääda.
- Ühesuunalistel tänavatel võiks olla kahesuunalised rattarajad, lisaks on enamus kõnniteede äärekividest hirmkõrged ka jalakäijatele, rääkimata ratturitest; heameelega sõidaksin ka talvel rattaga tööle, aga kuna Tallinna tänavad (eeskätt kõnniteed) muutuvad siis liuväljaks, ei pane oma konte niimoodi proovile
- Karjuvalt puudulik jalgrattateede võrgustik
- Puudub jalgrattatee Sitsi tänavalt kuni sadamani
- Linn peaks soodustama korralike ilmastikukindlate ja vargusvastaste rattahoiukohtade rajamist, eeskätt on neid vaja Balti jaama rongijaama (et nt Tartu rongi peale minnes saan ratta turvaliselt rongijaama jätta), Telliskivi loomelinnaku esine Telliskivi tänaval (loomelinnaku inimesed juba mõtlevad sellele!), Salme kultuurikeskuse ümbrus.

2.2.2.4 Autoga töö-kodu marsruudil liikumise plussid ja miinused

Tabel 2.5 Autoga töö käimise plussid ja miinused avatud vastuste põhjal.

Autoga liikumise plussid	N	Autoga liikumise valupunktid	N
Kiire	44	Pole rahul liikluskorraldusega	22
Mugav	32	Ummikud aeglustavad liikumist	18
Rahuldav	5	Alternatiivi ei ole	13
Võimalusterohke	3	Tuleb sõita ringiga	11
Turvaline	3	Eelistaks ühistransporti, kui ühendused oleksid paremad ja tingimused puhtamad	10
Meeldiv	2	Sõiduteed on kehvast seisust	9
Tervislik, keskkonnasäästlik	1	Transpordiühendusi võiks olla rohkem	7
		Sooviks tagasi endist Kopli tn liikluskorraldust	6

Näiteid vastajate mõtetest:

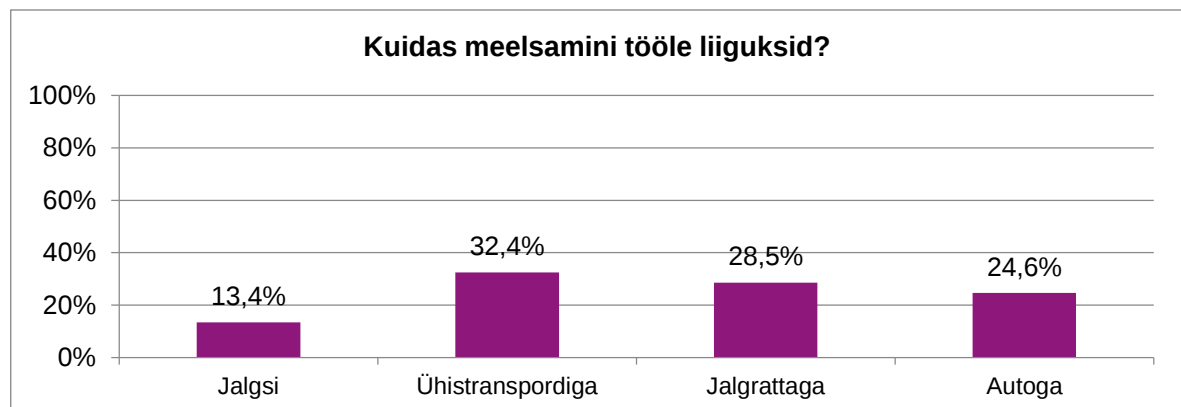
+ Kui ühistranspordiga minnes kulub mul tund aega tööle jõudmiseks siis autoga kõigest 17 min.
+/- Täna selgelt kiireim võimalus (võit päevas ca1,5h võrreldes ühistranspordiga), samas kulukas

- Pole absoluutselt rahul praeguse liikluskorraldusega, kus Kopli poole suunduvad kolm ühesuunalist tänavat, aga tagasi vaid üks. Pean tööle jõudmiseks tegema kilomeetrise ringi ja tihti päeva jooksul töösõite tehes samamoodi. Palun ennistaga varasem liikluskord, mis on sujuvam ja igati loogilisem.
- Sest pean tegema suure ringi, et kalamajast välja saada. Enne liikluskorralduse muudatust sain kerge vaevaga Kopli-Kungla nurgalt balti-jaama, nüüd pean tegema suure ringi läbi tööstuse tänav.

- Tööle mineku ja töölt tuleku aegadel on liikluskorralduse muutused põhjustanud korralikud ummikud, hea osa aega tööle minekuks kulubki Kalamajast välja saamisele
- Kalamajast väljapääs suht võimatu kuna sisse tuleb 2+1 teed a välja ainult 1,5 (millest 1 on ringiga)
- Ebaratsionaalne liikluskorraldus nii Kalamajast kesklinna suunal kui vanalinnast ja Toompuiesteelt Koplisse
- Kuna mul on liikuv töö, sõidan päeval eri linnaosade vahel, siis kõige raskem on saada kodust ühest Põhja-Tallinna osast teise (Kalamajast Pelgulinna), sest seda tuleb uue liikluskorralduse järgi teha ebamõistlikult suure ringiga.
- Liikluskorraldus Kalamajast Ilmarise Kvartalisse jõudmiseks on absurdne (Põhja pst ümbersõit)
- Palun ennistage Suurtüki, Kopli, Toompuiestee, Soo varasem liikluskord, mis oli enne Soo tn remonti.
- Kopli-Ristiku ristmik PEAKS olema reguleeritud valgusfooriga

2.2.3 Tööle liikumise viisi eelistused

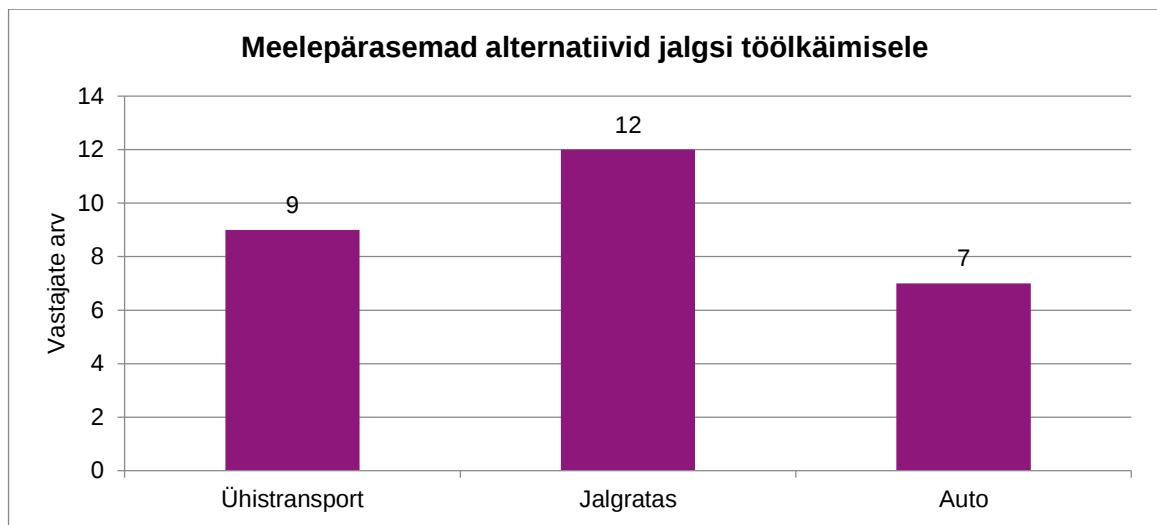
Nendest, kes sooviksid liikuda tööle teisiti kui praegu (N = 181, st 31,4% töölkäijatest), eelistaks ligi kolmandik teha seda **ühistranspordiga** ja pea sama palju inimesi **jalgrattaga**.

Graafik 2.9 Tööle liikumise viisi eelistused nendel, kes valiksid praeguse liikumisviisi asemel mõne muu.

2.2.3.1 Jalgsi töölkäijate liikumisalternatiivide eelistused

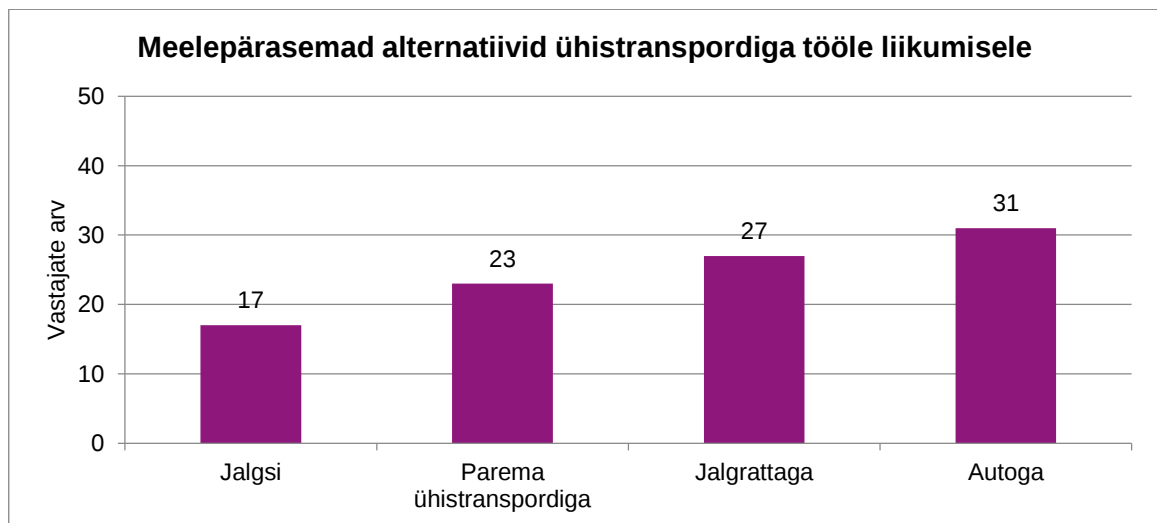
Kuigi jalgsi tööleminevad inimesed (N = 127) väljendasid liikumisviisiga valdavalt rahulolu, eelistaksid osad (N = 28) siiski teisi liikumisviise. Graafik 2.10 annab eelistustest ülevaate.

Graafik 2.10. Jalgsi töölkäijate liikumisalternatiivide eelistused.

2.2.3.2 Ühistranspordiga töölkäijate liikumisalternatiivide eelistused

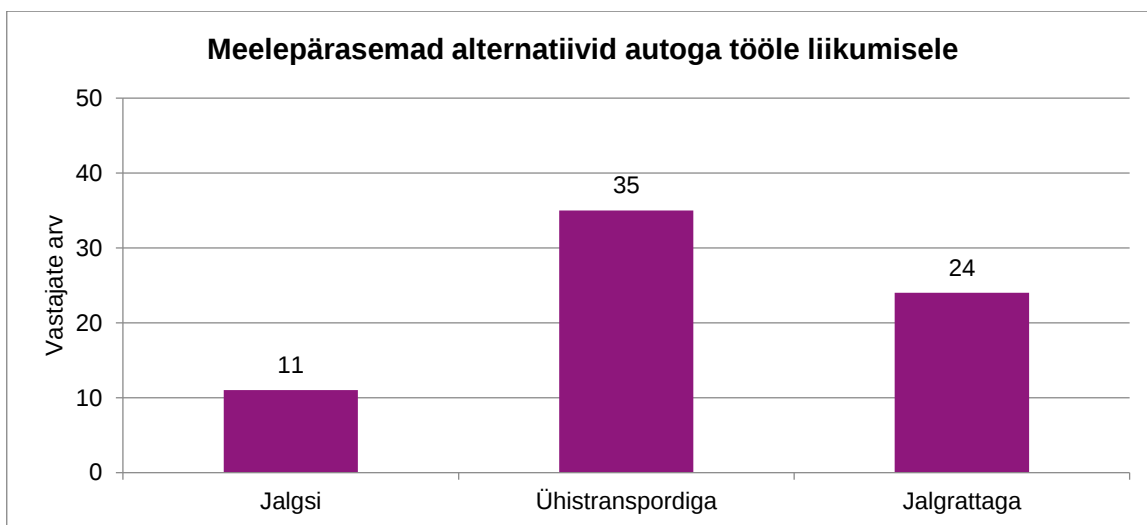
Ühistranspordiga tööleliikujatest (N = 219) sooviks seda teha teisiti 98 inimest. Graafikul 2.11 on toodud nende eelistused.

Graafik 2.11. Ühistranspordiga töölkäijate liikumisalternatiivide eelistused.

2.2.3.3 Autoga tööle liikujate alternatiivsed eelistused

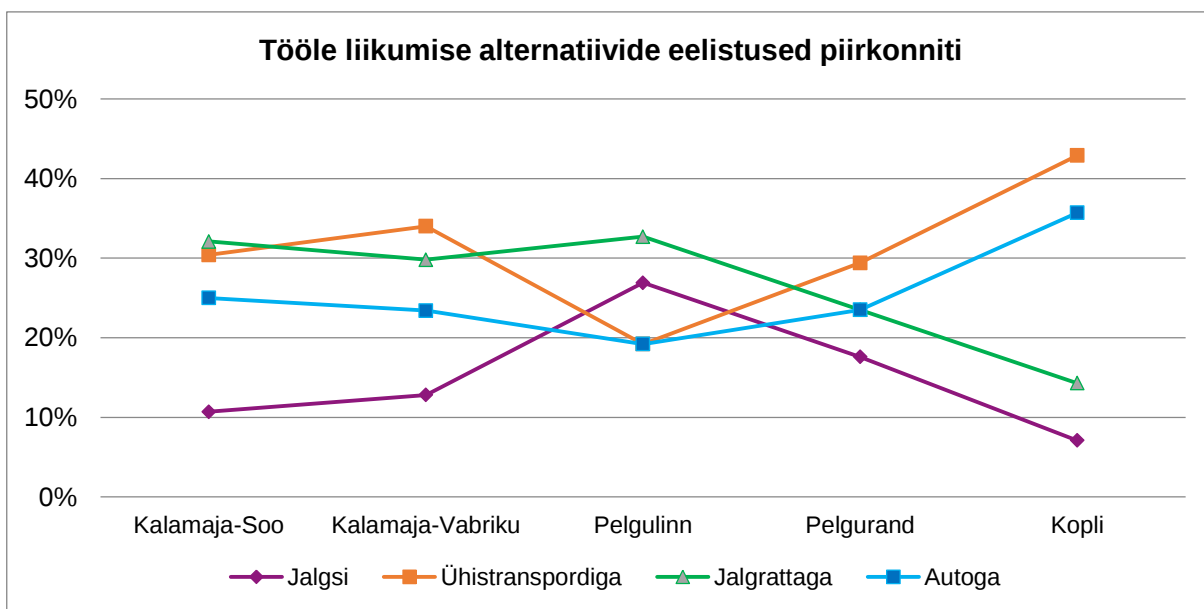
Autoga tööleliikujatest (N = 211) eelistaks muud liikumisviisi 70 inimest. Graafikul 2.12 on toodud nende eelistused.

Graafik 2.12 Autoga tööleliikujate liikumisalternatiivide eelistused.

Ka **fookusgrupi uuringust** selgus, et inimesed on valmis aktiivsemaks ühistranspordikasutuseks, kui ühistransport oleks mugavam, puhtam ja turvalisem.

Elupiirkondade võrdlusest on näha, et proportsionaalselt enim sooviksid praeguse liikumisviisi asemel kasutada tööleminekuks ühistransporti ja autot Kopli piirkonna inimesed, jalgsi käiksid tööl kõige meelsamini Pelgulinna elanikud, jalgrattaga sõitmise tunneksid võrdselt palju rõõmu nii Kalamaja kui Pelgulinna inimesed.

Graafik 2.13 Tööle liikumise alternatiivide eelistused piirkonniti.

2.3 IGAPÄEVASTE SISSEOSTUDE SOORITAMINE

Selles osas anname ülevaate, kuidas inimesed Põhja-Tallinnas igapäevaselt poes käivad, kui kaugel kodust enimkülastatav pood asub, kas selle kaugusega ollakse rahul ning kuidas poes käiakse (jalgsi, rattaga, ühistranspordiga või autoga). Samuti toome välja vastajate poolt esile tõstetud probleemkohad ja ettepanekud seoses poes käimisega.

2.3.1 Igapäevane sisseostude tegemine Põhja-Tallinnas ja poe kaugus kodust

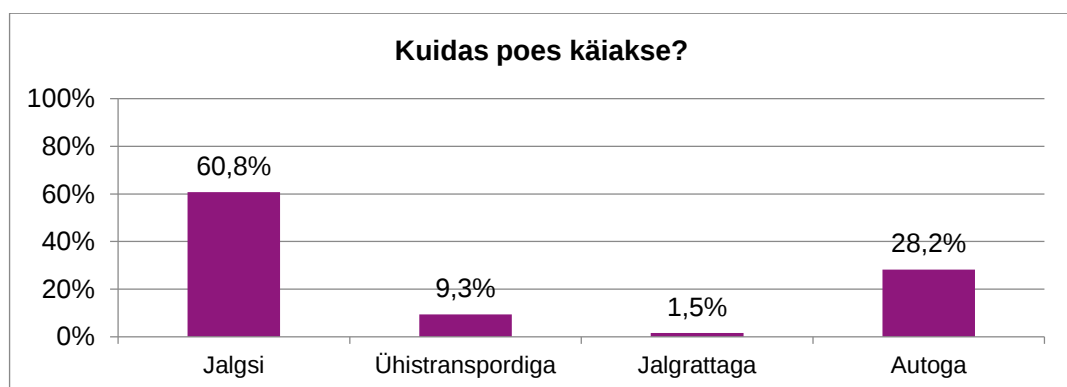
Igapäevaselt külastab mõnd Põhja-Tallinna poodi 65% uuringus osalenud inimestest. Neist ligikaudu pooled hindasid kodupoe kauguseks kodust 0,5 km, 40% vastajatest 1-2 km, 9% 3-5 km ning 3% üle 5 km.

Valdav enamik vastanutest (81%) oli poe kaugusega kodust rahul, ligi 12% vastanutest mitte ning 7,7% märkis vastuseks „raske öelda“. Uurisime ka, kui kaugel võiks toidupood kodust olla: 21 inimest tõi välja, et pood ei tohiks kodust olla kaugemal kui 500 meetrit, 9 inimest leidis, et sobiv distant on üks kilomeeter ja 5 inimest pidas mugavaks poe kauguseks kodust 100-300 meetrit. 10 vastajat soovis, et pood oleks väga lähedal, ümber nurga ning 5 inimest leidsid, et on valmis võtma poodi minekuks ette „väikese jalutuskäigu“.

Enamik **fookusgruppis** osalenuid käib igapäevaselt poes, mis asub 1-2 km kaugusel kodust. Seejuures leiti, et pood võiks olla kodule palju lähemal. Eriti terava probleemina tõid selle välja Neeme ja Sirbi-Uusmaleva esindajad. Üks Karjamaa ja üks Pelguranna-Sitsi esindaja külastavad kodule lähemal asuvat poodi ning on selle kaugusega ka rahul.

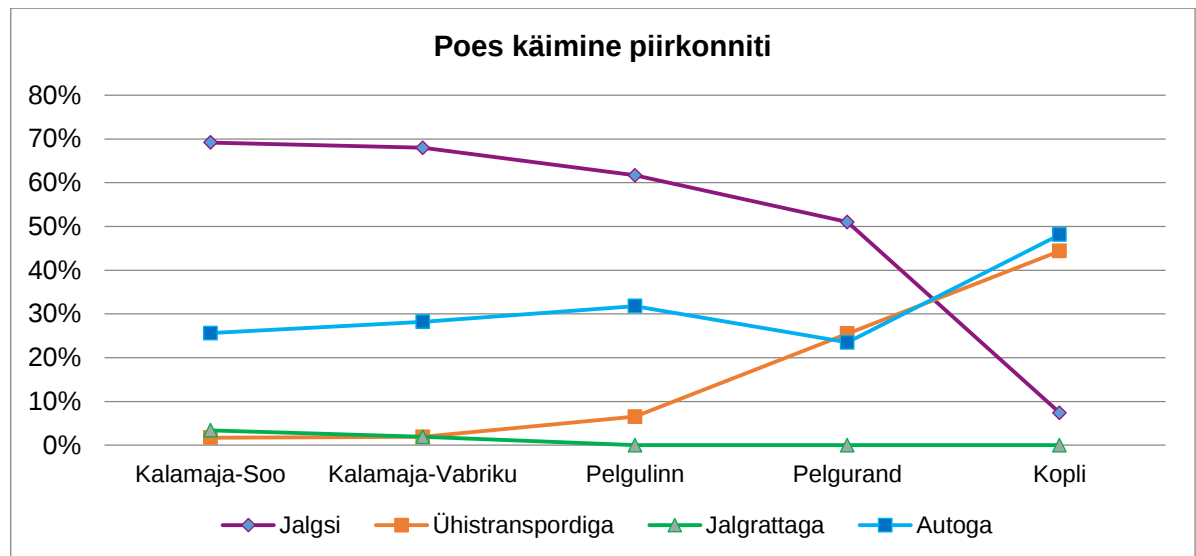
2.3.2 Poeskäimise viis

Igapäevaseid sisseoste käiakse enamasti tegemas jalgsi, pisut enam kui neljandik läheb kodupoodi autoga ja ligi kümnendik ühistranspordiga. Jalgrattaga poodimine on pigem marginaalne.

Graafik 2.14 Igapäevane poeskäimine – jalgsi, ühistranspordiga, jalgratta või autoga?

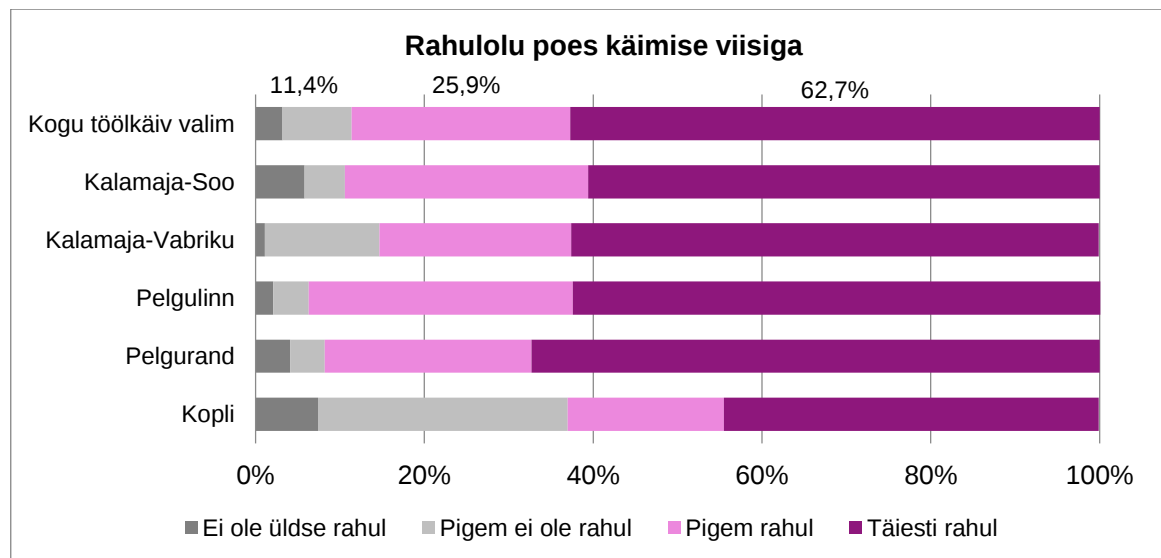
Elupiirkondade võrdlusest on näha, et Koplis käiakse poes jalgsi vähem kui teistes piirkondades, samas auto ja ühistranspordiga rohkem.

Graafik 2.15 Poeskäimise viisid piirkonniti.

2.3.3 Rahulolu poeskäimise viisiga

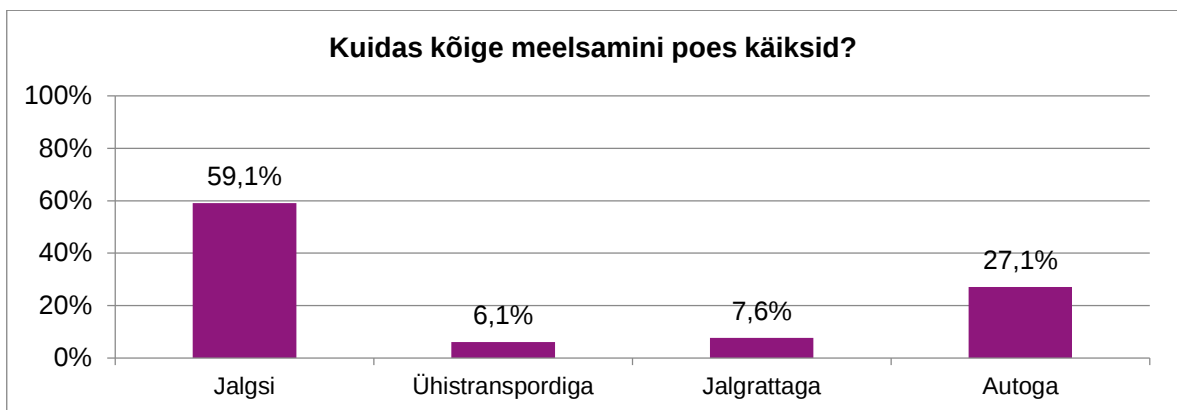
Rahulolu poes käimise viisiga hinnati 4-pallisel rahulolu skaalal, kus 1 tähendab täielikku rahulolematust ja 4 igakülgset rahulolu. Järgnevalt graafikult on näha, et inimesed on poes käimise viisiga pigem rahul ($M = 3,5$). Mõnevõrra madalam on rahulolu Kopli piirkonnas ($M = 3,0$).

Graafik 2.16 Rahulolu poeskäimise viisiga. Küsimus: Kas oled selle liikumisviisiga rahul?

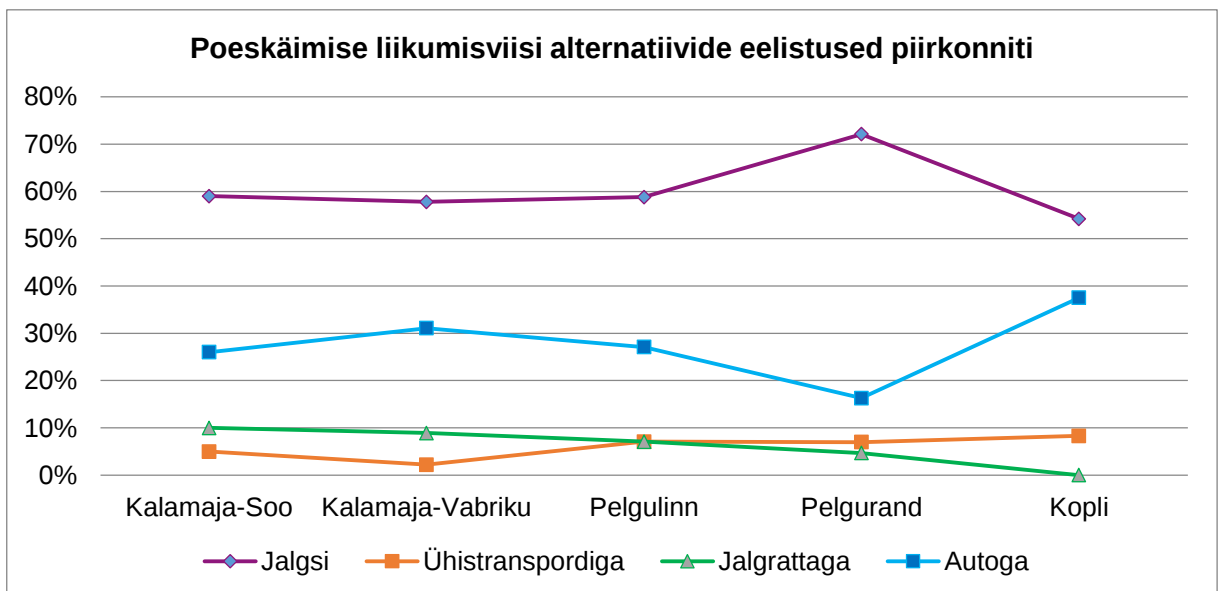
2.3.4 Poeskäimiseks kasutatava liikumisviisi eelistused

Kui autoga ja jalgsi poodi minekut eelistajate proportsioon sarnaneb graafikul 2.14 näidatud reaalsele olukorrale, siis ühistranspordi ja jalgrattaga liikumise osas on pilt veidi teine. Nimelt sooviks **jalggrattaga** poes käia enam inimesi, kui seda hetkel teeb, ning ühistransporti sooviks praegusega võrreldes poes käimiseks kasutada vähem inimesi.

Graafik 2.17 Liikumiseelistused igapäevaste sisseostude sooritamiseks.

Piirkondade võrdlusest on näha, et kuigi **jalgsi poeskäimise** eelistamine on kõikjal läbiv, iseloomustab see soov eriti Pelguranna inimesi. Kopli piirkonna elanikud tahaksid võrreldes teistega enam minna igapäevaseid sisseoste sooritama autoga. Samas jalgrattaga poeskäiku Kopli inimesed meelepäraseks alternatiiviks ei pea. Küll aga kasutaksid **jalggratast kodupoes käimiseks** praegusest enam nii Kalamaja, Pelgulinna kui Pelguranna elanikud.

Graafik 2.18 Poeskäimise viisi alternatiivide eelistused piirkonniti.

Fookusgrupi uuringust selgus, et liikumisviiside võrdluses väljendasid enim rahulolu autoga poeskäijad (4), sest see on mugavaim viis raskete kottide tassimiseks ning muude käikudega

ühitamiseks. Kõige rohkem rahulolematust näitasid üles ühistranspordiga poeskäijad (2) – pood on kaugel ja liikumine raskete kandamitega vaevaline.

2.3.4.1 Kommentaarid, mis puudutavad poeskäimiseks eelistatavaid liikumisviise

Järgnevalt esitame kokkuvõtliku ülevaate vastajate kommentaaridest üldises sagedusjärjestuses (alustades enim nimetatud vastustegruppidest), näidates, milliseid aspekte ja kui mitmel korral erinevate liikumisviiside eelistajad välja tõid. Vastustegrupid, milles sisalduvad viited konkreetsetele probleemidele, samuti ettepanekuid on tabeli järel näidete varal lahti kirjeldatud.

Tabel 2.6 Poeskäimist puudutavad kommentaarid liikumiseelistuste lõikes. Vabavastuste analüüs.

Kommentaar	Eelistaksin käia poes:				N(sum)
	jalgsi	autoga	ühis- transp.-ga	jalg- rattaga	
	N	N	N	N	
Poest tassitavad kotid on rasked	7	15	2	1	28
Põhja pst uus liikluskorraldus on häiriv probleem	2	12	-	1	16
Puudub korralik lähipood	2	12	-	-	15
Suured ostud teen autoga	3	11	-	-	14
Igapäevaselt käin poes jalgsi	7	6	-	1	14
Kasutan poeskäiguks jalgratast	4	3	-	4	12
Pood on koduteel	3	6	1	-	10
Autoga on logistika keeruline	2	4	-	1	7
Saan korraga rohkem sisseoste teha	-	6	-	-	8
Mugav	2	2	-	2	8
Pood on lähedal	6				6
Oleneb ilmast	3	2	-	1	7
Ühistranspordi probleemid	1	-	5	-	7
Ratta parkimine ebaturvaline	-	-	-	6	6
Jalutada on tore	4	-	-	-	4
Jalgsi vabadel päevadel	3	2	-	-	5
Tervislik	5	-	-	-	5
Kiire	-	2	-	2	5
Autoga käin kaugemal poes	2	2	-	-	4
Ratta parkimiseks puudulikud võimalused	-	-	-	4	4
Ohtlikud kõnniteed	4	-	-	-	4
Pood on kaugel					3
Suured ostud ühistranspordiga	1	1	1	-	3
Läheks jalgsi, kui pood oleks lähemal	2	-	-	-	3
Kõik on OK					3
Oleneb plaanidest ja liikumistest	2	1	-	-	3
Parkimine on ebamugav	2	1	-	-	3
Telliskivi loomelinnakus võiks olla toidupood	-	2	-	-	2
Rattaga on kotte raske vedada	-	-	1	1	2

Näiteid jalgrattaga sõita eelistajate mõtetest:

- Poe juures puuduvad jalgratta parkimiseks võimalused
- Jalgrataste parkimine Põhja-Tallinna poodide juures nagu on olemas, aga nt Sõle Selveris jäävad rattad otsapidi praktiliselt autoparkla teele, Paavli Rimis on parkla nurga taga, pimedas sinna ei julge isegi lukuga jätta.
- Poe jalgratta parklas puudub turvamees
- Kui jalgratast oleks turvaline parkida selle või teiste poodide juurde st saaks kindel olla, et seda poes oleku ajal ära ei varastata, siis eelistaksin jalgrattaga poes käimist.
- Comarketi juurde ei julge jätta jalgratast, isegi mitte lukustatuna. Seepärast tuleb enne ratas koju viia ja uuesti jalgsi poodi tulla. Selline olukord ei ole minu hinnangul normaalne.
- +/- Rattaga oleks kiirem, saab korraga rohkem öra tuua, aga selle poe juures puuduvad jalgratta parkimiseks võimalused.
- +/- Jalgratas on parim liikumisvahend, lisaks on poest vahel vaja rohkem asju koju tuua ning rattaga on see tunduvalt lihtsam kui käe otsas tassides. Nüüd oleks vaja veel linnapoolset toetust rohkemate rattateede/ridade loomiseks, et linnavaheline sõit turvalisem oleks.
- + Nüüd, kui Soo tn saab normaalselt sõita, on palju parem käia rattaga poodi. varem ei teinud seda peaaegu kunagi, kuna nii Soo kui Niine tn kõnniteed on kitsad ja seal ei olnud võimalik poekottidega rattaga sõita ilma jalakäijaid ohustamata.

Näiteid Kalamaja liikluskorraldusega seotud probleemidest

- Kalevi tänavalt ei ole võimalik mõistlikult Soo tn Rimisse sõita - kohutav ring tuleb sisse
- Tööstuse tänavalt Rimisse autoga pole lihtsalt mõtet minna - kogu aeg kuluks ümber Skoone bastioni sõitmisele. Niinest enam vasakpöört teha ei saa...
- Kotzebue tänavalt Põhja pst Rlmisse saamiseks peaks tegema suure ringi
- Soo tn liiklusemärgid on halvasti planeeritud - esimene ülekäigurada (Neste juures üle Soo tn) on ohtlik. Nimelt on pandud kiirusepiirangu märk PEALE ülekäigurada. Jalakäijaid ignoreeritakse
- Kuna autoga mõlema poe juurde pääsemiseks tuleb suur ring teha, siis oleme hakanud poes käima kaugemal (kui juba autoga on välja sõidetud).
- Autoga ei saa normaalselt kodust poe juurde sõita ilma, et teeks kesklinnast tiiru läbi.
- Tänu liikluskorralduse muutustele pean poodi minnes tegema ~2 km ringi.
- Häirib aga suur liikluskorraldus Niine tänaval

Näiteid jalgsi poes käimisest huvitatud inimeste mõtetest

- Jalgteed pole ohutu, eriti raske on lapsevankriga liikuda Vihuri tänavalt Puhangu tänavale
- Sitsi tn (Kopli tee poolses osas) on kõnniteed kitsad - on oht autode poolt poriga ülepriksitud saada
- Talviti on jalgteed väga libedad
- Karjamaa Gümnaasiumi trammi ületee (Angerja tn) juures võiks olla ülekäigurada, et saaks turvaliselt Maximasse minna, kuna alati riskivad inimesed turvalisusega teed ületades
- Eelistaksin, et vähemalt mingi pood on jalgsi liikumise kaugusel. See võib olla ka väike pood.
- Võiks olla mõni pood, mille juurde oleks turvaline jätta õue ka koer. Hetkel kõik poed sellised, kus autod, rattad ja inimesed liiga lähedalt mööduvad ja ei ole turvaline lemmikut õue jätta. Võib olla peaks olema taaraautomaadiga sarnane kinnine ruum.
- + Poes on jala kõige muretum käja, ei pea pead mingi parkimiskohaga vaevama

- + Jalgsi sisuliselt kõrvalmajja poodi minek on mõnus, nagu lapsepõlves, kui oli mitmeid väikseid keldripoode (siis küll Kadriorus)
- + Saab pead tuulutada
- + Mõnikord käin poes ka jalgsi - mööda laiendatud Soo tänava jalakäijate teed on seda väga hea teha!

Näiteid ühistranspordiga liikuda eelistatavate inimeste mõtetest

- Mõni bussiliin võiks käia Kristiine keskusesse tihedamalt kui liin nr 32 praegu
- Oleks hea, kui Kristiinesse pääseks ühistranspordiga
- Peatused on poest liiga kaugel
- Sõle Selveri juures ei peatu buss nr 40 kesklinna suunal
- Kuna 1 km on teinekord suurte kottide ja viletsa ilmaga pikk maa astuda, oleks hea, kui saaks poe juurest bussi peale hüpata.
- Tasuta transport on viinud olukorrani, kus viisakad inimesed ei taha enam ühistransporti kasutada, sest viimane on hõivatud joodikute ja heidikute poolt.
- Ehte peatus linnasuunal on halvasti projekteeritud. Elektipost on keset peatust ja kui soovid bussi ukseni teinekord jõuda, pead ümber posti mööda mulda käima. Samuti võiks seal olla ka varjualune kuna on lage ala ja seetõttu ka tuuline.

Näiteid poe asukohta ja kvaliteeti puudutavatest mõtetest

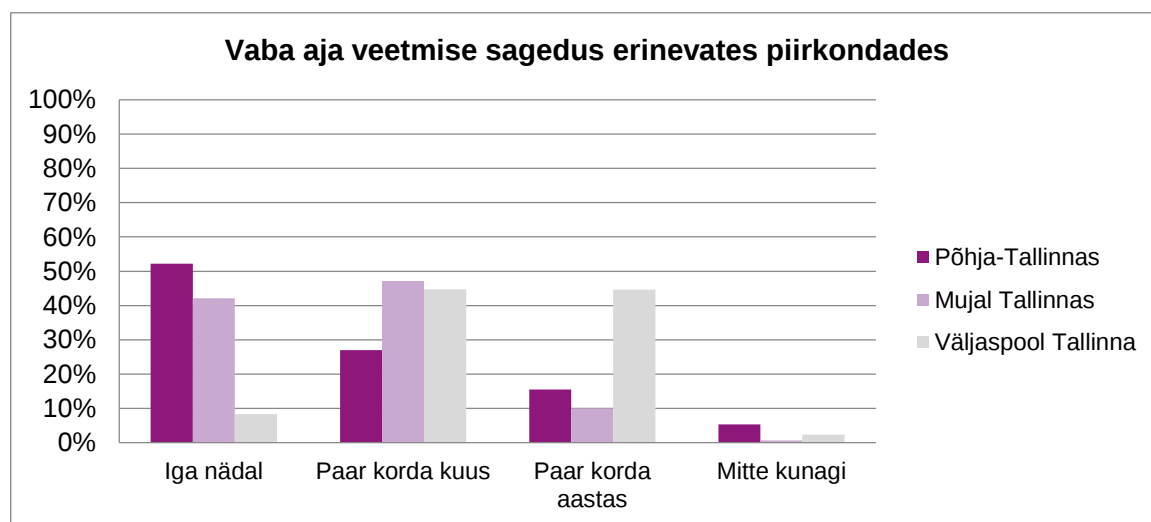
- Poed võiksid olla Pelgulinnale ja Sõle algusele lähemal
- Balti jaama turg peaks Nõmme turust eeskuju võtma. Ilus ja meeldiv keskkond meelitab kohale rohkem toredaid inimesi.
- Turg peaks olema korras
- Põhja-Tallinnasse tuleks rajada korralik ja ilus turg (mitte nagu praegune reguleerimata, palju varustatud kaup vahendav ning esteetiliselt kole Balti Jaama oma)
- Pelgulinn vajab kvaliteetset kaubanduskeskust
- Aastaid on olnud unistuseks, et Balti jaama Ostukeskuses võiks tegutseda korralik taluturg, kust saaks koduteel kaasa osta Eesti talunike korraliku kvaliteediga värsket liha, kala, juurikaid.
- Soo tn Rimi on küll kodupood, kuid kvaliteet on väga halb – seega pean kesklinnas poes käima / kohalik Rimi Soo tänaval ei täida ootusi ja seepärast tuleb valida kaugemal asuvaid kauplusi
- Igale poole oleks vaja väikseid kvaliteetseid poode
- Omavalitsus võiks kuidagi toetada „külapoodide“ tegevust. Need poed toovad inimesed kokku ja suurendavad ühtekuuluvust.
- Oleks väga tore, kui keldripoed taas ausse tõuseksid - sellised spetsiaalsed poed, a´la lihapood + oma nurgapealne väike kodupood, kust saab piima-leiva ning migi spetsiifilise ampsu, mida mujalt saada ei ole.
- Kopli võiks olla mõni korralik suurem toidupood, Kopli selver ei ole piisavalt hästi varustatud ja Kopli Rimi on üldse alla igasugust arvestust.
- Stroomi randa oleks poodi vaja

2.4 VABA AJA VEETMINE

Selles osas anname ülevaate inimeste vaba aja veetmise harjumustest ja vajadustest. Vaba aja veetmise all on peetud silmas nõ kohustusteväliseid tegevusi – kaastlastega koosolemine, kohviku külastamine, kultuuriüritustel käimine, vabas õhus viibimine jne.

2.4.1 Vaba aja veetmise sagedus Põhja-Tallinnas, mujal Tallinnas ja väljaspool Tallinna

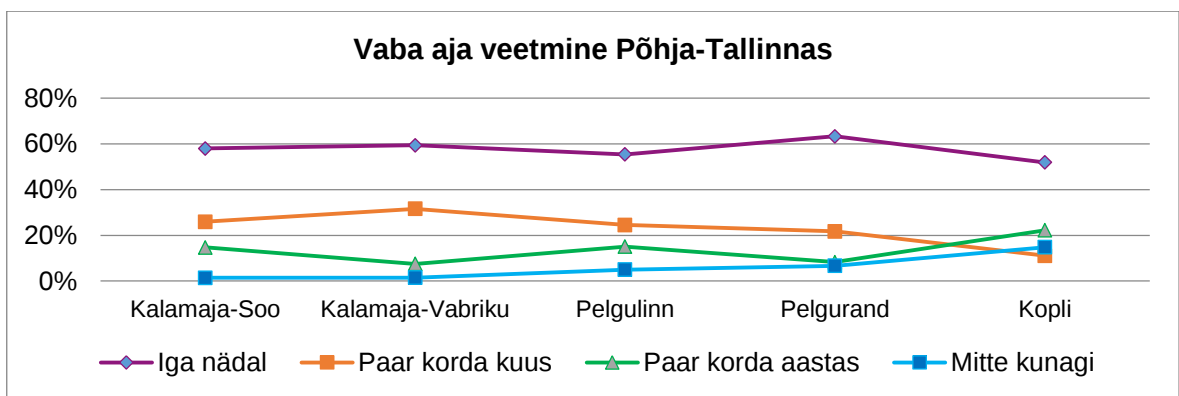
Vaba aega veedab Põhja-Tallinnas iganädalaselt 52% inimestest, paar korda kuus 27% ja paar korda aastas 15,5%. Sagedasti veedetakse aega ka mujal Tallinnas ning harvem Tallinnast väljaspool.

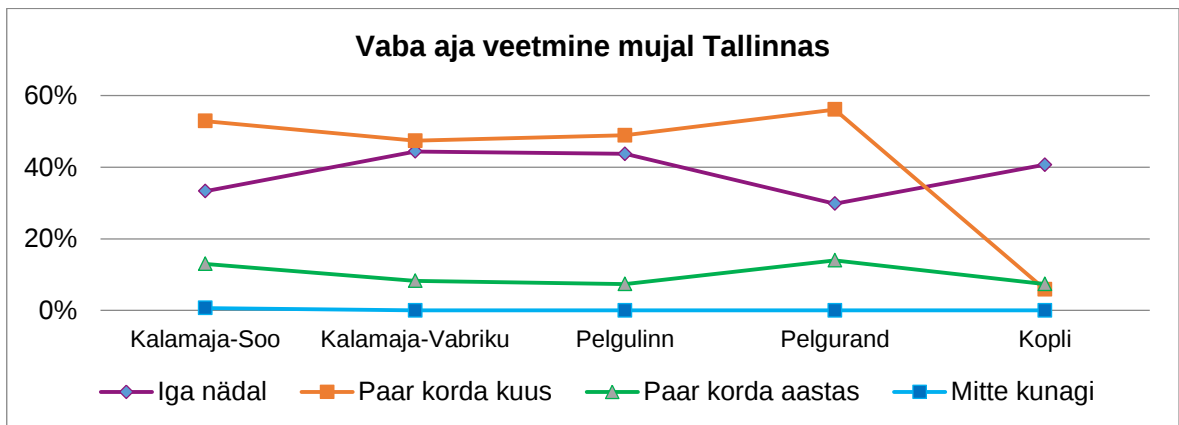
Graafik 2.19 Vaba aja veetmise sagedus Põhja-Tallinnas, mujal Tallinnas ja väljaspool Tallinna. Küsimused: „Kui sageli veedad oma vaba aega Põhja-Tallinnas?“, „Kui sageli veedad oma aega mujal Tallinnas?“, „Kui sageli veedad oma vaba aega väljaspool Tallinna?“

2.4.1.1 Vaba aja veetmise sagedus Põhja-Tallinnas, mujal Tallinnas ja väljaspool Tallinnat elupiirkonniti

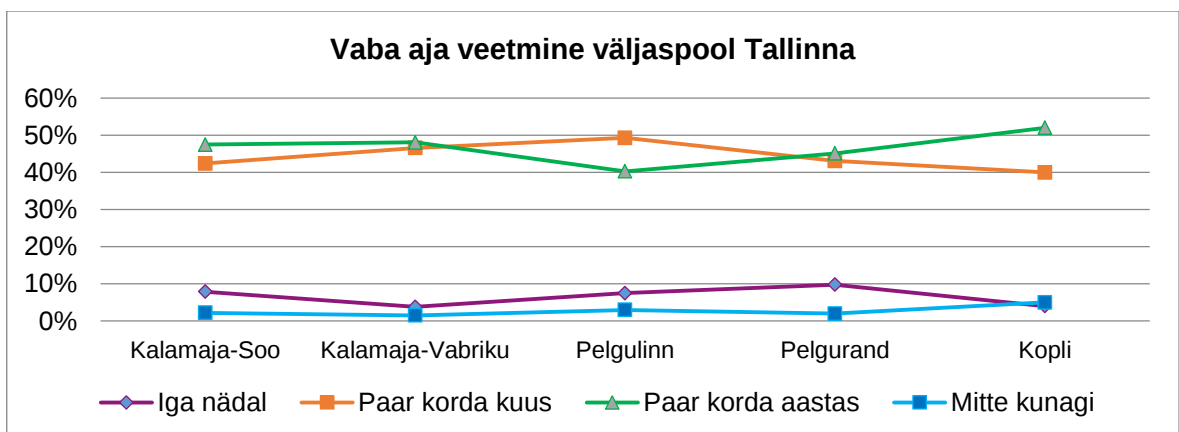
Järgnevad graafikud illustreerivad vaba aja veetmise sagedust Põhja-Tallinnas, mujal Tallinnas ja väljaspool Tallinnat vastavalt elupiirkonnale, kus Põhja-Tallinnas elatatakse – Kalamaja-Soo, Kalamaja-Vabriku, Pelgulinn, Pelgurand või Kopli.

Graafik 2.20 Vaba aja veetmise sagedus Põhja-Tallinnas.

Graafik 2.21 Vaba aja veetmise sagedus mujal Tallinnas.

Graafik 2.22 Vaba aja veetmise sagedus väljaspool Tallinnat.

2.4.1.2 Vaba aja veetmise seosed sotsiaaldemograafiliste näitajatega

Vanus. Mida nooremad on inimesed, seda laiemas raadiuses nad oma vaba aega veedavad. Kui Põhja-Tallinna sisesest vaba aja veetmise sageduse osas vanus rolli ei mängi ($r = -0,04$), siis mujal linnas veedavad nooremad inimesed võrreldes vanematega enam aega ($r = -0,25$). Sarnane tendents on loogilisena märgatav ka väljaspool Tallinnat veedetava aja osas ($r = -12$).

Tööga hõivatus. Töölkäijad veedavad vaba aega sagedamini Tallinnast väljas kui tööl mittekäivad inimesed ($p < 0,01$).

Teiste sotsiaaldemograafiliste näitajate osas erinevusi ei ilmnenud.

2.4.2 Vaba aja tegevused, kohad ja liikumisviisid

Järgnevatel tabelites on koondatud avatud vastuste kokkuvõtted, mis annavad ülevaate, milliseid vaba aja tegevusi ette võetakse ja kus. Uuringus osalejate seas on enimnimetatud tegevusteks jalutamine, restoranide ja kohvikute külastamine ning erinevates trennides (va jooksmine, jalgrattasõit ja tervisekõnd) osalemine. Kui jalutamine ja restoranides-kohvikutes leiab valdavalt aset Põhja-Tallinnas, siis trenni tehakse võrreldes väikese ülekaaluga mujal Tallinnas.

Tabel 2.7 Vaba aja tegevuste järjestus esinemissageduse alusel ja piirkonniti. Vabavastuste kokkuvõte.

Tegevus	N	Toimumiskoht		
		Põhja-Tallinnas	Mujal Tallinnas	Väljaspool Tallinnat
		N	N	N
Jalutamine	163	144	81	10
Kohvikute-restoranide külastamine	161	142	82	4
Trennitegemine (v.a. jooksmine, rattasõit, tervisekõnd)	148	98	113	14
Koeraga jalutamine	58	50	22	2
Jooksmine	55	49	30	1
Sõpradega kokkusaamine	53	39	37	5
Kinos käimine	50	29	49	3
Teatrikülastus	49	34	43	1
Kultuuriürituste külastamine	47	29	28	2
Lapsega jalutamine	46	43	22	3
Jalgrattasõit	42	40	32	6
Lapsega mänguväljakul käimine	32	29	13	-
Küllaminek	32	26	19	4
Loovtegevuste harrastamine, huviringides osalemine	28	21	19	4
Poeskäimine	25	19	10	1
Kontserdikülastus	24	17	20	1

Tegevus	N	Toimumiskoht		
		Põhja-Tallinnas	Mujal Tallinnas	Väljaspool Tallinnat
		N	N	N
Tervisekõnd (ka kepikõnd)	18	18	10	-
Randa minek	14	12	4	-
Maale minek	12	9	10	10
Kodused toimetused	11	10	5	2
Raamatukogus käimine	4	3	2	1
Vabatahtlik töö (seltsid, MTÜd)	3	3	1	-
Turulkäik	3	3	1	-
Pere külastamine	3	1	1	1

Kõik **fookusgrupis osalejad** tõid esmajärjekorras välja **vabas õhus viibimise** (jalutuskäigud ja aktiivse sportimise) Stroomi pargis ja piki Kultuurikilomeetrit. Suvel külastatakse sageli ka Stroomi randa. Karjamaa elanikud lisasid, et sõprade-tuttavatega minnakse tihtilugu jalutama Kadriorgu ja Piritale, kasutades kohalejõudmiseks trammi. Samuti jalutatakse **vanalinnas** ja käiakse näitustel, kontsertidel, kohvikutes. Teisena toodi välja Rocca al Mares, Õismäel ja Lasnamäel asuvates **spordiklubides** treenimine. Sinna jõudmiseks kasutatakse autot.

Tabel 2.8 Jalutamise paigad elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

Jalutamise paigad	Elupiirkond				
	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinna	Pelgurand	Kopli
Telliskivi	3	1	8	2	-
Kalamaja	18	19	1	2	-
Kalamaja-Telliskivi kohvikute piirkond	10	5	6	-	-
Vabriku	-	1	1	-	-
Salme	-	1	-	-	-
Kotzebue	1	-	-	1	-
Balti Jaam	-	-	1	-	-
Tööstuse	2	-	-	-	-
Kalamaja park	7	12	2	-	-
Noblessner	-	1	-	-	-
Kultuurikilomeeter	12	11	-	-	-
Lennusadam	4	5	-	-	-
Patarei (nii Suur- kui Väike-)	1	1	-	-	-
Kopli	1	-	3	2	3

	Elupiirkond				
Jalutamise paigad	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinn	Pelgurand	Kopli
Paljassaare	3	2	1	2	2
Kalarand	4	-	-	-	-
Pelgulinn	2	-	4	2	-
Stroomi/ Merimetsa	1	1	26	10	4
Kolde pst	-	-	3	-	-
Sõle	-	-	2	-	-
Pelgurand	-	-	1	-	-
Sitsi	-	-	1		-

Tabel 2.9 Kohvikute-restoranide külastamine elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

	Elupiirkond				
Kohvikute-restoranide külastamine	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinn	Pelgurand	Kopli
Telliskivi	7	14	17	2	1
Kalamaja	23	17	3	2	-
Kalamaja-Telliskivi kohvikute ala	13	23	11	1	1
Kalamaja park	13	13	-	-	-
Vabriku	-	2	1	-	-
Soo	-	-	1	-	-
Balti Jaam	1	-	1	-	-
Kotzebue	1	-	-	-	-
Vana-Kalamaja	1	1	-	-	-
Salme	1	-	-	-	-
Noblessner	1	-	-	-	-
Kultuurikilomeeter	9	11	-	-	-
Lennusadam	3	3	-	-	-
Patarei (nii Suur- kui Väike-)	1	-	-	-	-
Kopli	1	1	2	-	1
Kalarand	3	-	-	-	-
Pelgulinn	2	-	4	1	-
Kolde pst	-	-	1	-	-
Stroomi	1	3	10	4	1
Pelgurand	1	-	3	-	-

Tabel 2.10 Trennitemise (v.a. jooksmine, jalgrattasõit, tervisekõnd) kohad elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

	Elupiirkond				
Trennitemise kohad	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulin	Pelgurand	Kopli
Telliskivi	2	6	10	1	-
Kalamaja	15	8	1	1	-
Kalamaja-Telliskivi kohvikute ala	6	8	4	-	-
Kalamaja park	8	5	-	-	-
Soo	-	1	-	-	-
Tööstuse	1	-	-	-	-
Balti Jaam	-	-	1	-	-
Noblessner	1	-	-	-	-
Kultuurikilomeeter	8	7	-	-	-
Lennusadam	1	2	-	-	-
Patarei (nii Suur- kui Väike-)	1	-	-	-	-
Kopli	1	-	1	1	1
Paljassaare	1	1	1	-	2
Kalarand	3	-	-	-	-
Sitsi	-	-	1	-	-
Karjamaa park	-	-	-	1	-
Pelgulin	3	-	5	-	-
Kolde pst	-	-	1	-	-
Stroomi/ Merimetsa	1	-	12	5	1
Pelgurand	-	-	1	-	-

Tabel 2.11 Jooksmise ja tervisekõnni kohad elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

	Elupiirkond				
Jooksmise ja tervisekõnni (siht)kohad	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulin	Pelgurand	Kopli
Telliskivi	2	7	3	-	-
Kalamaja	5	4	-	-	-
Kalamaja ja Telliskivi kohvikute ala	3	9	3	-	-
Vabriku	-	2	-	-	-
Salme	-	-	1	1	-
Kalamaja park	7	6	1	-	-
Balti Jaam	1	-	-	-	-
Tööstuse	1	-	-	-	-

	Elupiirkond				
Jooksmise ja tervisekõnni (siht)kohad	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulin	Pelgurand	Kopli
Vana-Kalamaja	1	-	-	-	-
Noblessner	-	2	-	-	-
Kultuurikilomeeter	13	17	1	-	1
Lennusadam	3	4	-	-	-
Kopli	1	-	-	-	2
Paljassaare	2	-	-	-	2
Kalarand	1	-	-	-	-
Pelgulin	1	-	1	-	-
Stroomi/ Merimetsa	1	2	12	2	3
Pelgurand	-	-	1	-	-
Karjamaa park	-	-	-	1	-

Tabel 2.12 Jalgrattaga sõitmise kohad elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

	Elupiirkond				
Jalgrattaga sõitmise (siht)kohad	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulin	Pelgurand	Kopli
Kalamaja	4	5	1	-	-
Kalamaja-Telliskivi kohvikute ala	3	4	2	-	-
Kalamaja park	3	2	-	-	-
Noblessner	-	1	-	-	-
Kultuurikilomeeter	3	5	-	-	1
Lennusadam	1	1	-	-	-
Kopli	-	-	-	2	1
Paljassaare	-	-	-	-	2
Pelgulin	1	-	2	-	-
Kolde pst	-	-	1	-	-
Stroomi/ Merimetsa	-	1	9	3	3
Pelgurand	-	-	2	-	

Tabel 2.13 Koeraga jalutamise kohad elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

Koeraga jalutamise kohad	Elupiirkond				
	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinn	Pelgurand	Kopli
Telliskivi	2	2	2	-	-
Kalamaja	5	6	-	-	-
Telliskivi-Kalamaja kohvikute ala	2	2	1	-	-
Vabriku	-	2	-	-	-
Salme	-	2	-	-	-
Kalamaja park	12	7	-	-	-
Soo	1	-	-	-	-
Kotzebue	1	-	-	-	-
Noblessner	1	-	-	-	-
Kultuurikilomeeter	5	2	-	-	-
Lennusadam	1	-	-	-	-
Patarei	1	-	-	-	-
Kopli		1	1	1	1
Paljassaare	1	-	1	2	-
Karjamaa park	-	-	-	1	-
Kalarand	1	-	-	-	-
Stroomi/ Merimetsa	1	-	6	2	-
Pelgurand	-	-	3	-	-
Pelgulinn	-	-	3		-
Kolde pst	-	-	2		-
Sõle	-	-	1		-

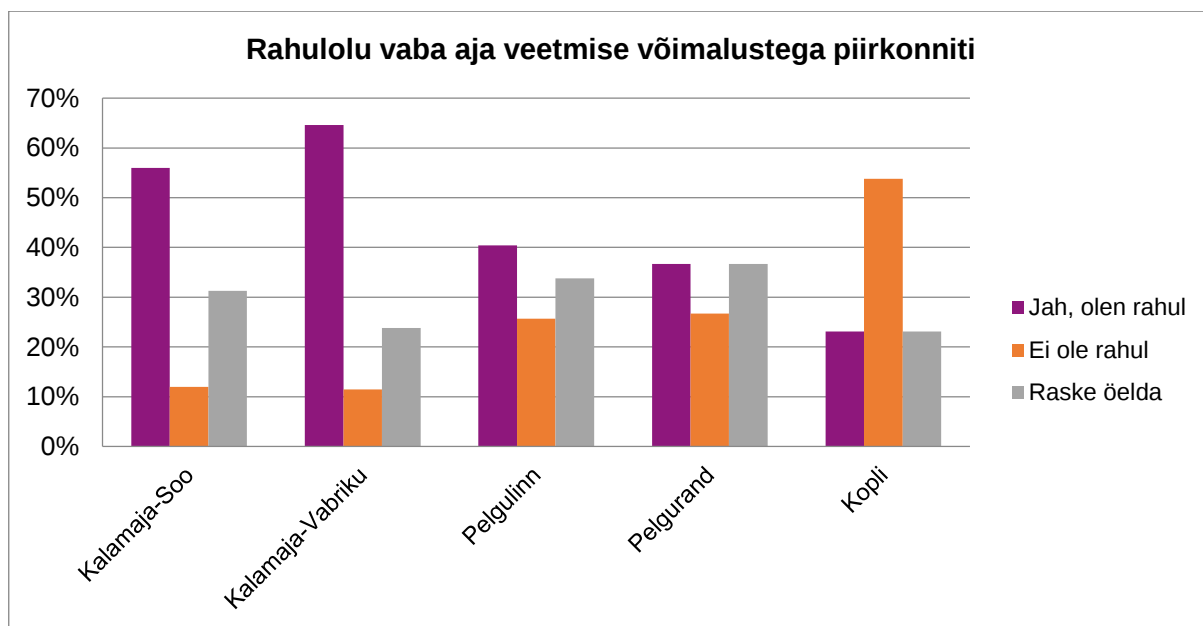
Tabel 2.14 Lapsega jalutamine ja mänguväljakute külastamine elupiirkondade lõikes. Vabavastuste kokkuvõte.

	Elupiirkond				
Lapsega jalutamise kohad, mänguväljakud	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinna	Pelgurand	Kopli
Telliskivi	1	2	6	-	-
Kalamaja	4	8	2	-	-
Telliskivi-Kalamaja kohvikute ala	11	5	4	-	1
Kalamaja park	12	13	1	-	-
Soo	1	-	1	-	-
Vana-Kalamaja	1	1	-	-	-
Balti Jaam	-	-	1	-	-
Kultuurikilomeeter	4	4	-	-	-
Lennusadam	1	2	-	-	-
Kalarand	2	-	-	-	-
Kopli	-	-	2	3	3
Paljassaare	-	-	-	4	-
Stroomi	1	-	9	2	3
Pelgulinna	-	-	1	2	-
Kolde pst	-	-	1	-	-
Sõle	-	-	1	-	-

2.4.3 Rahulolu vaba aja veetmise võimalustega Põhja-Tallinnas

Ligi pooled uuringus osalenutest on vaba aja veetmise võimalustega Põhja-Tallinnas rahul, viiendik ei ole rahul ning kolmandik leidis, et seda on raske öelda. Piirkondade võrdluses on rahulolematust enim Kopli piirkonnas, rahulolu on kõrgeim kesklinnaga piirnevate alade inimestel.

Graafik 2.23 annab ülevaate rahulolust vaba aja veetmise võimalustega elupiirkondade lõikes.

Graafik 2.23 Rahulolu vaba aja veetmise võimalustega piirkonniti. Küsimus: *Kas oled rahul vaba aja veetmise võimalustega Põhja-Tallinnas?*

2.4.3.1 Peamised vaba aja veetmise tegurid, millega ollakse rahul

- Söögikohtade valik (21)
- Telliskivi loomelinnak (13)
- Kalamaja miljö (10)

Samuti toodi positiivsena välja kultuurikilomeeter (6), Lennusadam (4), kultuuriasutused (4) ja Stroomi rand/mets (3).

Ka fookusgrupi uuringus said enim kiita Kalamaja-Telliskivi kohvikud, samuti Stroomi rand ja Kultuurikilomeeter.

Näiteid vastajate kommentaaridest:

- + Üks asi on hästi -- kordatehtud Kalamaja park. Samuti on siin toredad kohvikud ning söögikohad.
- + Kalamaja park ja kultuurikilomeeter on meeldivad paigad jalutamiseks ja sportimiseks. Soo tänava kergliiklustee on lihtsustanud oluliselt jalgrattaga ja jalgsi liikumist.
- + Enne kui Telliskivisse loodi jõusaal Koduklubi, polnud läheduses spordiasutusi, kuid nüüd on ka see minu jaoks lahendatud.
- + Salme kultuurikeskus on kodunt kiviga visata, toimub põnevaid linnaosaüritusi, Kalamaja kandis on palju hubaseid kohvikuid, Kalamaja park, Lennusadam, Kultuurikilomeeter jms.
- + Kalamaja pargi mänguväljak on väga hea.
- + Telliskivi loomelinnak oma kohvikute ja poekestega on suurepärane!

2.4.3.2 Peamised vaba aega puudutavad rahulolematuse aspektid

- Puuduvad spordiklubid (48)
- Puudub ujula (24)
- Pole kuskil vaba aega veeta (20)
- Ohtlik (18)
- Puuduvad moodsad vaba aja keskused lastele ja noortele (16)
- Rannaalad võiksid olla tegusamad (12)
- Parkide seisukord on halb (12)
- Napib söögikohti/kohvikuid mujal kui Telliskivis ja Kalamajas (10)
- Parke ja rohealasid võiks rohkem olla (9)
- Vähe üritusi (9)
- Puudub kino (8)
- Vähe infot vaba aja veetmise võimaluste kohta (8)

Fookusgrupist toodi kriitilisima asjaoluna toodi välja vaba aja veetmise napid võimalused lastele. Samuti leiti üheks oluliseks puuduseks olevat spordiklubi ja ujula puudumine.

Näiteid vastajate kommentaaridest:

- Põhja-Tallinnas puuduvad: basseini, spordikeskus
- Puudub ujula, tenniseväljakud, Merimetsa metsas kergliiklusteed
- Põhja-Tallinnas puudub rahvaspordikeskus.
- Puuduvad sporditegemise võimalused talviti. Tarvilik oleks hea korralik suusarada, mere äärde saaks linnast kokku aetud lumest ehitada võimsa kelgumäe.
- Talvel võiks olla võimalus käia näiteks uisutamas Stroomi rannas.
- Iseenesest joosta ja jalutada ei keela keegi. Aga jalgrattateedega võiks täiendada Ristiku ja Kopli tänavat. Hetkel on nendel teedel jalgrattaga liikumine suhteliselt ohtlik. Samuti kunagi linnale kuulunud sõle kooli staadion (Sõle 40). See kuulub hetkel mingisugusele vene jalgpalliklubile. Väravad on seal tihti kinni ja miski ei kutsu sinna oma vaba aega veetma. Suvel seal muru ei niideta (ainult jalgpalliväljakul). Linn võiks seal korras hoida korvpalli korve ja ka asfaldijalgpalli väljakut. Lisaks võiks rajada võrkpalli väljaku.
- Eriti ei teagi, mida Põhja-Tallinnas vabal ajal teha saaks. Vahel on Tallinna Linnateatri etendused Salme Kultuurikeskuses, siis olen seal käinud. Loomelinnak ja kohvikud on ka, aga rohkem väga ei teagi. Rohkem informatsiooni oleks vaja.
- Tänavatel peaks olema rohkem pinke.
- Puudub vajalik hulk koeraga jalutamise kohti (sellised peaksid olema vähemalt igas asumis, suuremates asumites mitu tk), Kopli asumi pargid on amortiseerunud ja seal ei ole turvaline, terves linnaosas puuduvad kaasaegsed vaba aja veetmise keskused.
- Patarei vanlga ja Linnahalli vaheline rannaala võiks olla palju ilusam ja hooldatud. Kalarand võiks olla korras ja kultuurikilomeeter valgustatud ja vähem ohtlikum.
- Alati võiks olla avaramaid ja ilusamaid parke.
- Ideaalis võiks veel olla koht, kus saaks filme vaadata, mõni alternatiiv kino, ei pea olema midagi uhket ja kallist, pigem hubasem ja mitte-hollywoodi filmid.
- Laste mänguväljak Heina1 on korrast ära. Sportimisvõimalusi värskes õhus napib. Lähim pingiga park on Kalamaja park, mis jääb meist kaugemale.
- Vana-Kalamaja mänguväljak on väga halvasti hooldatud, lagastatud ja ebaturvaline
- Liivakastist välja kasvanud lastel tegevuskoht Pelgulinna puudub. Nt. rulapark, palliväljakud.

2.5 LASTEADA LIKUMINE

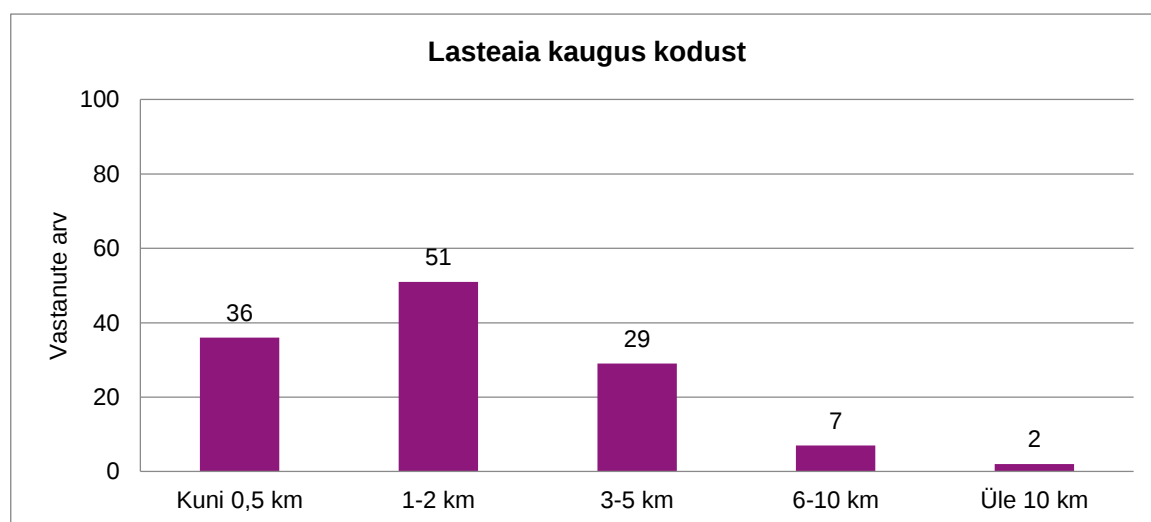
Järgnevas osas anname ülevaate teemadest, mis puudutavad laste lasteaeda viimist ja sealt toomist.

2.5.1 Lasteaia kaugus kodust ja rahulolu sellega

Uuringus osalenud inimestest 125-l on lasteaia või -hoius käivaid lapsi. Elupiirkonniti jagunevad nad järgmiselt:

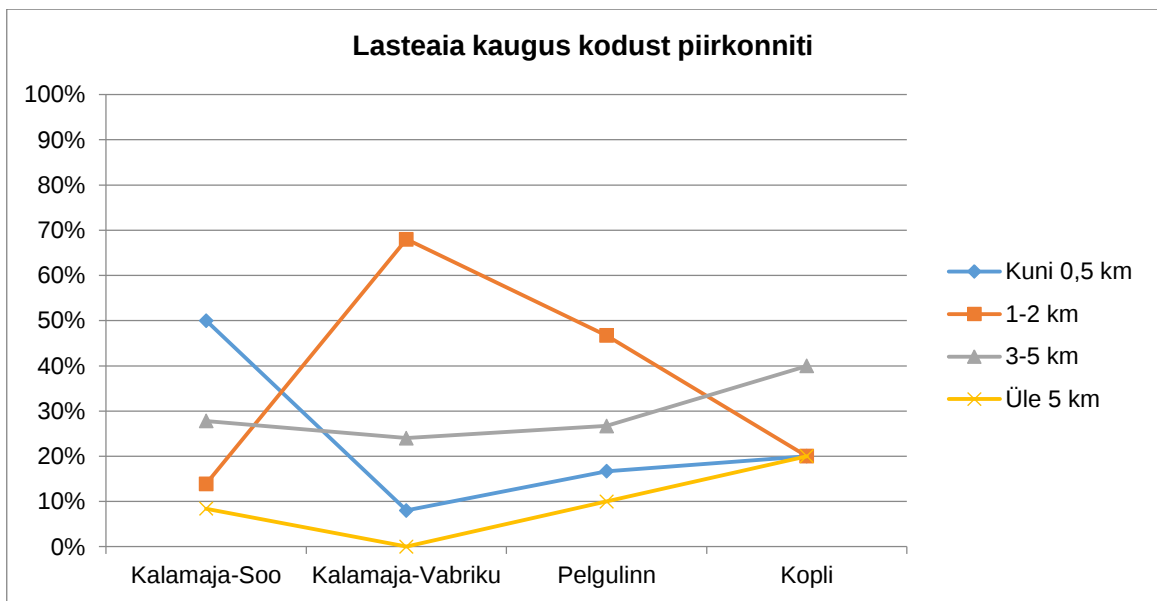
- Kalamaja-Soo – 36
- Kalamaja-Vabriku – 25
- Pelgulinna – 30
- Pelgurand – 13
- Kopli - 5

Ligi 70% vastanutest asub lasteaed kodust hinnanguliselt 2 km raadiuses. Ca 7% inimestest viib oma lapse kodust enam kui 5 km kaugusele lasteaeda.

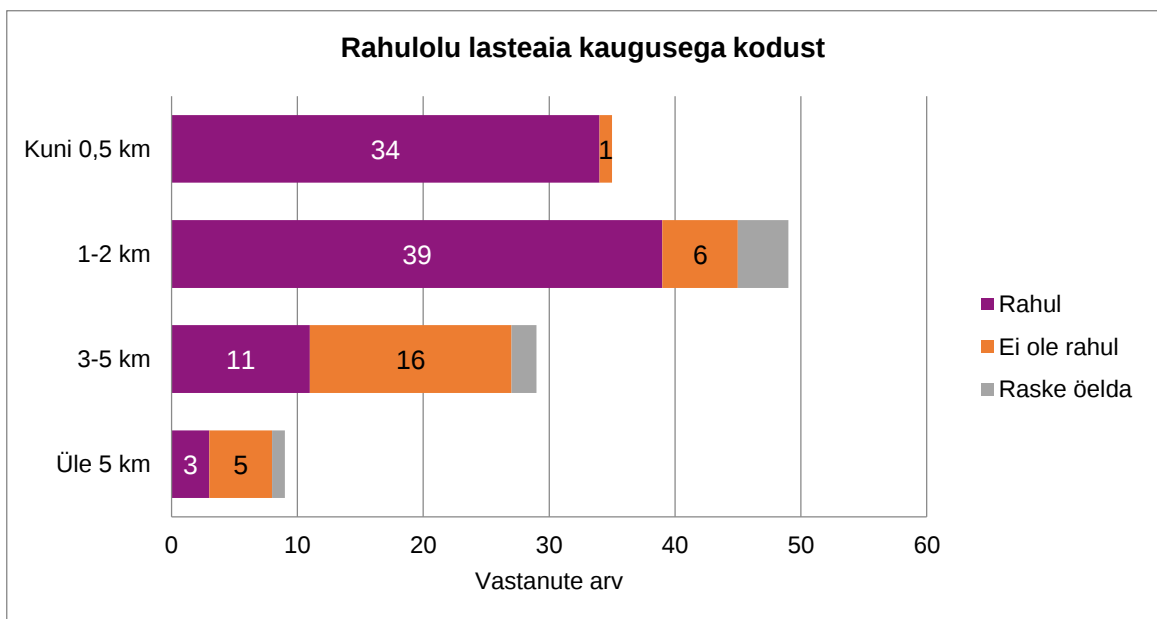
Graafik 2.24. Lasteaia hinnanguline kaugus kodust. Küsimus: *Kui kaugel on lasteaed/ -hoid Sinu kodust?*

Järgnev graafik annab ülevaate lasteaia kaugusest elupiirkondade lõikes. Proportsioonide selgema mõistmise huvides on graafikul esitatud protsentuaalsed jaotused, ka nende piirkondade puhul, kus lasteaia teema puudutab väga väheseid vastajaid.

Graafik 2.25 Lasteaia hinnanguline kaugus kodust piirkonniti.

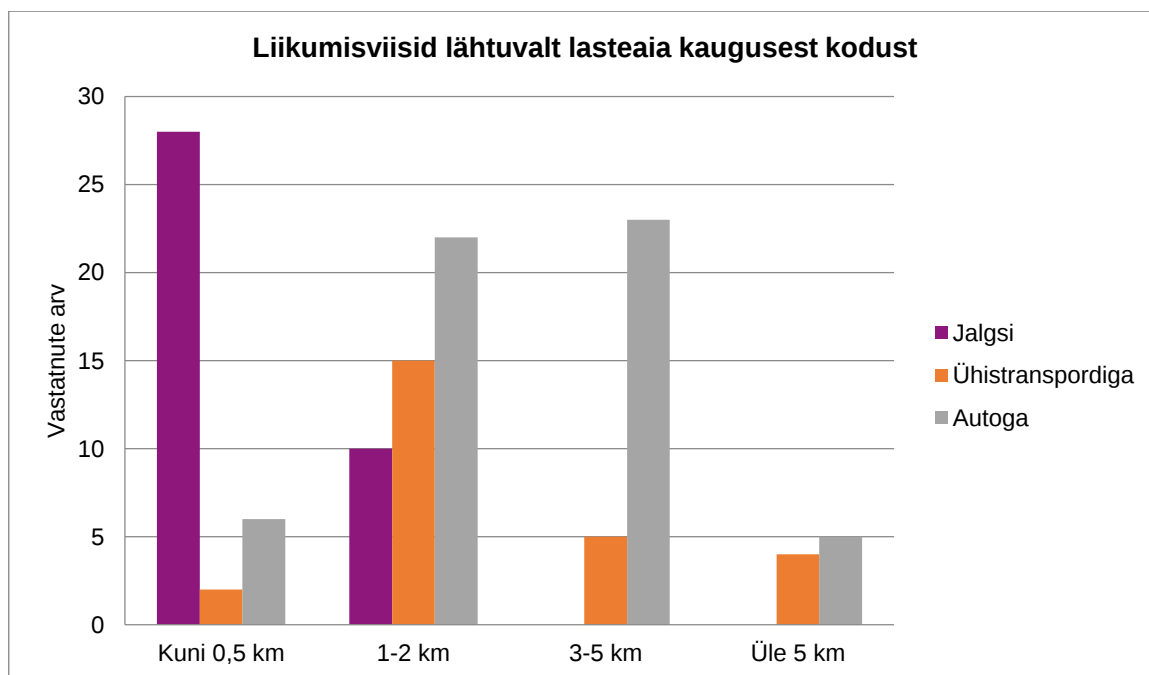
Graafikult 2.26 on näha, et lasteaia kaugusega on selgelt enam rahul need, kellel jääb lasteas 2 km raadiusesse.

Graafik 2.25 Rahulolu lasteaia kaugusega kodust. Küsimus: *Kas oled rahul lasteaia/ -hoiu kaugusega oma kodust?*

2.5.2 Liikumisviisid kodu ja lasteaia vahel

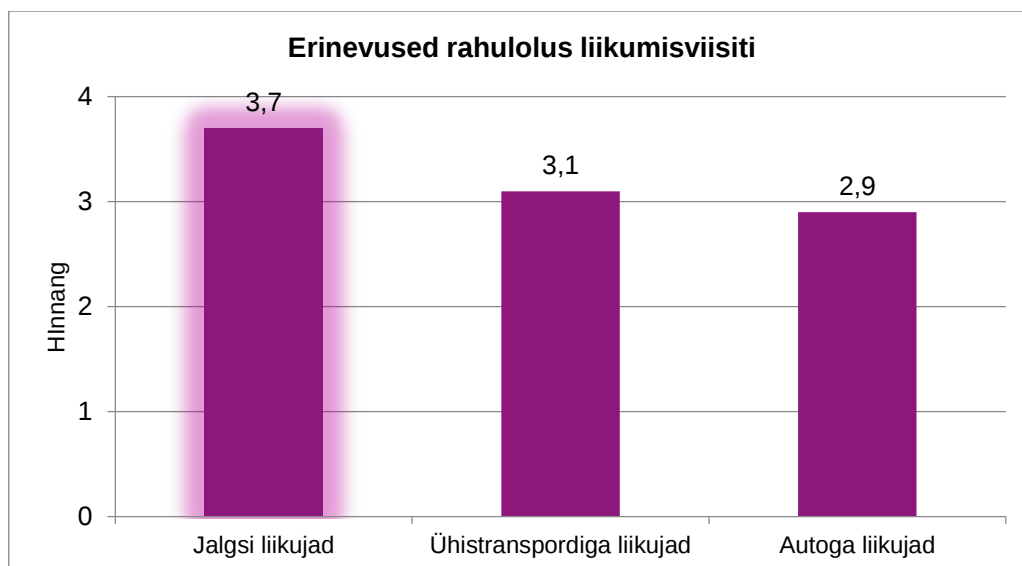
Jalgsi liigub lasteaia vahet 30,9%, ühistranspordiga 21,1% ja autoga 35,5% inimestest. Järgnev graafik näitab, kuidas lasteaeda liigutakse lähtuvalt läbitavast distantsist.

Graafik 2.26 Lasteaeda liikumise viisid sõltuvalt lasteaia kaugusest.

2.5.2.1 Rahulolu lasteaeda liikumise viisiga

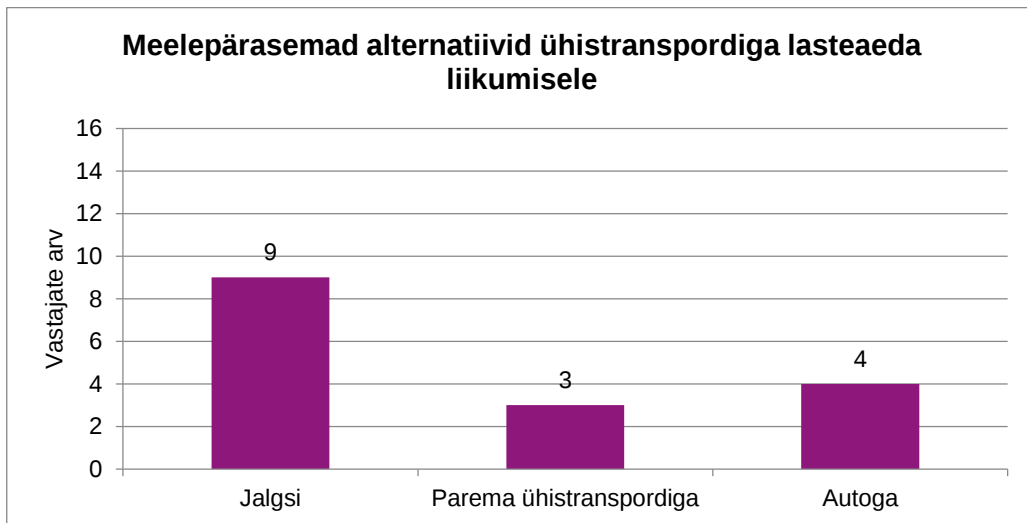
Suurem osa inimestest, 74,3%, on lasteaeda liikumise viisiga valdavalt rahul või pigem rahul. Seejuures on jalgsi minejad enam rahul kui auto või ühistranspordiga liikujad.

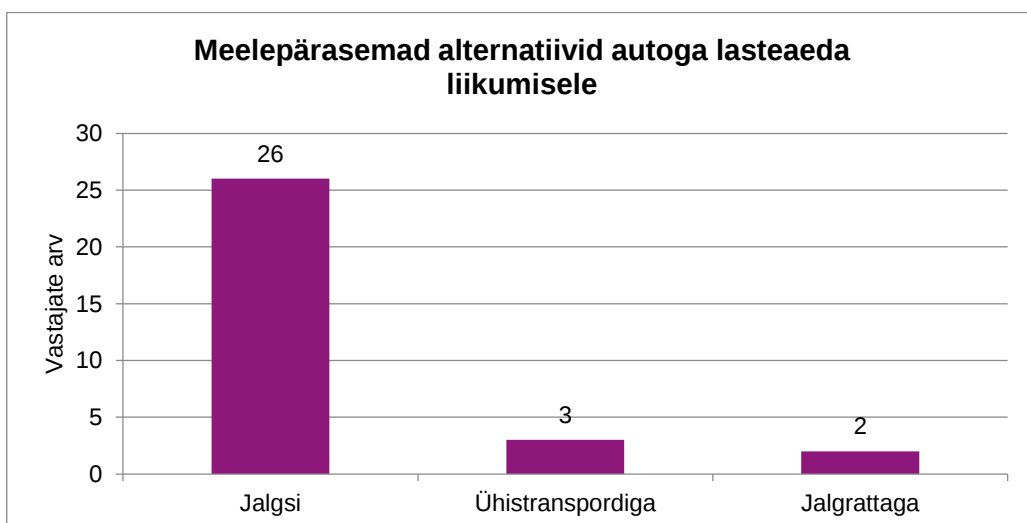
Graafik 2.27 Keskmised erinevused liikumisviisiga rahulolus lasteaeda mineku viisist (skaala 1...4, kus 1 = täielik rahulolematuse ja 4 = täielik rahulolu).

Muul moel kui praegu eelistaks lasteaia vahet liikuda 38,5% inimestest - ühistranspordi ja autoga liikujad.

Järgnevad graafikud annavad ülevaate ühistranspordikasutajate ja autoga liikujate jaoks meelepärastest liikumisalternatiividest.

Graafik 2.28 Ühistranspordiga lasteaeda liikujate liikumisalternatiivide eelistused. Küsimus: *Kui valisid, et viiksid lapse lasteaeda „Teisiti“, siis kuidas seda teeksid?*

Graafik 2.29 Autoga lasteaeda liikujate liikumisalternatiivide eelistused. Küsimus: *Kui valisid, et viiksid lapse lasteaeda „Teisiti“, siis kuidas seda teeksid?*

2.5.3 Lasteaeda liikumist puudutavad kommentaarid

2.5.3.2 Rahulolu väljendavad mõtted (vabavastuste analüüs)

Jalgsi/ rattaga mineku plussid

- + Lasteaed on kodu lähisel (3)
- + Jalgsi minnes saan ise tempo valida (3)
- + Ei pea ühistranspordis trügima

- + Jalutamine äratab üles
- + Jalgratas on hea lahendus, kui ei ole takistusi

Ühistransport

- + Kodu lähistel on ühistranspordi peatus
- + Kuigi lasteaed on kaugel, olen ühistranspordiga rahul

2.5.3.2 Rahulolematust väljendavad mõtted (vabavastuste analüüs)

Aeg, lasteaia kaugus

- Tahaks, et lasteaed oleks kodule lähemal, siis saaks ka jalgsi minna (7)
- Erinevatesse lasteadeadesse viimine võtab aega (2)
- Tahaks jalgsi, aga ei jõua ajaliselt
- Lasteaed jääb tööleminekuga vastassuunda

Ühistranspordi probleemid

- Ühistransport on ülerahvastatud (3)
- Lapsevankriga ei pääse trammi
- Ühistransport on täis asotsiaalseid inimesi

Parkimisprobleemid

- Lasteaia juures pole piisavalt parkimiskohti (2)
- Läheks rattaga, aga lasteaia juures ei ole rattahoidjaid

Liikluskorraldus ja linnakeskkonna heakord

Kopli tänava liikluskorraldus paneb tiirutama, endine lahendus oli mõistlikum (2)

Suur-Laagri tänav on praktiliselt läbimatu, ka jala, eriti autoga

Ühendus Kevade tänava lasteaiaga on ebamugav (tramm, siis troll, siis jala 1km)

Lagastatud Lepistu park, kus on joodukud

2.6 LIIKUMINE MARSRUUDIL KODU-KOOL

Siin osas anname ülevaate teemadest, mis puudutavad laste liikumist kooli ja kodu vahet.

2.6.1 Kooli asukoht

Järgnevad tabelid annavad ülevaate, kus uuringus osalenud inimeste lapsed koolis käivad. Tabelist 2.15 on näha, et enamiku uuringus osalenute lapsed käivad koolis Põhja-Tallinnas või kesklinnas. Järgmine tabel näitab, et Põhja-Tallinnas koolis käivad lapsed, kelle vanemad uuringus osalesid, jagunevad valdavalt Kalamaja Põhikooli ja Pelgulinna Gümnaasiumi vahel.

Uuringus osalenud inimestest 151-l on üldhariduskoolis käivaid lapsi. Elupiirkonniti jagunevad nad järgmiselt:

Tabel 2.15 Koolidesse jagunemine piirkonniti. Küsimus: *Kus Sinu laps(ed) koolis käib/käivad?*

Kooli asukoht	Elupiirkond				
	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinna	Pelgurand	Kopli
Põhja-Tallinna linnaosa	17	11	13	10	3
Haabersti linnaosa	-	-	1	1	-
Kesklinna linnaosa	20	11	10	3	5
Kristiine linnaosa	2	1	1	-	-
Lasnamäe linnaosa	-	1	2	2	2
Mustamäe linnaosa	1	1	1	-	1
Nõmme linnaosa	-	-	-	-	1
Pirita linnaosa	-	-	1	1	1
Väljaspool Tallinna	-	2	1	-	-

Tabel 2.16 Koolidesse jagunemine Põhja-Tallinnas. Küsimus: *Kui Sinu laps käib koolis Põhja-Tallinnas, siis millises täpsemalt?*

Kool Põhja-Tallinnas	Elupiirkond				
	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinna	Pelgurand	Kopli
Ehte Humanitaargümn.	-	-	1	1	2
Haabersti Vene Eragümn.	-	-	-	-	-
Kalamaja Põhikool	8	7	2	2	1
Karjamaa Güm.	-	-	-	1	-
Pelgulinna Güm.	2	2	10	2	1
Ristiku Põhikool	-	2	-	-	-
Tallinna Heleni Kool	-	-	-	-	-
Tallinna Kunstigümn.	3	1	-	1	1
Tallinna Ranniku Güm.	1	-	1	1	-
Tallinna Vaba Waldorfkool	1	-	-	-	-
Vana-Kalamaja Täiskasvanute Güm.	-	-	-	-	-

2.6.2 Kuidas lapsed tavaliselt kooli lähevad?

Kooli liikumise viisid järjestuvad kasutussageduse alusel järgmiselt:

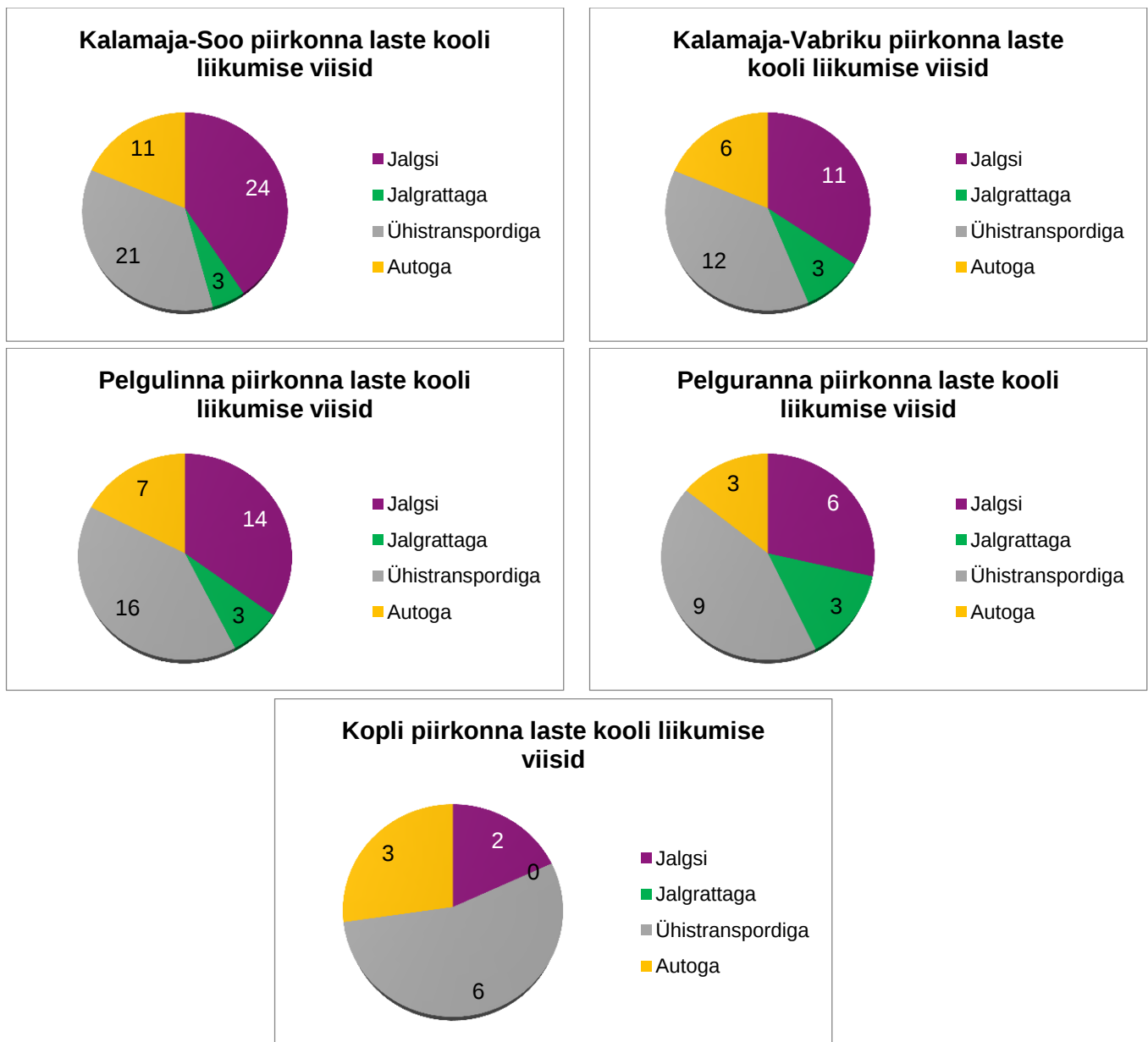
I Ühistranspordiga (79)

II Jalgsi (69)

III Autoga (34)

IV Jalgrattaga (16)

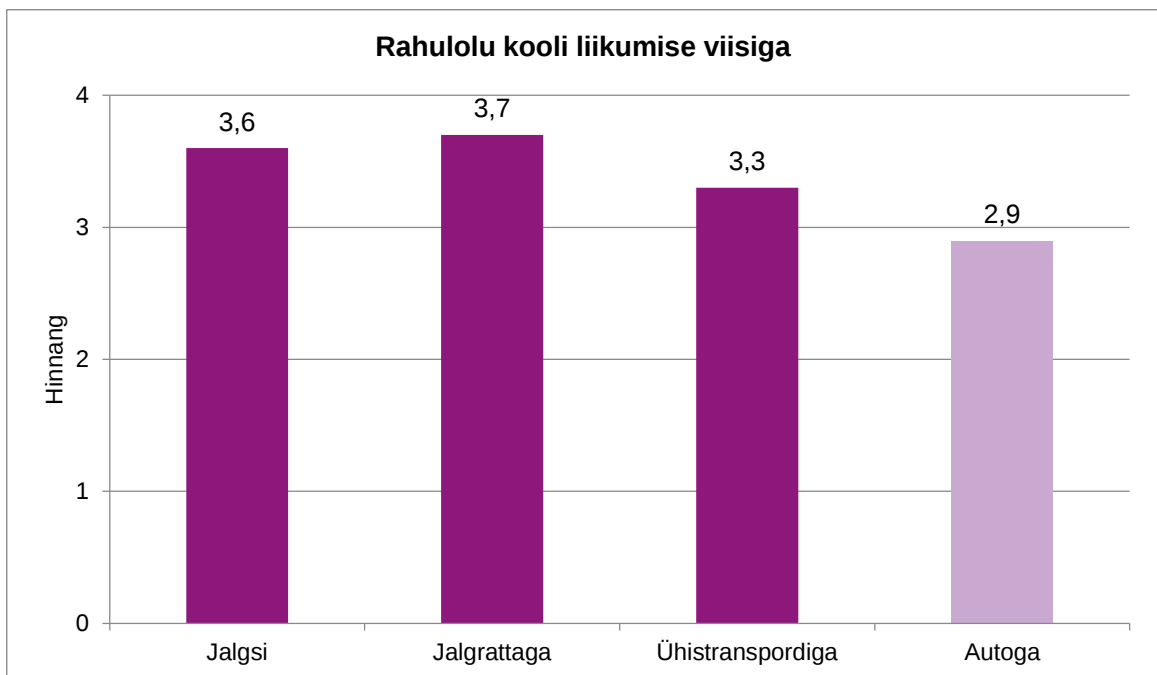
Allolevad graafikud illustreerivad liikumise viise elupiirkonniti.

Graafikutegrupp 2.30 Kooli liikumise viisid elupiirkonniti. Küsimus: *Kuidas laps(ed) tavaliselt kooli läheb/lähevad? Vali kõik sobivad.*

2.6.3 Rahulolu kooli liikumise viisiga

Vastajatel paluti hinnata koolimineku viisiga rahulolu 4-punktilisel skaalal, kus 1 on täiesti rahulematu ja 4 igati rahul. Keskmine hinnang 3,4 (SD = 0,81) näitab, et valitud liikumisviisiga ollakse kesktlääbi pigem rahul. Graafikult 2.31 on aga näha, et lapsi autoga kooli viijad on olukorraga siiski vähem rahul.

Graafik 2.31. Rahulolu erinevate liikumisviisidega. Hinnang anti skaalal 1-4, kus 1 = täiesti rahulematu ja 5 = täiesti rahul. Küsimus: Kas oled selle liikumisviisiga rahul?

2.6.3.1 Marsruudil kodu-kool liikumist puudutavad kommentaarid

Ühistransport (14)

- Ei julge lasta I klassi lapsel ühistranspordiga liikuda
- Buss täis. Kitsas
- Laps kurdab, et ühistranspordis on ebameeldivad ja haisvad kodanikud peaaegu igapäevaselt.
- Ühistransport on räpane ja seal liigub suures koguses narkomaane ja kodutuid.
- +/- Üldiselt on lapsed ühistranspordiga rahul, ei meeldi vaid asotsiaalne kontingent, kes kasutab ühistransporti nüüd, kui on tasuta, palju sagedamini. See on lastele ebameeldiv ja bussid tunduvad räpastena.
- Tramm võiks sõita nagu oli liin nr 5 kunagi, et ei peaks Hobujaamas ringi istuma et Vabaduse platsi poole sõita
- Eelistaksin, et ta saaks vajadusel ka trammiga koolis käia, aga kuna trammis on peale ühistranspordi muutumist tasuta transpordiks rohkem eluheidikuid, siis see ei ole hea variant. Ühistransport võiks pigem olla puhas ja viisakas ja raha eest, mitte kole ja tasuta.
- Pole alternatiivi (kui 9 läheb katki, jääb hiljaks, siis Mustamäele minek pidurdub)

- + Kopli kooli saab ilusti ühistranspordiga.
- + Peatus on nii kodu kui kooli juures

Ohutus (7)

- Vabriku-Malmi-Valgevase ristmik on suhteliselt ohtlik, ülekäigurada märkimata
- Ristmik Paksu Margareeta juures ohtlik
- Intensiivse liiklusega koolitee teeb murelikuks
- Lapsed võiks ka jalgrattaga minna, aga mõned teeületuskohad (eriti ristmik Paksu Margareeta juures) on väga ohtlikud
- Jalgsi ja ühistranspordiga liikudes on reaalne oht sattuda kuriteo ohvriks

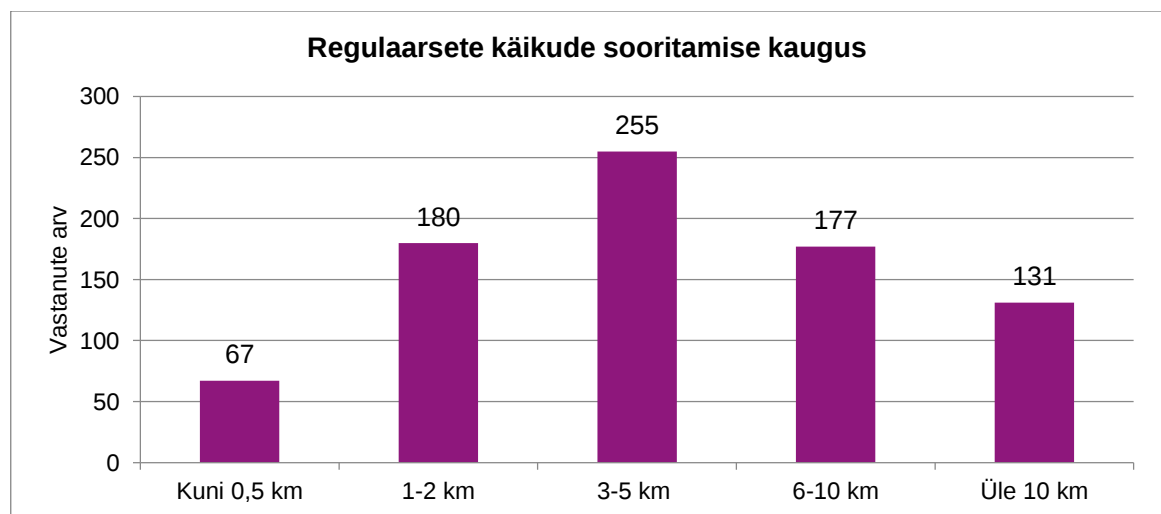
Jalgsi kooli minekut puudutavad mõtted (6)

- ! Lapsed võiksid rohkem käia jalgsi
- ! Lapsed võikski jala koolis käija, õpivad ümbrust tundma, ärkavad üles, suhtlevad omavahel.
- + Mõnus jalutuskäik enne/pärast koolipäeva algust
- + Hea, kui kool on kodu lähedal, saab jalgsi minna

2.7 MUUD REGULAARSED KÄIGUD

Muude regulaarsete käikude all peame silmas vajalikke asjatoimetusi, mida eelkirjeldatud teemad ei kata - näiteks arstivisiidid, ametiasutustes käimine, pere külastamine, laste toimetamine trennidesse-huviringidesse jne.

2.7.1 Regulaarsete käikude kaugus

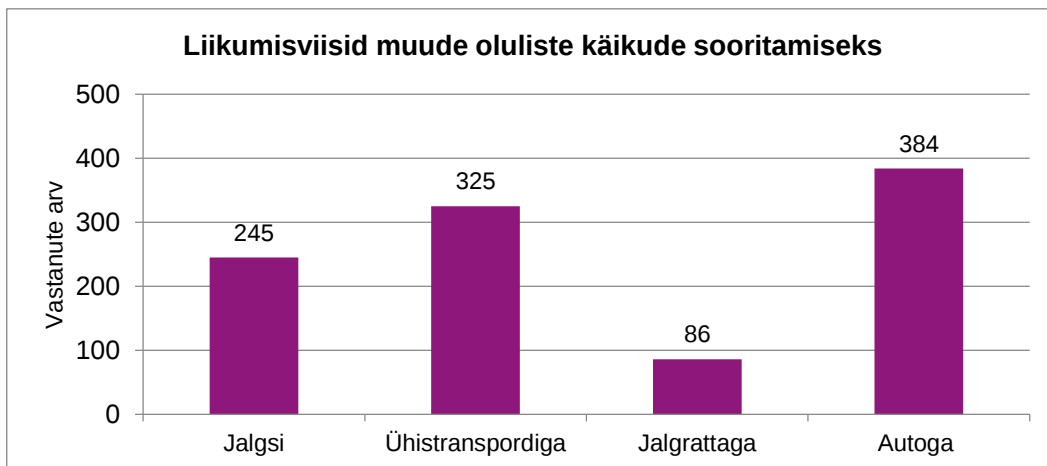

Graafik 2.32. Regulaarsete käikude sooritamise kaugus kodust. Küsimus: *Kui kaugel neis asjus käid? Vali kõik sobivad.*

2.7.2 Liikumisviisid regulaarseteks käikudeks, rahulolu nendega

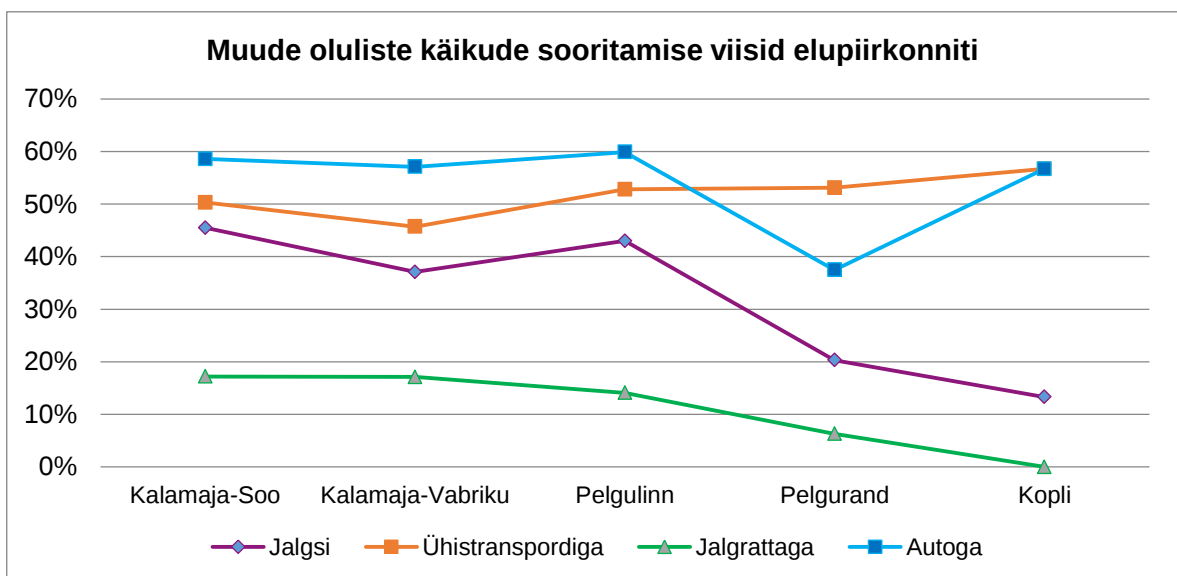
Inimesed suunduvad asju ajama valdavalt ühistranspordi või autoga. Paljud inimesed liiguvad ka jalgsi ning vähem kasutatakse oma käikude sooritamiseks jalgratast. Liikumisviisidest annab ülevaate graafik 2.33.

Inimesed on liikumisviisidega pigem rahul ($M = 3,2$, $SD = 0,71$) kõikide liikumisvahendite lõikes.

Graafik 2.33 Liikumisviisid regulaarseteks käikudeks. Küsimus: *Kuidas neid käike teed? Vali sobivad.*

Elupiirkondade võrdlusest selgus, et Pelguranna elanikud kasutavad autot regulaarseteks käikudeks vähem kui teiste piirkondade inimesed. Sama kehtib jalgsi käimise kohta. Jalgsi ajavad asju vähem ka Kopli elanikud.

Graafik 2.34. Muude oluliste käikude sooritamise viisid elupiirkonniti.

Fookusgrupp kinnitas põhiuuringu tulemust, mille kohaselt suunduvad inimesed asju ajama peamiselt auto (6) või ühistranspordiga (4). Karjamaa elanikud paistsid silma suurima variatiivsuse poolest – nende seas oli enim neid, kes liiguvad vaheldumisi nii ühistranspordiga, autoga kui jalgsi: „Naudin jalgsi käimist – isegi kui see tähendab pikemaid vahemaid“. Jalgrattaga ei soorita regulaarseid käike keegi. Enim rahulolematust näitasid üles ühistranspordi kasutajad. Näide taas Karjamaa piirkonnast: „Bussi oodates ja kui veel vaja ümberistumiseks mitut, on meeletu ajakulu“.

2.7.2.1 Muude regulaarsete käikude sooritamist puudutavad kommentaarid

AUTO (34)

- **Autoga liikumise eelistamine**

- + Kuna valida sai ühe, siis auto, kuigi muidugi tuleb erinevaid variante ette. Mulle meeldib autoga sõita, lapsed on piisavalt väikesed, et nendega jalgsi käimine on pigem ikkagi vaba aja veetmise vorm, mitte jõudmaks aja peale punktist A punkti B.
- + Põhja-Tallinnast lääne poole on mugavam liigelda autoga.
- + Kui on kaugemal, on vaja midagi tassida ja saab parkida, siis autoga.
- + Autoga jõuan nii spordiklubisse kui kooli 15-20 minutiga. Ühistranspordiga u 55 minutiga. Ei leia lihtsalt mõtet nii palju aega lihtsalt sõitmisele kulutada.
- + Laps tuleb Piritale trenni viia autoga.
- + Kui on kiire ja pigem pole lapsega seal lihtne, lähen autoga.

- **Parkimise probleemid**

- Telliskivi tänaval on parkimiskohti vähe
- Polikliniikute ees parkimisvõimalused piiratud
- Parkimine kallid ja keerulised
- Parkimisvõimalused elamute juures nullilähedased

ÜHISTRANSPOORT (98)

- **Puhtus, heakord, mugavus**

- Vahest buss või tramm haiseb niivõrd halvasti, et pigem lähen jalgsi, kuigi see võtab kolm korda kauem aega.
- Ühistranspordis on väga suur tõenäosus kohata hulle, joodikuid, narkomaane jne (mitte eelarvamus, vaid korduvalt kinnitust leidnud fakt). Pigem istun 10 minutit kauem ummikus oma turvalises keskkonnas (autos), kui bussis või trammis ohtlike eluheidikute seltskonnas. Eriti lastega.
- Ühistransport võiks olla puhtam
- Ebamugav lastega ühistranspordiga sõita
- Trammid kõrgepõhjalised, vankriga sõitmine linna on kehv
- Bussijuhtide sõitmis-ja suhtlemiskultuur jätavad soovida

- **Marsruudid, peatused, sõidugraafikud**

- Madalapõhjalised trammid käivad ainult kord tunnis
- Ühistranspordisüsteem võiks tihedam olla
- Liikumine teistesse linnaosadesse võiks olla mugavamalt lahendatud
- Buss nr 3, 48 ja 32 võiksid tihedamalt käia

- Lille peatusest Kopli poole sõidul hommikuti ja õhtuti peab kaua ootama busse nr 33, 26
- Ühistranspordiga on ebamugav minna Tondi ja Kaarli pst.
- Sitsi kandist Veskimetsa ühistranspordiga liiklemine keeruline
- Sitsi kandist Mustamäele võiks otse minna mõni transpordivahend
- Ühistranspordiga on võimatu otse saada Kalamajast Nõmmele
- Tõnismäele võiks minna otse mõni ühistransport
- Tööstuse tänavalt võiks Tõnismäele olla mõni ühistransport
- Telliskivi perearstikeskusesse ei saa ühistranspordiga
- Võiks olla Telliskivi loomelinnakut Või Baltijaama ühendavaid bussiliine
- Pelgulinna haiglasse on keeruline ühistranspordiga saada
- Oleks vaja ühistransporti, mis viiks Kalamajast Toompuiesteed mööda Vanalinnast mööda
- Võiks olla Kopli-Tondi trammiliin
- Busside ringliiklus võiks olla ümber Vanalinna- võiks ühendada 2 punkti-Vabaduse väljak ja Balti Jaam.
- Ühistranspordiga on ülikeeruline Ravi tänavale saada. Parem lähen autoga.
- Ümberistumised ebamugavad
- Kesklinna ja Ädala piirkonna vahel võiks olla parem ühistranspordi ühendus
- Sõle tänavalt võiks olla ühendus kesklinnaga
- Kalamaja ja Pelgulinna vahel võiks olla otse bussiühendus
- Ühistranspordi peatusi võiks olla läheduses rohkem
- Buss nr 3 kesklinnast tagasisuunal puudub peatus Solarise lähedal

- **Rong**

- + Rongiühendus Nõmmega on väga hea
- Rongiühendus Nõmmega võiks olla tihedam

JALGSI JA RATTAGA LIIKUMINE (24)

- **Kõnniteede heakord**

- Ebamugav lastega teid ületada
- Puuvilla tänava asfalt on auklik
- Osad tänavad auklikud
- Sitsi tn, Kopli tn kõnniteed halvad
- Ühtsed teed jalakäijatele ja ratturitele on ebameeldivad
- Tallinna jalakäia teed halvas seisus
- Äravooluaukud on pandud jalakäiate teede ette

- **Rattateede olukord**

- Jalgratta teed on kehvad. Käiksin tihedamalt jalgrattaga kui teed võimaldaksid
- Tallinna üldine liikluspilt ei soosi jalgrattaga liikumist
- Rattateid võiks olla rohkem
- Sitsi tn, Kopli tn puuduvad rattateed
- ! Jalgratta tee võiks kulgeda piki raudteed
- ! Võiksid olla eraldatud rattarajad, et ohutult liikuda läbi keslinna

- **Mugavus ja turvalisus**

- + Vastavalt kaugusele - kui on kuni ca 1h jalutuskaugusel ja lapse mõttes sobilik, käin jala.

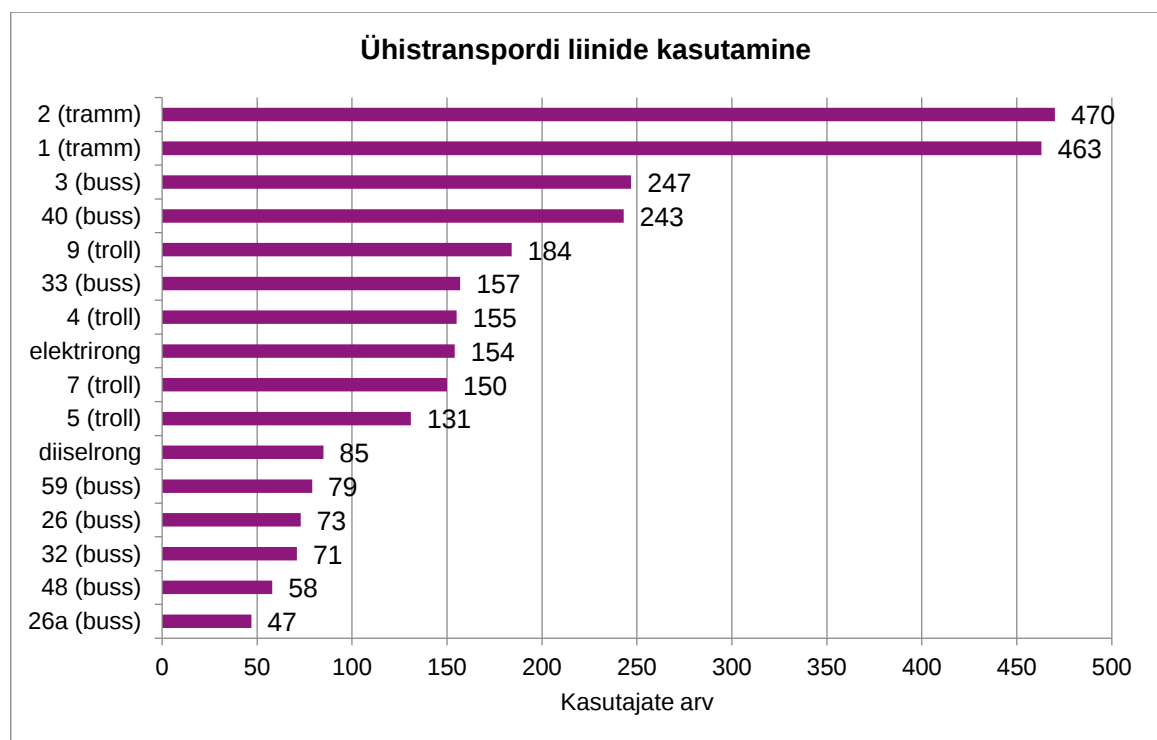
+ Sõltuvalt aastaajast ja kohast. Kui on ilus ja mitte väga kaugel, siis jalgsi või suvel rattaga.
 +/- Suvel eelistan alati jalgratast, kui teekond pole väga pikk. Selle eelduseks on aga turvalise rattaparkla olemasolu sihtkohas
 +/- Lähem jalgrattaga siis, kui on teada, et saab ratta turvaliselt kuskil lukustada

2.8 ÜHISTRANSPOORT

Raporti käesolevas osas anname ülevaate Põhja-Tallinnat puudutavate ühistranspordiliinide kasutamisest, enimkasutatud peatustest ning ühistranspordi kohta täiendavalt väljendatud mõtetest.

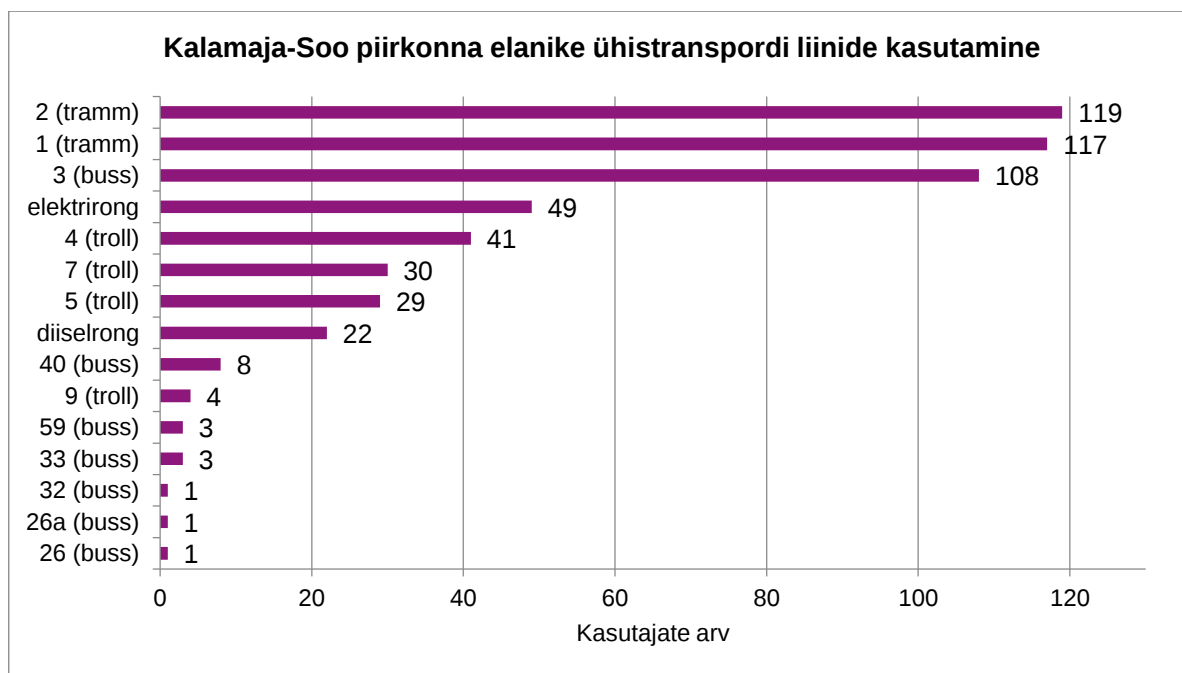
2.8.1 Ühistranspordi kasutamine

Järgnev graafik annab ülevaate ühistranspordi kasutamise aktiivsusest kõikide transpordiliikide ja liinide võrdluses.

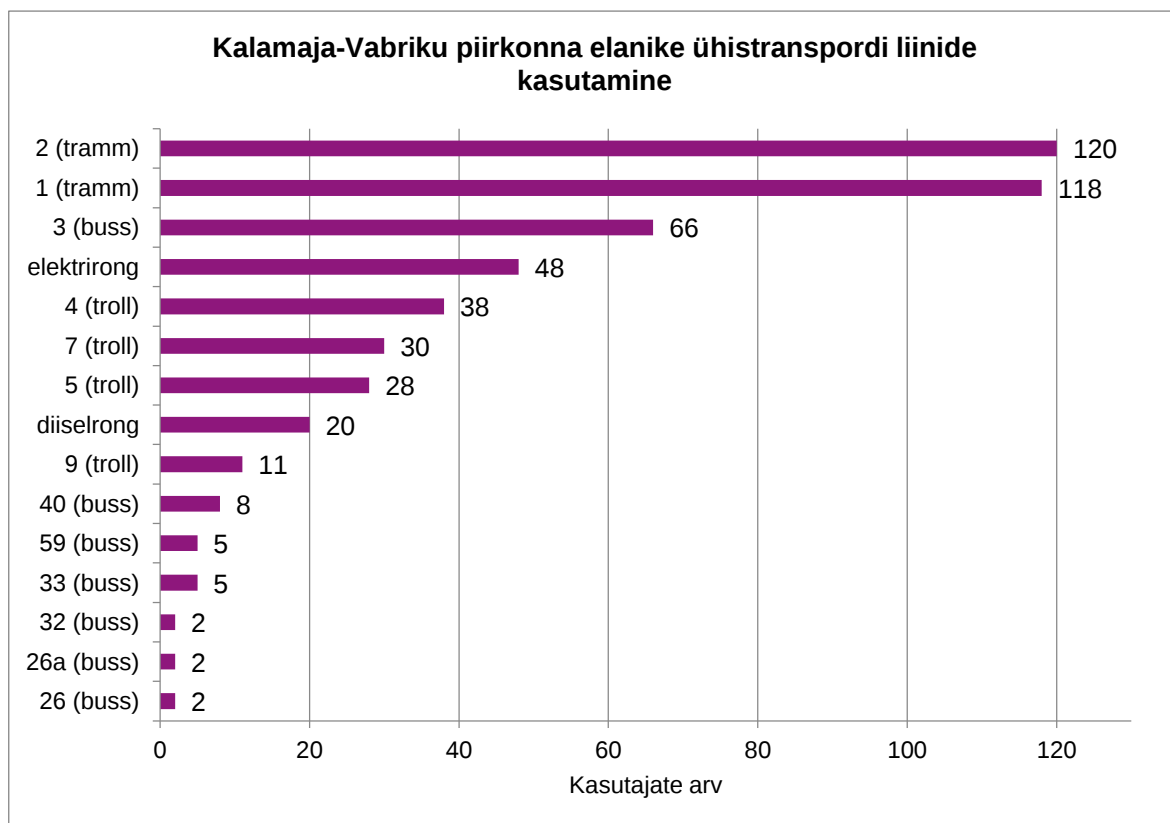

Graafik 2.35 Ühistranspordi liinide kasutamise aktiivsus. Küsimus: *Milliseid järgnevatest liinidest kasutad?*

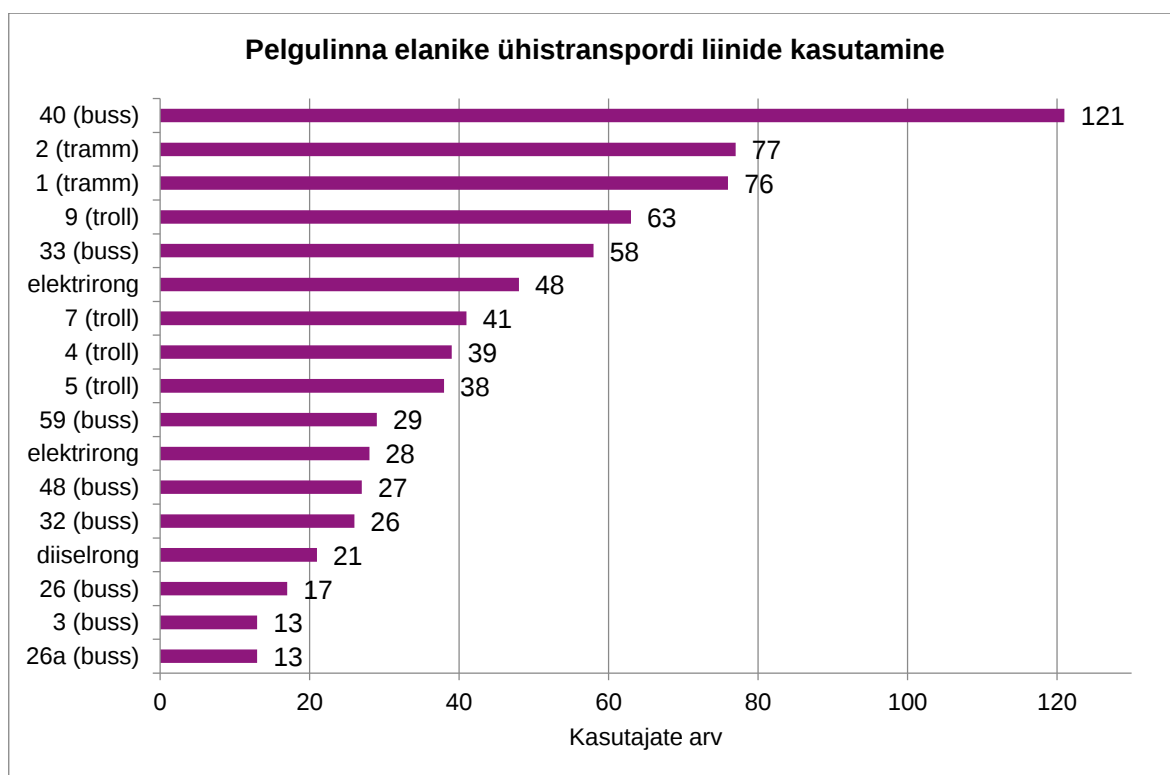
Järgnevad graafikud näitavad, milline on liinide kasutusaktiivsus piirkonniti.

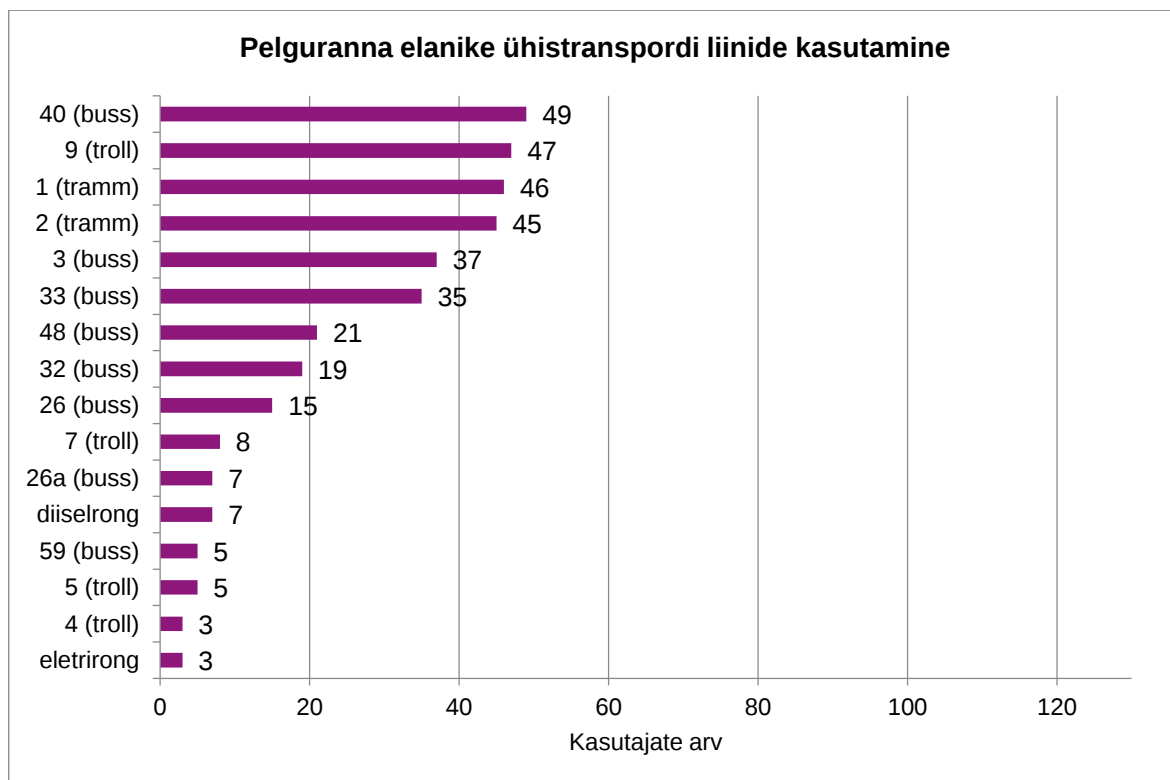
Graafik 2.36 Ühistranspordi liinide kasutamise aktiivsus Kalamaja-Soo piirkonna elanike seas.

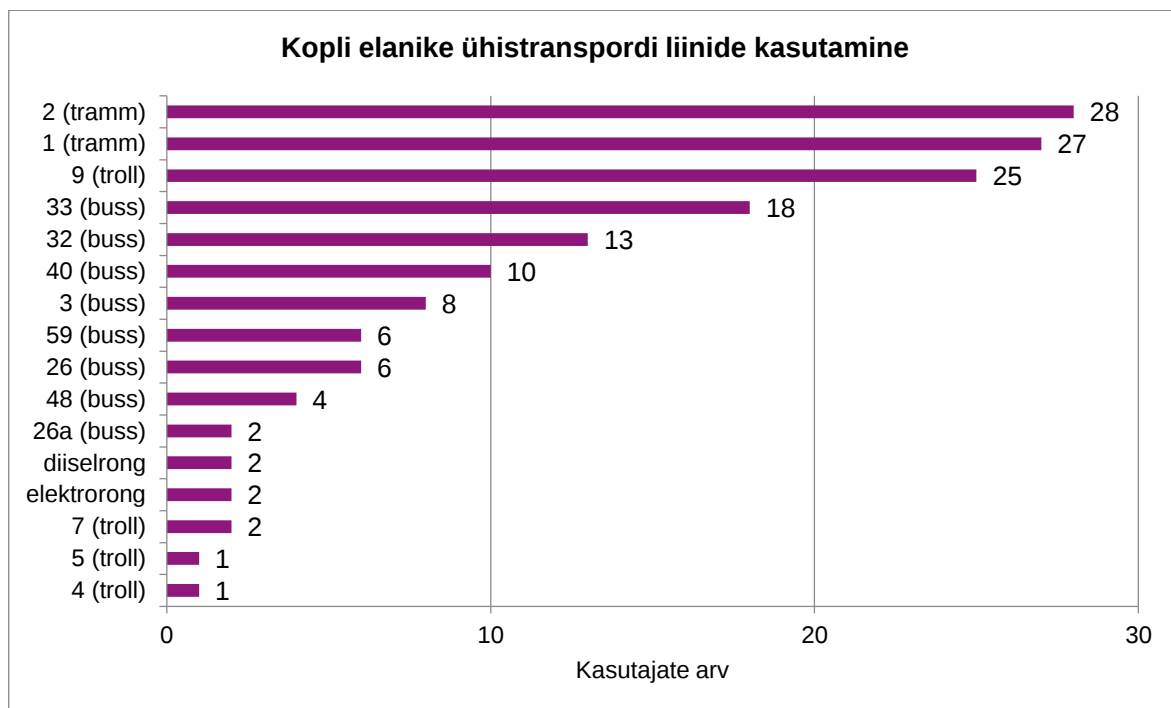
Graafik 2.37 Ühistranspordi liinide kasutamise aktiivsus Kalamaja-Vabriku piirkonna elanike seas.

Graafik 2.38 Ühistranspordi liinide kasutamise aktiivsus Pelgulinna piirkonna elanike seas.

Graafik 2.39 Ühistranspordi liinide kasutamise aktiivsus Pelguranna piirkonna elanike seas.

Graafik 2.39 Ühistranspordi liinide kasutamise aktiivsus Kopli piirkonna elanike seas.

Fookusgrupis osalenud elanikud kasutavad järgmisi transpordiliine:

- buss nr 3 (7)
- buss nr 40 (7)
- troll nr 9 (6)
- tramm nr 2 (6)
- buss nr 33 (5)
- tramm nr 1 (4)
- buss nr 32 (3)
- buss nr 48 (3)
- troll nr 4 (2)
- troll nr 5 (2)
- troll nr 7 (1)
- buss nr 59 (1)

Karjamaa elanikud töid esile eelkõige bussiga nr 3 sõitmist, aga ka bussiliinide 26 ja 33, trolliliinide 4,5 ja 9 ning trammiliinide 1 ja 2 kasutamist.

Pelguranna-Sitsi elanike seas leiab enim kasutamist buss nr 40, aga ka buss nr 3, troll nr 9 ning bussid 32, 33 ja 48.

Sirbi-Uusmaleva elanikud kasutavad aktiivsemalt bussi nr 40, trammi nr 2, pisut vähem bussi nr 33 ja trolli nr 9.

Neemel elav fookusgrupis osalenu kasutab hoolimata igapäevasest autoga liikumisest mõnikord ka trammiliine 1 ja 2.

2.8.2 Ühistranspordipeatused

Alljärgnevalt on tabelite kaupa reastatud peatused, mille puhul toodi välja, et neid kasutatakse ühel või teisel põhjusel enim.

Tabel 2.17 Kodule lähimad ühistranspordipeatused. Küsimus: *Milliseid peatusi kasutad Põhja-Tallinnas kõige rohkem? Mis põhjusel just neid?*

Peatus	N		Peatus	N		Peatus	N
Telliskivi	59		Linnahall	11		Kari	5
Balti Jaam	36		Maleva	10		Lille	4
Volta	36		Ädala	9		Karjamaa	3
Kungla	35		Sitsi	9		Supelranna	3
Kalamaja	27		Angerja	9		Erika	3
Põhja pst	27		Kolde pst	8		Pelguranna	3
Ristiku	19		Kelmiküla	8		Supelranna	3
Nisu	18		Madala	6		Vihuri	2
Härjapea	17		Sepa	6		Sirbi	2
Maisi	15		Lõime	5		Tehnika	2
Nisu	13		Ehte	5		Randla	2

Tabel 2.18 Töökohale lähimad ühistranspordipeatused. Küsimus: *Milliseid peatusi kasutad Põhja-Tallinnas kõige rohkem? Mis põhjusel just neid?*

Peatus	N		Peatus	N		Peatus	N
Telliskivi	9		Lille	2		Kari	2
Balti Jaam	7		Kungla	2		Sõle	2
Paljassaare	7		Madala	2		Ädala	2
Angerja	4		Sirbi	2		Põhja pst	2
Ristiku	3						

Tabel 2.19 Sõlmpunktid, kust on mugav edasi liikuda. Küsimus: *Milliseid peatusi kasutad Põhja-Tallinnas kõige rohkem? Mis põhjusel just neid?*

Peatus	N		Peatus	N		Peatus	N
Balti Jaam	24		Lille	4		Angerja	2
Telliskivi	9		Linnahall	4		Ehte	2
Sirbi	7		Põhja pst	3		Tehnika	2
Nisu	7		Maleva	3		Kalamaja	2
Volta	6		Sirbi	3			

Tabel 2.20 Poelähedased peatused. Küsimus: *Milliseid peatusi kasutad Põhja-Tallinnas kõige rohkem? Mis põhjusel just neid?*

Peatus	N		Peatus	N
Ehte	9		Balti Jaam	4
Telliskivi	6		Põhja pst	2
Sitsi	5			

Fookusgrupiuuringus osalenud töid enimkasutatavate peatustena välja neid, mis asuvad:

- a) **kodu lähedal** - nt Karjamaa elanikel Angerja, Erika; Pelgulinna-Sitsi inimestel Pelguranna, Supelranna; Sirbi-Uusmaleva inimestel Randla, Sirbi;
- b) **sõlmpunktides** - nt Balti jaam, Hobujaama

2.8.3 Ühistranspordi puudutavad täiendavad kommentaarid-ettepanekud

13 vastaja kommentaarid viitasid igakülgselt rahulolevale ühistranspordiga. Fookusgrupist lisandus 2 ühistranspordiga igakülgselt rahulolevat elanikku. Teiste mõtted olid aga pigem kriitilised, millest anname järgnevas tabelites täpsema ülevaate.

Tabel 2.21 Ühistranspordi ühendused ja graafikud. Küsimus: *Kas soovid lisada midagi veel ühistranspordiga liikumise kohta?*

Probleem/ ettepanek	N
Erinevaid otseliine peaks rohkem olema, Kalamaja/Balti Jaama otseühendus halb/puudub erinevate linnapiirkondadega, KRISTIINE! (Uus Maailm), Nõmme, Lasnamäe, Mustamäe, Öismäe. Pelgulinna-Kalamaja ühendus halb/puudub.	28
Mitmed liinid peaksid liikuma sagedamini ja ühtlustama graafikuid (nt trammid)	17
Põhja-Tallinnast/Kalamajast puudub liin Pärnu mnt-le, Vabaduse pst-le. Ristikust peaksid minema otseühendused Vabaduse pst-le.	9
Puudub ühendus Kalamaja ja Tõnismäe vahel	5
Bussiliin võiks liikuda teiselt poolt vanalinna ehk mööda Toompuiesteed. Praegu on vaja minna Viru ringi ja Mere pst juurest pika ringiga.	5
Kalasadama ja Lennusadama ühendus kesklinnaga halb, oleks vaja ühistranspordi liini pikki mereäärt.	2
Buss nr 3 ebatäpne, hõre graafik (eriti nädalavahetustel), aeglane	16
Buss nr 26, 26a peaks tihemini sõitma. Pikk graafik vajalik ka nädalavahetustel, õhtuti - töötajad ei saa Paljassaarde tööle. Lõpp-peatused valgustamata.	7
Nr 59, 32 peaks sõitma tihemini, regulaarsemalt, ka madalaid busse neile liinidele. 59 buss võiks sõita vabaduse platsi/virusse	9
Nr 48 peaks käima tihedamini, ka tiptundide väliselt	4
Tuleks taastada nr 5 trammiliin ning teha trammidele uuenduskuur	21
Ülerahvastatud, eriti nr 40 tiptunni ajal õhtuti!	4
Ühistranspordiga sõit on ajakulukas	11
Ebatäpne, väljuvad varem või hilinevad	18
Vähe madalapõhjalisi busse/tramme.	9

Tabel 2.22 Ühistranspordi heakord ja turvalisus. Küsimus: *Kas soovid lisada midagi veel ühistranspordiga liikumise kohta?*

Probleem/ ettepanekud	N
Ühistransport on sageli must, levib ebameeldiv lõhn. Asotsiaalne kontingent, eriti trammides, teeb sõitmise vastumeelseks; trammid on väsinud ja kulunud, vajaksid remonti või väljavahetamist.	51
Ebaturvaline (narkomaanid, asotsiaalid)	25

2.9 AUTO

Siin osas anname ülevaate tulemustest, mis puudutavad auto omamist/ kasutamist ja parkimist. Samuti toome välja, millistel tingimustel oleksid inimesed valmis igapäevast autokasutust vähendama.

2.9.1 Autode arv leibkonnas

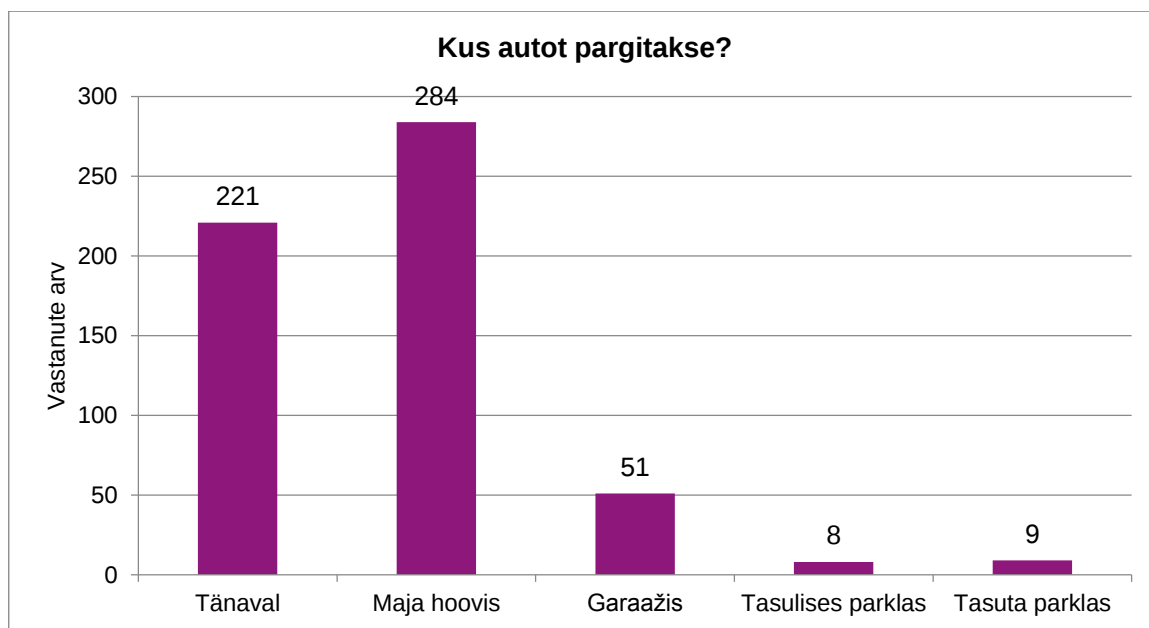
70%-l uuringus osalenud inimestest on leibkonnas vähemalt üks auto. Järgnev tabel annab täpsema ülevaate autode arvust ka elupiirkondade lõikes.

Tabel 2.23 Leibkonna kasutuses olevate autode arv

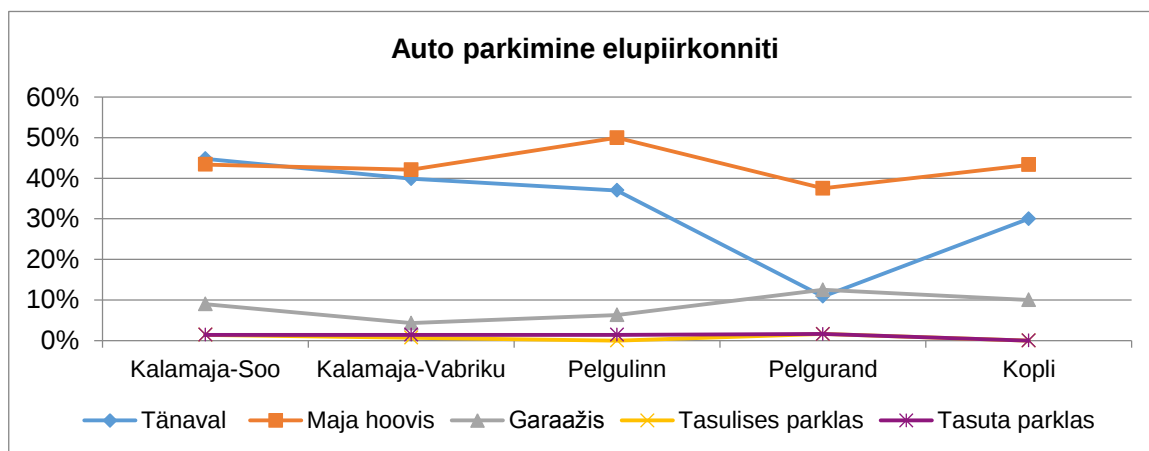
Autosid leibkonnas	N	Elupiirkond				
		Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinn	Pelgurand	Kopli
1	345	85	86	75	21	14
2	107	27	14	30	8	4
3 või rohkem	12	2	2	4	2	1
Piirkonnas vastanud kokku:		145	140	142	65	30

2.9.2 Auto parkimine

Autot pargitakse reeglina maja hoovis või tänaval, osad hoiavad autot ka garaažis ning üksikud inimesed tasulises või tasuta parklas.

Graafik 2.40 Auto parkimiskohad.

Graafik 2.41 Auto parkimine elupiirkondade võrdluses.

Fookusgruppis esindas autot kasutavaid leibkondi 5 inimest. Nende inimeste peredes hoiatakse autot peamiselt maja **hoovis** või **tänaval**. Samuti jäi aruteluringist kõlama, et maja hoov on tüüpiline parkimiskoht enamikule ümberkaudsetele. Garaaži auto parkimiseks ei kasutata ega tunta sellest alternatiivist ka puudust.

2.9.2.1 Rahulolu parkimisvõimalusega

Enamik inimesi (70%) on parkimisvõimalustega rahul, samas on 20% vastanutest siiski rahulolematud ja 10% ei oska ühest seisukohta võtta.

Rahulolu peegeldasid järgmised kommentaarid:

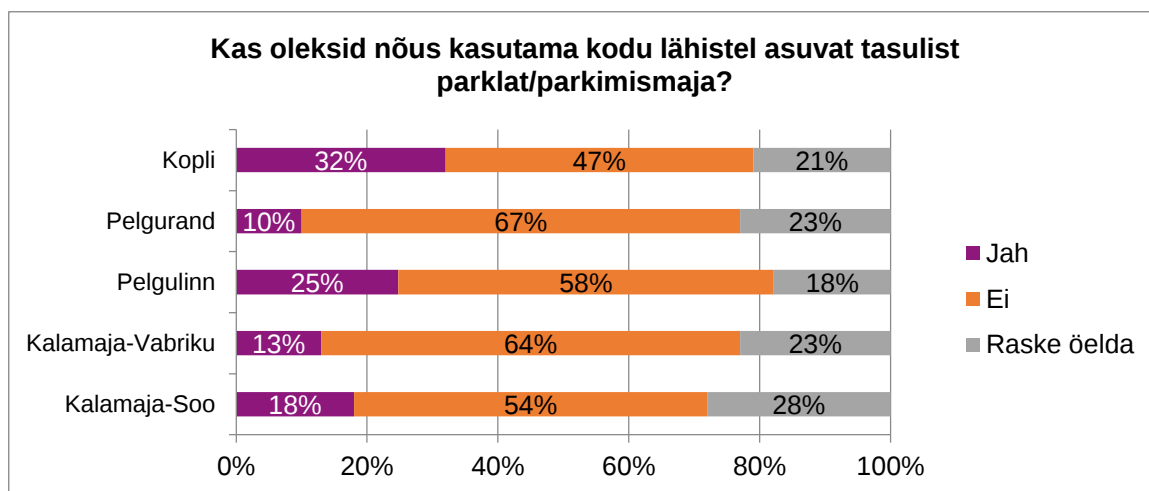
- + Hoovi saab hästi parkida (9)
- + Elanikele parkimiskohti piisavalt (6)
- + Lukustatud hoov (5)
- + Saab parkida tänavale, mitte ei pea hoovi rohelist rikkuma (mis on piirkonna olulisim väärtus!) (4)
- + Parkida saab tasuta (4)
- + Majal on maa-alune parkla (4)
- + Autot saab parkida kodu kõrval (3)
- + Tänav turvaline (2)
- + On piisavalt ruumi ka külastajatele (2)
- + Garaažis saab hoida autot (2)

Rahulolematust väljendasid järgmised mõtted:

- Pole kuhugi parkida (43)
- Vähe parkimiskohti elanikele (40)
- Talvel keeruline parkida (23)
- Võõrad inimesed võtavad elanike parkimiskohti (18)
- Ei tahaks parkida hoovi (16)
- Sooviksin turvalisemat parkimiskohta (13)
- Parkimine võiks tasuta olla (7)
- Tahaks parkimismaja (5)
- Tänavad on liiga kitsad sinna pargitud autode tõttu (4)
- Parkimiskultuur on halb (3)

2.9.2.2 Kodu lähistel asuva tasulise parkla või parkimismaja kasutamise valmidus

Küsid esimese valmiduse kohta hoida autot kodu lähistel asuvas tasulises parklas või parkimismajas, ilmnes, et 60% seda võimalust parema meelega ei kasutaks, viiendik inimestest oli pigem positiivselt meelestatud ja viiendik ei osanud seisukohta võtta. Elupiirkondade lõikes jagunesid arvamused järgnevalt:

Graafik 2.42 Tasulise parkla kasutamise valmidus elupiirkonniti.

Fookusgrupi uuring kinnitas, et elanikud on tasulise parkimise võimaluse osas oldi pigem skeptilised: „*Ei ole mitte mingil juhul nõus kodus/ lähedal parkimise eest maksma*“, „*See oleks absurd*“.

2.9.3 Millistel tingimustel oleksid valmis igapäevasest autokasutamisest loobuma?

Peamiste autokasutusest loobumise tingimustena toodi välja mugav, puhas, turvaline ja kvaliteetne ühistransport. Samuti rõhutati korralike rattateede olemasolu ning turvalist ratta parkimise võimalust. Hulk inimesi selgitas, et ongi juba autokasutamisest loobunud.

Järgnev tabel annab vastuste jagunemisest täpsema pildi:

Tabel 2.24 Igapäevasest autokasutusest loobumise tingimused

Tingimus	N
Kui ühistransport oleks parem (mugavam, puhtam, turvaline püsiks graafikus, laiemad liinivõrgustikuga, sõidaks tihedamini, bussijuhid viisakad)	119
Olen juba loobunud	74
Kui oleksid head jalgrattateed	24
Kui tänavad oleksid turvalised/ratast saaks turvalisse parklasse panna	16
Kui kõik vajalik oleks kodu lähedal	13
Kui töö oleks kodule lähemal	10

73 inimest leidis siiski, et ei loobuks autokasutusest mingil juhul, sest auto on asendamatu ja mugav abivahend.

Fookusgrupi intervjuu kinnitas põhiuuringu tulemusi, mida illustreerivad järgised näited:

- *Kui selleks et punktist A punkti B jõuda oleks vaja ainult ühe transpordiga minna, siis see vähendaks kindlasti auto kasutamist* (Sirbi-Uusmaleva)
- *Loobuksin, kui oleks puhtam ja uuem ühistransport* (Pelguranna-Sitsi, Karjamaa)
- *Päris loobuda ei taha, auto lastega peres ikka vajalik* (Neeme)
- *Loobuksin, kui oleks lühem tööaeg, kõrgem sissetulek* (Sirbi-Uusmaleva)
- *Vist ei loobukski, auto on ikka asendamatu* (Pelguranna-Sitsi)

2.10 JALGRATAS

Raporti eelnevates osades on oleme andnud ülevaate jalgrattakasutusest erinevate käikude sooritamise eesmärgil (töölemine, vaba aja veetmine jne). Selles peatükis võtame vaatluse alla jalgratta hoidmise/parkimise ja kasutamise hooajalisusega seotud teemad.

2.10.1 Jalgrataste arv peres

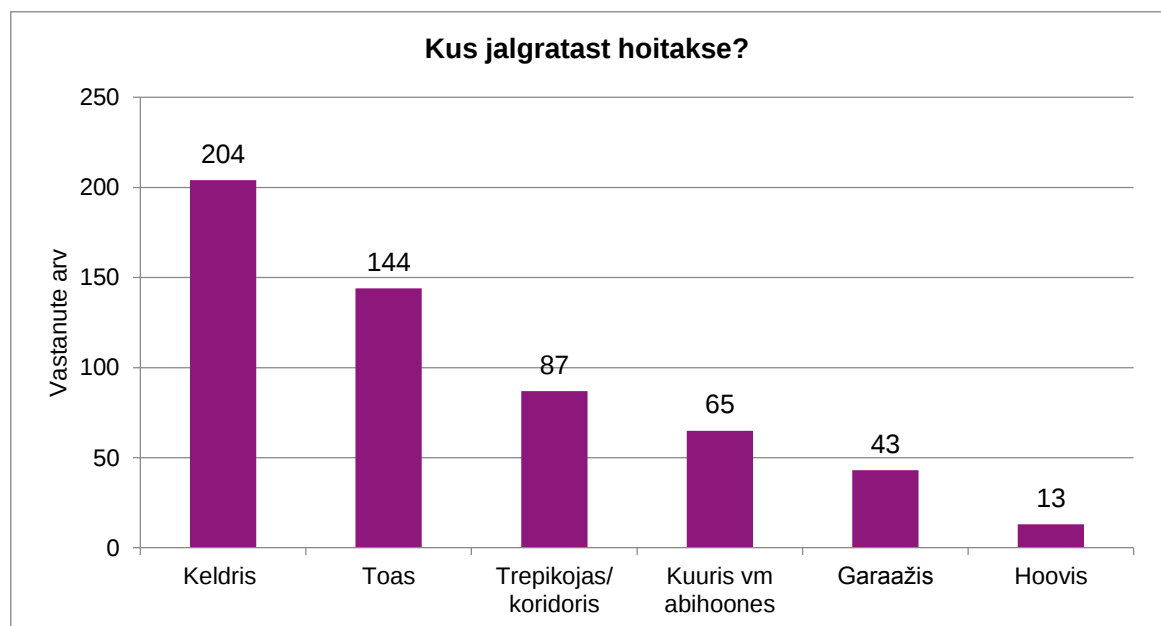
Nii nagu autode puhul, on ca 70%-l uuringus osalenud inimestest leibkonnas vähemalt üks jalgratas. Järgnev tabel annab täpsema ülevaate jalgrataste olemisest ka elupiirkondade lõikes.

Tabel 2.25 Jalgrataste arv peres elupiirkondade kaupa.

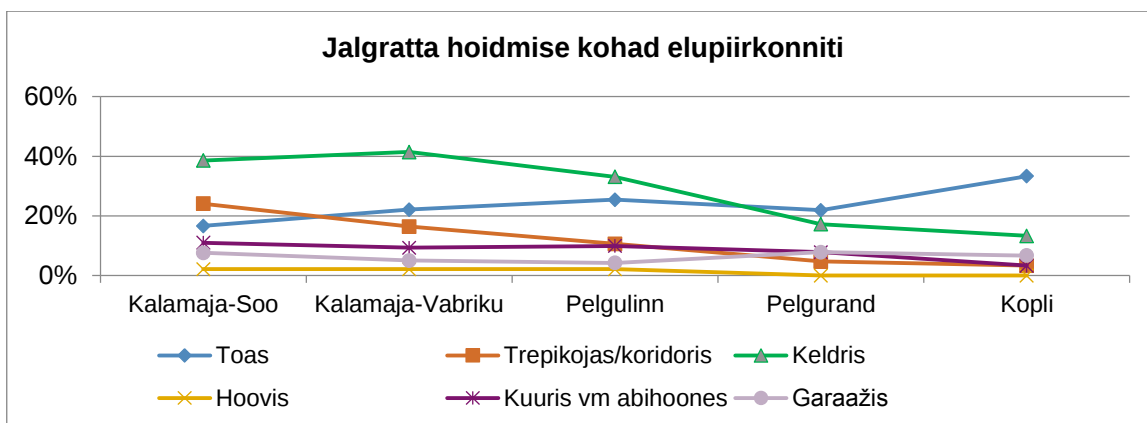
Jalgrataid peres	Elupiirkond				
	Kalamaja-Soo	Kalamaja-Vabriku	Pelgulinn	Pelgurand	Kopli
1	32	51	37	17	6
2	40	32	40	11	10
3 või rohkem	38	26	26	9	1
Piirkonnas vastanud kokku:	145	140	142	65	30

2.10.2 Jalgratta hoidmine

Jalgratast hoitakse reeglina keldris või toas, paljud hoiavad ratast ka trepikojas/ koridoris, kuuris, muus abihoones või garaažis. Kõige vähem hoitakse rattaid hoovis.

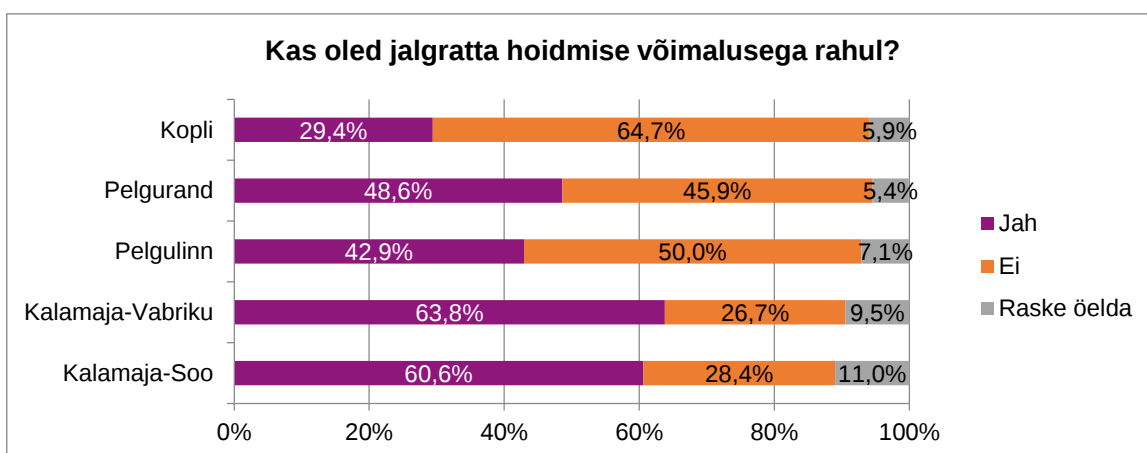
Graafik 2.43 Jalgratta hoidmise kohad.

Graafik 2.44 Jalgratta hoidmine elupiirkondade võrdluses.

2.10.2.1 Rahulolu jalgratta hoidmise võimalustega

53% inimestest on parkimise võimalustega rahul, 38% ei ole rahul ning 9% ei osanud täpselt seisukohta võtta. Piirkonniti jagunes inimeste rahulolu järgnevalt:

Graafik 2.45 Rahulolu jalgratta hoidmise võimalustega piirkonniti

Analüüsid rahulolu jalgratta hoidmise võimalustega selles valguses, kus inimesed hetkel oma jalgrattaid hoiavad, selgus, et ratta/rataste toas hoidjate seas on rahulolematuid ülekaalukalt rohkem (tabel 2.26).

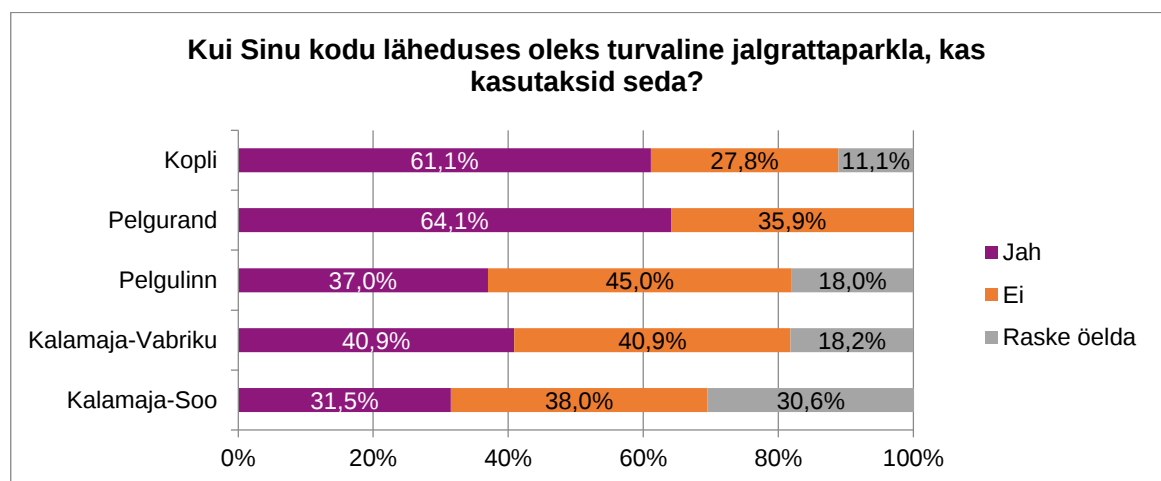
Tabel 2.26 Rahulolu jalgratta hoidmise võimalustega lähtuvalt rataste hoiukohast.

Kas oled rahul jalgratta hoidmise võimalustega?	Praegune jalgratta/jalgrataste hoiukoht					
	Tuba	Trepikoda/koridor	Kelder	Hoov	Kuur/abihoone	Garaaž
Jah	30	40	135	7	44	32
Ei	101	34	40	5	12	7
Raske öelda	10	10	21	1	9	
Vastanuid kokku:	141	84	196	9	65	40

Fookusgrupi uuringus osalenutest pooltel oli peres 2-3 jalgratast, mida hoitakse kas toas (3) või keldris (3). Neeme piirkonna esindaja, kes hoiab jalgratast abihoones, on selle võimalusega väga rahul. Sarnaselt põhiuuringu tulemusele ollakse jalgrataste toas hoidmisega rahulolematud, ent ühtegi alternatiivi ei peeta ka päriselt turvaliseks: „Loomulikult ei ole toas hoidmisega rahul, kuid panipaigast keldriboksis "sõidaks" ta vist ilma õige omanikuta esimese tunni jooksul minema!“ (Karjamaa), „Mul on varastatud juba kolm jalgratast“ (Sirbi-Uusmaleva), „Tahaks hoida väljas, aga see on ebaturvaline“ (Pelguranna-Sitsi).

2.10.2.2 Kodu lähistel asuva turvalise jalgrattaparkla kasutamise valmidus

Küsidis inimeste valmiduse kohta hoida jalgratast kodu lähistel turvalises parklas või parkimismajas, ilmnis, et 60% seda võimalust parema meelega ei kasutaks, viiendik inimestest oli pigem positiivselt meelestatud ja viiendik ei osanud seisukohta võtta. Elupiirkondade lõikes jagunesid arvamused järgnevalt:

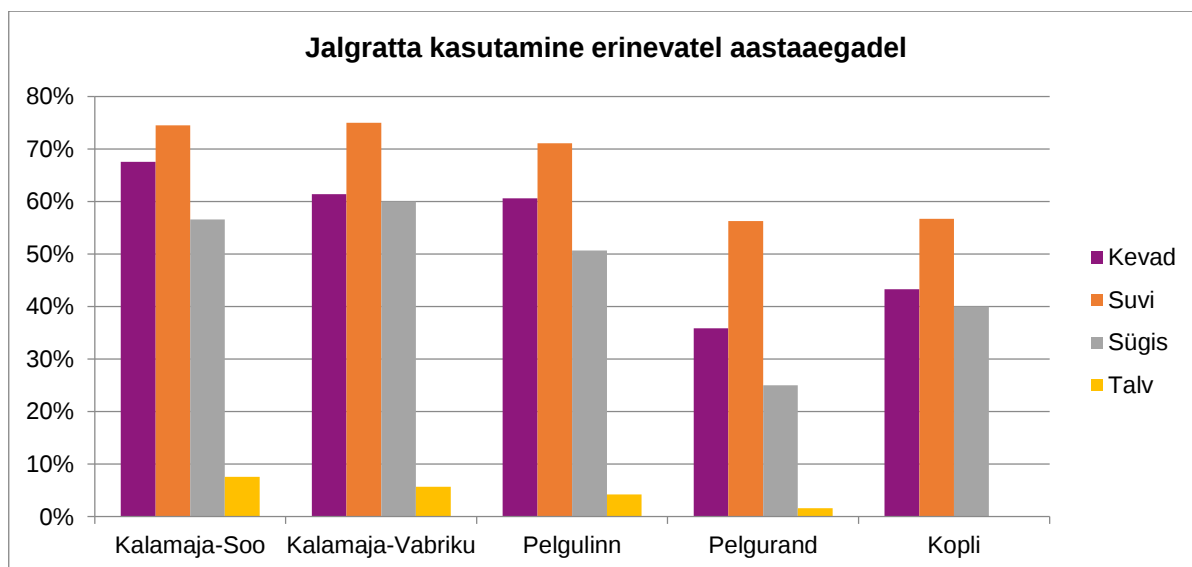

Graafik 2.46 Kodu lähedal asuva jalgrattaparkla kasutamise valmidus elupiirkonniti.

Fookusgrupi intervjuus osalejate seas tekitas idee kodu lähistel asuvast jalgrattaparklast pigem nõutust ja sellesse suhtuti teatava skepsisega. Leiti, et lihtsam on juba ratas keldrisse tassida; jalgratta puhul on eriti oluline, et oleks võimalik otse kodust startida/ koduni sõita; ning viimaks: kui parkla oleks tasuta, siis võiks selle üle ju mõelda.

2.10.3 Jalgratta kasutamine erinevatel aastaegadel

Ootuspäraselt kasutatakse jalgratast peamiselt soojal perioodil (kevad kuni sügis) ning väga vähe talvel. Graafik 2.47 annab jalgrattakasutuse hooajalisusest piirkonniti täpsema pildi:

Graafik 2.47 Jalgratta kasutamine erinevatel aastaegadel. Küsimus: *Millistel aastaegadel ratast kasutad? Vali kõik sobivad.*

Fookusgrupi uuring kinnitas üsna täpselt põhiuuringu tulemust: kõik, kellel on ratas, kasutavad seda kõige aktiivsemalt suvel, kevadel ja sügisel pisut vähem ning talvel üldse mitte. Seejuures liigutakse uuritud sihtrühmades siiski pigem **vabal ajal**, mitte ei kasutata vahendina töö või poes käimiseks või muude oluliste käikude sooritamiseks.

2.10.4 Millistel tingimustel oleksid inimesed valmis rattakasutust suurendama?

Aktiivsema jalgrattakasutuse eeldustena koostasid vastustest välja kolm suuremat tingimusterühma: **(a) teede heakord ja turvalisus, (b) parkimise turvalisus ning (c) jalgrattateede võrgustik.**

Teede heakord ja turvalisus (230)

- Turvalised jalgrattateed (autoteedest eraldatud) (94)
- Head, korralikud jalgrattateed (asfalt, betoon) (32)
- Puhtamad ja paremas korras teed (36)
- Madalad äärekivid või sujuv üleminek (32)
- Parem valgustus, nt Salme, Tehnika, Puhangu tn, Vihuri tn otsas ülekäigurada, koolide juures (20)
- Teedehooldus ja korrashoid vastavalt ilmale, ka talvine puhastus (16)

Parkimise turvalisus (150)

- Turvaline parkimine/rattahoidlad sihtkohas (poe, lasteaia, kooli, panga, kohviku juurde) (117)
- Turvaline parklavoimalus maja juures (rattakuurid või maapinnalähedased majasisesed parklad, et ei peaks tassima korruste vahel) (33)

Jalgrattateede võrgustik (102)

- Rohkem rattateid/kergliiklusteid (48)
- Parem teede omavaheline ühendatus, võrgustik, et ei katkeks (54)

Fookusgrupi uuringus tõsteti tunnustavalt tõsteti esile Stroomi ja Rocca al Mare ühendust, kus jalgrattaga sõiduks on loodud suurepärased tingimused. Korralik jalgrattateede võrgustik on ka üks peamisi tingimusi, mis fookusgrupis osalejate hinnangul rattakasutust oluliselt tõstaks. Samuti toodi välja vajadus parema elujärje järele, mis võimaldaks rohkem aega iseendale, vahendeid jalgratta soetamiseks ning kokkuvõttes võimalust jalgrattaga enam liikuda.

2.11 LIIKLUSKORRALDUS

Liikluskorraldusse puutuvalt küsiti kaks küsimust: „**Mis võiks tänases Põhja-Tallinna liikluskorralduses teisiti olla?**“ ning „**Mis võiks jääda nii, nagu on?**“

Esimesele küsimusele kogunes üle kolmesaja erineva vastusekategooria. Seega on ettepanekuid ja häirivaid tegureid väga erinevaid, arvestades, et valim ise oli veidi enam kui poole suurem; samuti leidsid väga paljud vastajad rohkem kui ühe ettepaneku, mida välja tuua.

Samas esines ettepanekuid, mida mainisid paljud inimesed üpris sarnaselt. Kõik samasisulised ettepanekud, mida mainiti rohkem kui kümme korda, on toodud tabelites 2.24 ja 2.25. Samuti on loodud eraldi koondkategooriaid üksikvastustele, mis puudutasid mingit kindlat probleemide ringi – näiteks liiklusskeemi kohaspetsiifilised probleemid (tuntud ka kui „rumal ekslemine“) ning erinevaid transpordiliike kasutavate inimeste konkreetsed probleemid mingi kindla paigaga seosed.

Koondtunnuste sisu

- **Liiklusskeemi ebaloogilisused** - kõik, mis puutub liiklusskeemi laiemalt - konkreetsete tänavate suunad, liikluskorraldusest tingitud ummikud, liiga suured ja ebaloogilised ringid, sellest tulenev aja/kütusekulu; kohad, kuhu ei saa enam autoga ligi (koolid, kodud, poed). Probleemid/ettepanekud pigem tänavavõrgu tasandil. „Ei saa loogiliselt siit sinna!“

Näited:

„Tuleks ilmselt tervikuna läbi mõelda. Praegu on aru saada, et ilmselt on muudatuse taga soov kesklinna ummikuid vältida (kahjuks kommunikatsioonis sellele ei rõhutatud), aga tulemuseks on, et vaid üks tee viib kesklinna suunas välja siit linnaosast ja selle suuna "otsa peale" saamine on keerukas. Nt mõelda, kuidas saada Boheemi juurest Linnahalli kanti, päris keeruline. Praegune situatsioon paneb inimesi reegleid rikkuma (Vabriku tn sõidetakse tagurpidi, Malmist Valgevasesse ohtlikult - samas siin võiks ehk ju sellise liiklemise ka lubada, võttes see pisike haljasala nurgake sealt ära? jms). Palju peab ringitama ja ehkki liiklus kohati on rahulikumaks muutunud (nt isiklikult mu oma akna all), saastab see ju õhku rohkem.“

- **Ühistranspordiga seotud probleemid** – teenuse kvaliteet, sagedus, puhtus; teatud oluliste liinide puudumine; soovitud liinide rajektoori osas; ühenduste puudumine; süsteemsus; et transpordivahendid ei käiks paarikaupa!

Näited:

„Ühistranspordi graafikud tuleks üle vaadata. Ühistranspordi tuleks panna turvatöötaja, kes ei laseks sisse narkareid ning haisvaid ja musti kodanikke.”

- **Jalakäijavaenulikud faktorid** – puuduvad kõnniteed, vilets valgustus; foorid ei arvesta jalakäijaga; pori, lombid, ohtlikkus; viletsad teeületusvõimalused nt bussipeatuste juures; kõnniteede olukord; samuti soov uudsete lahenduste järele - shared space' laadne ruum; Vana-Kalamaja jalakäijate tänavaks; Põhjaväila mitte teha; Soo ja Telliskivi moodi lahendusi rohkem; enam rahustatud liiklust.

Näited:

„Teede ehitamisel võiks linnavalitsus jälgida seda, kus inimesed on nõ nurkade lõikamiseks sõtkunud radasid murul. Tihti on nii, et ehitatakse tee valmis jalakäiatele, aga inimesed käivad endiselt mööda muru, sest on sellega harjunud ja nii tundub otsem“

„Praeguse kultuurikilomeetri pikendamine, et ümber vanalinna ja Kalamaja ja Pelgulinna moodustuks roheline jooksu- ja lastetee.“

„Tänavate valgustuse osas tuleb midagi ette võtta. Eriti hetkel, lumetul ajal, mil 18 tundi päevas on pime või hämar. Hirmutav on liigelda pilkases pimeduses.“

„Jalakäijatele-ratturitele otsepääs üle Toomuiestee vanalinna peaks olema. see tunnel või ringiga valgusfoori juurde minemine on tüütu.“

- **(Muud) autojuhivaenulikud faktorid** – Põhja-Tallinna liikluskorraldusvahendites palju ambivalentsust - puuduvad foorid/tsüklid; peateed, ebamäärane märgistus ristmikel, puuduv/segane märgistus teekattel; ohtlikud ja pimedad nurgad, trammi/raudteeülesõidud. Autojuht tahaks olla vähem ohtlik.

Näited:

„Lisaks Toompuiestelt Tehnika ristmik, tiipturni ajal on seal paras segadus, kes peab kellele teed andma, sest mõlemast suunast on pöörded lubatud eraldi fooriga.“

„Väiksemate ristmike õigused üle vaadata, kas stopid ja anna teed märgid ikka alati on õigustatud kohtades.“

„Kindlasti oleks vaja töötavat foori ööseks Sõle ja Paldiski mnt ristmikule - see on suur ristmik, kus ka kl 3 või kl 4 öösel autod liiguvad ning võib tekkida liiklusohhtlike olukordi.“

„Madala tn -mere poolt tulles peaks olema märke rohkem, et tn on ühesuunaline, päevas mitu korda sõidetakse vastasuunas“

Lisaks toodi välja veel kaks probleemide kategooriat:

- **Tänaväärsed elanikud, kelle elukvaliteet on tugevalt seotud läbiva liikluse, eriti raskete veokitega:**

Näited:

„Liiklussõlm Paldiski mnt/Sõle/Tulika on väga/väga suur ja siin liigub väga palju autosid, busse, veokaid, rekkaid. Kuid siin on ka väiksed puumajad, mis on väga tundlikud sellisele liiklusele. Siin on väga vaja kiirust piirata, sest tuntav vibratsioon tekib just suurte kiiruste juures, ja ka liiklust vähendada. Liikluskoormus EI TOHI enam minna suuremaks!“

- Linna ja erinevate ametkondade probleemid elanike teavitamisel kõikvõimalikest muutustest.

Näited:

„Üks konkreetne etteheide korraldajatele - kui toimuvad liikluskorralduse muudatused (nt parkimiskorra muutus), siis tuleb sellistest asjadest juba eelnevalt, enne muudatuse jõustumist teavitama hakata, saab ju märgid või kirjad välja panna. Mitte nii, et kruvime öösel märgi üles ja järgmisel päeval saadame Mupo peale. See on konkreetne ja väga nõme näide.“

Tabelid 2.27 ja 2.28 annavad nii enim esiletõstetud probleemidest kui positiivsetest aspektidest kokkuvõtliku ülevaate.

Tabel 2.27 Põhja-Tallinna liikluskorralduse probleemid. Küsimus: *Miks võiks Põhja-Tallinna liikluskorralduse juures teisiti olla?*

Kategooria	N
Liiklusskeemi spetsiifilised ebaloogilisused	131
Ühistranspordiga seotud probleemid	102
Jalakäijavaenulikud faktorid	84
Kopli tn varasem skeem ennistada	77
Muud autojuhivaenulikud faktorid	66
Kalamaja tupiklahendus (siseneb 3, väljub 1 tänav)	58
Jalgrattateede võrgustiku kvaliteet	49
Raskeveokid piirkonnast eemale, sh logistikafirmad	45
Suvest 2013 lahendus tervikuna läbimõttlemata	44
Tööstuse-Niine ülekoormatud	43
Ei tea, pole hästi midagi	31
Sõiduteede vilets olukord	20
Skoone ringliikluse ebamõistlikkus, ohtlikkus	18
Ohtlikud ülekäigurajad kõikjal Põhja-Tallinnas	18
Soovitud kiirusepiirang 30-40 km/h	17
Transiitliiklus Kalamajast mööda, mitte läbi	14
Ristiku-Kopli-Erika ristmikule valgusfoor	13
Enam kahe-suunalisi tänavaid	12
Põhja pst varasem liiklusskeem ennistada	11
Vabriku tn kahe-suunaliseks	10
Asumisisene parkimiskorraldus, paaris-paaritute kuupäevade süsteem	10

Fookusgrupi uuringust selgunud liikluskorralduslikud tähelepanekud koondusid enamiku põhiuuringust selgunud probleemkategoriate alla:

- Liiklusskeemi ebaloogilisused

Nt „Hommiikuti on nüüd tänu uuele liikluskorraldusele mööda tööstuse tänavat tihti ummikud, liiklus aeglasem.“

- **(Muud) autojuhivaenulikud faktorid**

Nt „Sel aastal ei olnud eriti palju lund, kuid lumerohke talvega jääb Soo tänav liikluseks üherealisena kitsaks.“

- **Ühistranspordiga seotud probleemid**

Nt „Ühistransport võiks olla korraldatud vähemate ümberistumistega“; „Kopli-Lasnamäe buss ja Kopli-Tondi tramm oleksid väga praktilised“; „Ühistransport on räpane“

- **Raskeveokite probleem**

Nt „Raskeliiklust võiks kuidagi piirata“

Üks läbivamaid rahulolematuseallikaid põhiuuringust lähtuvalt – jalakäijate liikumismugavus (tänavate valgustus, ülekäigurajad jne) – fookusgrupiarutelus kõlama ei jäänud.

Tabel 2.28 Põhja-Tallinna liikluskorralduse positiivsed aspektid. Küsimus: *Mis on liikluskorralduse juures hästi ja võiks jääda nii nagu praegu?*

Kategooria	N
Soo tn õnnestunud lahendus	83
Mitmekülgne efektiivne tasuta ühistransport	55
Vähene ja rahustatud liiklus	40
Telliskivi tänava õnnestunud lahendus	30
Kõik on OK	20
Jalakäijatele-ratturitele orienteeritus	16
Kiirusepiirang 30 km/h	14
Tasuta parkimine	13
Skoone ümbersõit	10
Kultuurikilomeeter jalgsi ja rattaga liikujale	10

Fookusgrupi uuringus toodi positiivsete liikluskorralduslike aspektidena välja **üldjoontes ladusalt toimiv ühistranspordisüsteem**: graafikud on tihedad, sõita saab tasuta.

3. KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED

Kokkuvõte

Käesolev uuringuraport andis ülevaate Põhja-Tallinna liikuvusuuringu küsitlusest ja täiendavalt läbi viidud fookusgrupi uuringust, mille tulemused on sisendinfoks kavandatavale Põhja-Tallinna arengukavale. Kuigi uuringu põhitähelepanu oli suunatud inimeste liikumisviisidele, selgus ootuspäraselt, et liikumist linnaruumis ei saa vaadata lahus liikluskorralduslikest küsimustest, teede heakorrast, turvalisusest nii tänavatel kui ühistranspordis, transpordikorraldusest, keskkonna miljööväärtusest jne. Seega võiksid uuringu tulemused pakkuda praktilist huvi kõikidele institutsioonidele, mille tegevusvaldkond hõlmab aktiivse ja turvalise linnakeskkonna edendamist.

fookusgrupi intervjuu tulemused peegeldasid üsna täpselt põhiuuringus leitud. Samas juhtis täiendav uuring tähelepanu mõningatele sotsiaaldemograafilistele erisustele näiteks jalgrattakasutuses, mis põhiküsitlusest sedavõrd selgelt välja ei tulnud.

Peamised järeldused

- **Inimeste hoiakutes ja soovitudes peegeldub pigem moodne linnaplaneerimise alane mõtteviis** – liikluskoormuse võimalikult suurem hajutatus, transiidi suunamine linnaosast mööda, mitte teatud piirkonna muutmine transiidikoridoriks; autojuht soovib olla vähem ohtlik, hinnates tänavate heakorda, valgustust, turvalisi lahendusi jalakäijatele ja ratturitele. Esiletoomist väärivaks asjaoluks on näiteks kõrge rahulolu Soo ja Telliskivi tänavate uute lahendustega, samuti Kultuurikilomeetriga. Seega kui eksponeerida inimesi uut tüüpi linnatänavale, mis soosib kasutajagruppide võrdsust, siis muutub see eeldatavasti kiiresti normatiiviks.
- Märkimisväärne osa Põhja-Tallinna elanikest ja seal töötavatest inimestest on **valmis aktiivsemaks jalgrattakasutuseks ja jalgsi liikumiseks**, kui a) tänavad oleksid turvalisemad (sh paremini valgustatud), b) eksisteeriks korralik jalgrattateede võrgustik nii Põhja-Tallinna siseselt kui linnaosade vahel, c) jalgratta parkimine oleks turvaline. Inimesed on avatud mitmesugustele jalakäimist ning rattasõitu toetavatele meetmetele – rahustatud liiklus, madalamad lubatud sõidukiirused, suurem ja turvalisem jalakäija-ruum, uudse lahendusega linnatänavad. Seda kinnitab ka tulemus, mille kohaselt on liikumisega **enim rahul jalgsi ja rattaga liikujad**. Niisiis eksisteerib selge vajadus aktiivseid liikumisviise igakülgsest soodustada.
- **Hulk autojuhte vähendaks autokasutust linnas, liikudes selle asemel rohkem ühistranspordiga**, tingimusel, et ühistransport on a) puhtam, b) turvalisem ning c) logistiliselt sujuvamalt lahendatud (paremad ühendused, sobivamad graafikud) - seoses muutustega linna kui terviku ning ühiskonna arengus on pidevas muutuses ka ühedused, mida inimesed vajavad. Kuna ühistranspordi suhtes avaldati ka kiitvaid arvamusi (nt liin nr 40), siis tasub edasi uurida, millised tegurid võimaldavad üht liini kiita, ning proovida heaolu tagavaid tegureid teiste liinide puhul arvesse võtta.
- Inimesed hindavad kõrgelt **Põhja-Tallinna miljööväärtuslike paiku** - Stroomi rand/ park, Kultuurikilomeeter, kordatehtud väiksemad pargid; kohvikud-muuseumid. Põhja-Tallinna kui elupaiga väärtust edendades on oluline sarnaste lahenduste ampluaad laiendada.
- Arendustegevustes tuleks põhirõhk suunata **kesklinnast kaugemale jäävate alade keskkonna kujundamisele** (sh vaba aja veetmise võimalustele).

LISAD

LISA 1 - küsimustik

Hea vastaja!

Sinu ees on küsimustik, millega uuritakse Põhja-Tallinnas elavate ja/või seal töötavate inimeste liikumisharjumuste, -eelistuste ning -vajaduste kohta. Soovime teada, kui mugav on inimeste jaoks liikumine Põhja-Tallinnas, mida peetakse oluliseks ja kus nähakse murekohti. Selle teadmise pinnalt saame kavandada reaalseid tegevusi, et muuta keskkond kasutajasõbralikumaks ja parimas mõttes elavaks.

Küsimustikule vastamiseks palume arvestada 10-15 minutiga. Küsitluses osalemine on anonüümne: Sinu vastuseid ei seostata Sinu isikuga, järeldused tehakse üldistatud kujul.

Sind vastamise eest juba ette tänades,

Tallinna Linnaplaneerimise Amet ja uuringufirma Psience

A: SINU ELUKOHT

1. Kus Sa elad:

- Väljaspool Tallinna
- Haabersti linnaosas
- Kesklinna linnaosas
- Kristiine linnaosas
- Lasnamäe linnaosas
- Mustamäe linnaosas
- Nõmme linnaosas
- Pirita linnaosas
- Põhja-Tallinna linnaosas

Kui elad väljaspool Põhja-Tallinna, jätka vastamist järgmises blokis (RINGILIIKUMINE).

2. Kui elad Põhja-Tallinnas, siis kus täpsemalt? Vali sobiv ala. Abiks on kaart.

- Kalamaja – Soo
- Kalamaja – Vabriku
- Karjamaa
- Kelmiküla
- Kopli liinid
- Laevastiku
- Neeme
- Pelgulinn – Ehte
- Pelgulinn – Härjapea
- Pelgulinn – Taime
- Pelgulinn - Ädala
- Pelguranna – Sitsi
- Pelgurand
- Sirbi – Uusmaleva
- Süsta

Märgi ka tänav ja majanumber, kus sa elad (küsi seda selleks, et mõista täpsemalt inimeste jaoks olulisi liikumisteid):

.....

3. Mis on Sinu kodukandis elamise head küljed:

.....

4. Mis on Sinu kodukandis elamise halvad küljed:

.....

B: RINGILIIKUMINE

5. Millises ulatuses Sa igapäevaselt ringi liigud? Märgi kõik sobivad.

- ☐ Väljapoole Tallinna
- ☐ Haabersti linnaossa
- ☐ Kesklinna linnaossa
- ☐ Kristiine linnaossa
- ☐ Lasnamäe linnaossa
- ☐ Mustamäe linnaossa
- ☐ Nõmme linnaossa
- ☐ Pirita linnaossa
- ☐ Põhja-Tallinna siseselt

6. Milliseid Põhja-Tallinna tänavaid Sa peamiselt kasutad?

.....

7. Milliseid Põhja-Tallinna tänavaid Sa kohalejõudmiseks (rohkem) kasutaksid, kui liikluskorraldus seda võimaldaks?

.....

8. Kuhu Sa päeva jooksul liigud? Märgi kõik sobivad.

- ☐ Tööle
- ☐ Ülikooli/kutseõppeasutusse
- ☐ Poodi
- ☐ Lasteaeda (last/lapsi viima-tooma)
- ☐ Kooli (last/lapsi viima-tooma)
- ☐ Vaba aega veetma
- ☐ Muid olulisi käike sooritama

Kui valisid „Muid olulisi käike sooritama“, siis palun täpsusta:

.....

C: TÖÖLKÄIMINE

Vasta järgnevatele küsimustele, kui käid tööl. Muul juhul jätka vastamist järgmisest blokist (D).

9. Kus Sa tööl käid? Märki kõik sobivad.

☐ Väljaspool Tallinna	☐ Mustamäe linnaosas
☐ Haabersti linnaosas	☐ Nõmme linnaosas
☐ Kesklinna linnaosas	☐ Pirita linnaosas
☐ Kristiine linnaosas	☐ Põhja-Tallinna linnaosas
☐ Lasnamäe linnaosas	

10. Kui töötad Põhja-Tallinnas, siis märki, kus täpsemalt. Abiks on taas kaart.

• Balti Laevaremonditehase piirkonnas	• Merimetsas
• Hundipeal	• Neemel
• Kalamaja – Soo piirkonnas	• Noblessneris
• Kalamaja – Vabriku piirkonnas	• Paavli piirkonnas
• Karjamaal	• Paljassaarel
• Kelmikülas	• Patarei piirkonnas
• Keraamikatehase piirkonnas	• Pelgulinna – Ehte piirkonnas
• Krulli – Volta piirkonnas	• Pelgulinna – Härjapea piirkonnas
• Kopli liinide piirkonnas	• Pelgulinna – Taime piirkonnas
• Laevastiku piirkonnas	• Pelgulinna – Ädala piirkonnas
• Meerusel	• Pelguranna – Sitsi piirkonnas
• Sirbi – Uusmaleva piirkonnas	• Pelgurannas
• Süstas	
• Telliskivi loomelinnakus	

11. Kuidas Sa tavaliselt tööle lähed?

- Jalgsi
- Ühistranspordiga
- Jalgrattaga
- Autoga
- Muu vahendiga

12. Kas oled selle liikumisviisiga rahul?

- Jah, täiesti rahul
- Pigem rahul
- Pigem ei ole rahul
- Ei ole üldse rahul

Palun põhjenda:

13. Kui Sul oleks võimalik valida, siis kuidas tööle läheksid?

- Samamoodi nagu praegu
- Teisiti

14. Kui valisid „Teisiti“, siis kuidas täpsemalt?

- Jalgsi
- Ühistranspordiga
- Jalgrattaga
- Autoga
- Muu vahendiga

15. Kas soovid lisada veel midagi töölkäimise kohta?

.....

D: IGAPÄEVANE POES KÄIMINE

16. Kas külastad igapäevaselt mõnda poodi Põhja-Tallinnas?

- Jah
- Ei

Kui vastasid „Ei“, jätkka vastamist järgmisest blokist (E)

17. Kui vastasid jah, siis millises poes Sa tavaliselt käid? Märki poe nimi:

.....

18. Kui kaugel see pood Sinu kodust umbes on?

- Kuni ca 0,5 km
- Umbes 1-2 km
- Umbes 3-5 km
- Üle 5 km

19. Kas oled rahul selle poe kaugusega oma kodust?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

20. Kui Sa ei ole rahul, siis kui kaugel võiks pood kodust olla?

21. Kuidas Sa tavaliselt poodi lähed?

- Jalgsi
- Ühistranspordiga
- Jalgrattaga
- Autoga
- Muu vahendiga

22. Kas oled selle liikumisviisiga rahul?

- Jah, täiesti rahul
- Pigem rahul
- Pigem ei ole rahul
- Üldse ei ole rahul

23. Kui Sul oleks võimalik valida, siis kuidas poes käiksid?

- Jalgsi
- Ühistranspordiga
- Jalgrattaga
- Autoga
- Muu vahendiga

Soovi korral selgita:

24. Kas soovid veel midagi lisada igapäevase poeskäimise kohta?

.....

E: VABA AJA VEETMINE

Kaaslastega ajaveetmine, kohviku külastamine, vabas õhus viibimine, üritustel käimine jne.

25. Vali sobiv vastusevariant:

	Iga nädal	Paar korda kuus	Paar korda aastas	Mitte kunagi	Kommentaar
Kui sageli veedad oma vaba aega Põhja-Tallinnas?					
Kui sageli veedad oma vaba aega mujal Tallinnas?					
Kui sageli veedad oma vaba aega väljaspool Tallinna?					

26. Millised on Sinu kõige sagedasemad vaba aja tegevused? Kus Sa nendega tegeled? Kuidas sinna liigud?

Tegevus	Kus kohas toimub?	Kuidas sinna liigud?
<i>Nt koeraga jalutamine</i>	<i>Nt Kalamaja pargis</i>	<i>Nt jalgsi</i>
1.		
2.		
3.		

27. Kas oled rahul vaba aja veetmise võimalustega Põhja-Tallinnas?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

Soovi korral selgita:

F: LASTEAED

Vasta järgnevale küsimustele, kui Sul on lasteaia või –hoius käivaid lapsi. **Muul juhul jätka vastamist järgmises blokis (G)**

28. Millises lasteaias Sinu laps/lapsed käib/käivad?

• Kalamaja Lasteaed	• Lasteaed Pääsupesa
• Kolde Lasteaed	• Lasteaed Rukkirääk
• Kopli Lasteaed	• Lastesõim Päkapikk
• Lasteaed Kajakas	• MTÜ Ilmapuu Waldorf-lasteaed
• Lasteaed Kelluke	• Pelguranna Lasteaed
• Lasteaed Maasikas	• Sitsi Lasteaed
• Lasteaed Mesipuu	• Taime Lasteaed
• Lasteaed Naeratus	• Tallinna Kelmiküla Lasteaed
• Lasteaed Ojake	• Tallinna Lasteaed Mudila
• Lasteaed Päikene	• Muu

Kui valisid „Muu“, siis palun täpsusta:

.....

29. Kui kaugel on lasteaed/-hoid Sinu kodust?

- Kuni ca 0,5 km kaugusel
- Umbes 1-2 km kaugusel
- Umbes 3-5 km kaugusel
- Umbes 6-10 km kaugusel
- üle 10 km

30. Kas oled rahul lasteaia/-hoiu kaugusega oma kodust?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

Kui Sa ei ole rahul, siis kui kaugel võiks lasteaed kodust olla?

31. Kuidas Sa lapse tavaliselt lasteaeda viid?

- Jalgsi
- Ühistranspordiga
- Jalgrattaga
- Autoga
- Muu vahendiga

32. Kas oled selle liikumisviisiga rahul?

- Jah, täiesti rahul
- Pigem rahul
- Pigem ei ole rahul
- Üldse ei ole rahul

Palun põhjenda:

.....

33. Kui Sul oleks võimalik valida, siis kuidas lapse lasteaeda viiksid?

- Samamoodi nagu praegu
- Teisiti

34. Kui valisid „Teisiti“, siis kuidas täpsemalt?

- Jalgsi
- Ühistranspordiga
- Jalgrattaga
- Autoga
- Muu vahendiga

35. Kas soovid lisada veel midagi lapse lasteaeda viimise kohta?

.....

G: KOOL

Vasta järgnevale küsimustele, kui Sul on kooliealisi lapsi. **Muul juhul liigu järgmisesse blokki (H)**

36. Kus Sinu laps(ed) koolis käib/käivad? Vali sobilikud.

☐ Väljaspool Tallinna	☐ Mustamäe linnaosas
☐ Haabersti linnaosas	☐ Nõmme linnaosas
☐ Kesklinna linnaosas	☐ Piritu linnaosas
☐ Kristiine linnaosas	☐ Põhja-Tallinna linnaosas
☐ Lasnamäe linnaosas	

37. Kui laps käib koolis Põhja-Tallinnas, siis millises täpsemalt?

- ☐ Ehte Humanitaargümnaasiumis
- ☐ Haabersti Vene Eragümnaasiumis
- ☐ Kalamaja Põhikoolis
- ☐ Karjamaa Gümnaasiumis

- ☐ Pelgulinna Gümnaasiumis
- ☐ Ristiku Põhikoolis
- ☐ Tallinna Heleni Koolis
- ☐ Tallinna Kunstigümnaasiumis
- ☐ Tallinna Ranniku Gümnaasiumis
- ☐ Tallinna Vabas Waldorfkoolis
- ☐ Vana-Kalamaja Täiskasvanute Gümnaasiumis

38. Kuidas laps(ed) tavaliselt kooli lähevad? Vali kõik sobivad.

- ☐ Jalgsi
- ☐ Rattaga
- ☐ Ühistranspordiga
- ☐ Viiakse autoga

Täpsusta palun, kui tegid mitu valikut:

39. Kui rahul oled liikumise viisiga, kuidas Sinu laps/lapsed kooli lähevad?

- Täiesti rahul
- Pigem rahul
- Pigem ei ole rahul
- Ei ole üldse rahul

Palun selgita:

H: MUUD REGULAARSED KÄIGUD

Arstivisiidid, laste trenni viimine, pereliikmete külastamine, asjaajamised jm olulised käigud

40. Kui kaugel neis asjus käid? Vali sobivad.

- ☐ Kuni ca 0,5 km kaugusel
- ☐ Umbes 1-2 km kaugusel
- ☐ Umbes 3-5 km kaugusel
- ☐ Umbes 6-10 km kaugusel
- ☐ Üle 10 km kaugusel

Soovi korral täpsusta:

41. Kuidas neid käike teed? Vali sobivad.

- ☐ Jalgsi
- ☐ Ühistranspordiga
- ☐ Jalgrattaga
- ☐ Autoga
- ☐ Muu vahendiga

Soovi korral täpsusta:

42. Kas oled liikumisviisi(de)ga rahul?

- Jah, täiesti rahul
- Pigem rahul
- Pigem ei ole rahul
- Ei ole üldse rahul

Palun selgita:

43. Kui Sul oleks võimalik valida, siis kuidas neid käike teeksid?

- Samamoodi nagu praegu
- Teisiti

44. Kui valisid „Teisiti“, siis kuidas täpsemalt?

- ☐ Jalgsi
- ☐ Ühistranspordiga
- ☐ Jalgrattaga
- ☐ Autoga
- ☐ Muu vahendiga

I: ÜHISTRANSPOORT

Kui Sa ei kasuta ühistransporti, jätkka vastamist järgmises blokis (J)

45. Milliseid järgnevatest liinidest kasutad? Märki kõik sobivad.

Buss	Troll	Tramm	Rong
☐ 3 ☐ 26 ☐ 26a ☐ 32 ☐ 33 ☐ 40 ☐ 48 ☐ 54 ☐ 59	☐ 4 ☐ 5 ☐ 7 ☐ 9	☐ 1 ☐ 2	☐ Elektrirong ☐ Diiselrong

46. Milliseid peatusi kasutad Põhja-Tallinnas kõige rohkem? Mis põhjusel just neid?

.....

47. Kas soovid lisada midagi ühistranspordiga liikumise kohta?

.....

J: AUTO

Vasta palun allolevatele küsimustele, kui Sul on (peres) auto. Muul juhul jätkka vastamist järgmises blokis (K).

48. Mitu autot teie leibkonna (kui elad üksinda, siis Sinu) kasutuses on?

- 1
- 2
- 3 ja rohkem

49. Kus Sina või Sinu pereliikmed oma autot pargite? Vali kõik sobivad.

- ☐ Tänaval
- ☐ Maja hoovis
- ☐ Garaažis
- ☐ Tasulises parklas
- ☐ Tasuta parklas

50. Kas oled parkimisvõimalusega rahul?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

Soovi korral täpsusta:

51. Mis on MAKSIMAALNE kaugus, kuhu oled valmis oma autot koduuksest parkima?

..... meetrit

52. Kas oleksid nõus kasutama oma kodu lähistel asuvat tasulist parklat või parkimismaja?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

Soovi korral selgita:

53. Millisel tingimusel oleksid nõus igapäevasest autokasutamisest loobuma?

.....

54. Kas soovid lisada veel midagi autoga liikumise kohta?

.....

K: JALGRATAS

See küsimusteblokk on mõeldud jalgrattaomanikele. Kui Sul või Sinu pereliikmetel ei ole jalgratast, jätka vastamist järgmises blokis (L)

55. Mitu jalgratast Sul/teie peres on ?

- 1 ratas
- 2 ratast
- 3 ja rohkem ratast

56. Kus jalgratast hoiad? Märki kõik sobivad.

☐ Toas	☐ Hoovis
☐ Trepikojas / koridoris	☐ Kuuris vm abihoones
☐ Keldris	☐ Garaažis

57. Kas oled jalgratta hoidmise võimalusega rahul?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

Soovi korral täpsusta:

58. Kui Sinu kodu läheduses oleks turvaline jalgrattaparkla, kas kasutaksid seda?

- Jah
- Ei
- Raske öelda

Soovi korral selgita:

.....

59. Millistel aastaaegadel jalgratast kasutad? Vali kõik sobivad.

- ☐ Kevadel
- ☐ Suvel
- ☐ Sügisel
- ☐ Talvel

60. Kas soovid lisada midagi jalgrattaga liikumise kohta?

.....

L: LIIKUMISVIISIDEST JA LIIKLUSKORRALDUSEST

61. Kuivõrd Sinu ja Su pereliikmete liikumisviisid aastaajati erinevad?

.....

62. Millistel tingimustel oleksid valmis rattakasutust suurendama?

.....

63. Mis võiks Põhja-Tallinna liikluskorralduse juures teisiti olla?

.....

64. Mis on liikluskorralduse juures hästi ja võiks jääda nii nagu praegu?

.....

65. Kas mõni ühesuunaline tänav võiks Sinu meelest olla kahe-suunaline või vastupidi?

.....

66. Kuivõrd läheb Sulle korda, millised on Põhja-Tallinna arenguplaanid seoses liikluskorralduse, teede rajamise, parkide ja haljasalade korrastamise jms-ga?

- Mul on nendest plaanidest täiesti ükskõik
- Raske öelda
- Tulevikuplaanid lähevad mulle väga korda

M: ÜLDANDMED

Lõpetuseks palume Sul märkida enda koha mõningad üldandmed. Need on vajalikud selleks, et saaksime teha uuringust järeldusi erineva taustaga inimeste vajaduste kohta.

Sugu

- Naine
- Mees

Vanus:

Emakeel /rahvus

- eesti
- vene
- muu

Haridus

- Põhiharidus
- Keskharidus
- Rakenduslik kõrgharidus
- Kõrgharidus
- Teaduskraad

Hõivatus (vali kõik sobilikud)

☐ Käin tööl	☐ Olen pensionär
☐ Töötan kodus	☐ Olen töötu
☐ Õpin ülikoolis	☐ Muu
☐ Olen lapsega kodus	

Kui valisid „Muu“, siis palun täpsusta:

.....

Igakuine sissetulek (kättesaadav summa):

- Alla 300 euro
- 300-600 eurot
- 601-900 eurot
- 901-1200 eurot
- 1201-1500 eurot
- üle 1500 eur

SUUR TÄNU VASTAMISE EEST!

LISA 2 – elupiirkondade kaart

